Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Haftalık Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 147
26 KASIM 1979
PAZARTESİ
10 LİRA

Hükümet yapacaklarını ve yıkacaklarını açıkladı

Program değil saldırı planı

- Hükümet programının ağırlığını, demokratik hak ve özgürlükleri yoketmeye yönelik uygulamalar oluşturuyor.
- Devlet yatırımlarını azaltıp bütün kredileri işadamlarına vermeyi planlıyan hükümetin Tekel işletmelerini de özel teşebbüse devretmesi ihtimali var.
- Hükümet programında TİSK'in taleplerinin tamamıyla yer alması, programın işveren çevreleri tarafından hazırlandığını gösteriyor.

Demirel hükümeti programını açıkladı. Nelerin yapılacağı ve nelerin yokedileceği programda belirtiliyor.

Hükümet programının tek amacı, işverenlere döviz bulmak. Devlet yatırımlarını kısıp, bütün mali olanakları işverenlere sunmaktır. Daha önce, işveren sendikaları tarafından (TİSK) ileri sürülen ve programda yer alması istenen talepler, hükümet programına aynen alınmıştır.

Bu da gösteriyor ki, Demirel, bir erken seçim hükümeti olarak düşlediği iktidarını, tekelcilerin zorlamasıyla, çivili koltuğa çevirmiştir. Çünkü, bir seçim yatırımı olarak mevcut olanakları har vurup harman savuramıyacak, ülke dışından ve içinden, bulup buluşturup bir araya getirdiği her imkanı sermaye çevrelerine vermek zorunda kalacak.

Demirel bütün bunların AP'ye zarar vereceğini de bilmektedir. Ama önünde başka seçenek kalmamıştır. İşadamlarının isteklerini yerine getirmek için iktidar olan, hangi parti olursa olsun, yine işadamlarının çıkmazını yaşamaya mahkûmdur. Demirel'de bu gerçeği dile getirmek için «başarılı olmaya mahkûmuz» demektedir.

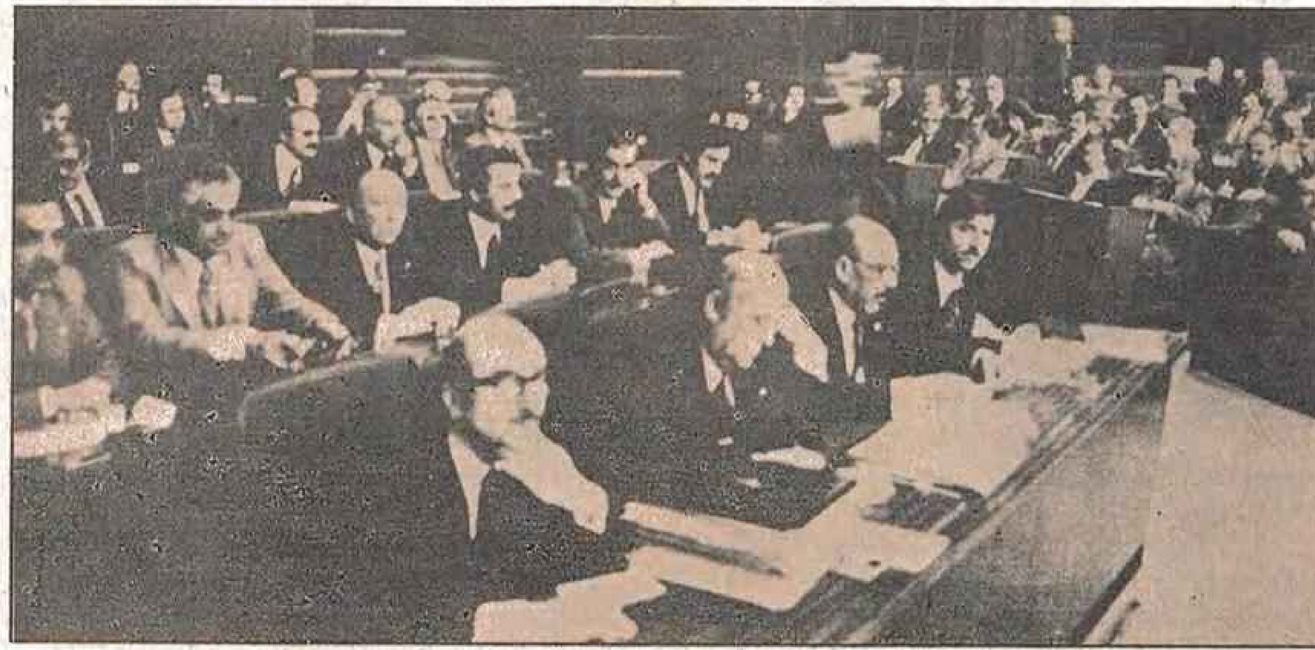
Hükümet programı, gelmesi beklenen dış yardımların belirsizliğini hesaba katmıştır. Bunun için, tekelcilerin isteklerini, ülkemiz emekçilerinin sırtından çıkarabileceği formüllere ağırlık vermiştir. İşçilerin, tüm emekçilerin, ekmek kavgası bastırılacak, özgürlükler kısıtlanacak, daha ağır baskı yasaları hazırlanacaktır. Yokluklar ülkesinde sermaye için eğer bir şeyler yaratılmak isteniyorsa, emekçilere hücum edilecektir.

Kemerlerin daha da kısılmak isteneceği açıktır. Bunun için, baskı yasaları çıkarmak yeterli olmayacaktır. Çünkü bu hükümet, tekelcileri savunmak bakımından başarılı olmak istiyorsa, IMF'nin isteklerini, hiç itiraz etmeksizin yerine getiren bir hükümet olmak zorundadır. Bu nedenle hükümetin programı, ne vaad ederse etsin, hayat pahalılığını artıracak, paranın değerini düşürecek, enflasyonu körükliyecek bir yolu seçmiştir. Kısacası, Ecevit hükümetinin yaptığı ama yeteri kadar hızlı olamadığı konularda Demirel hükümeti mutlaka hızlı davranmak ve başarılı olmak istiyecektir. Bunun için de, emekçi sınıfların mücadelesini kısmak, bunun için gerekirse her türlü baskı yolunu denemek düşüncesindedir.

Kısacası, program, tekelcilerin bütçesini onaracak, demokrasi ve özgürlükler adına ne varsa, onları yıkacak bir programdır.

Program, halkımıza karşı planlanan çok yönlü bir saldırı programıdır.

Program tekelciliğin ve azgınlaşan gericiliğin programıdır.

Faşist terör tırmandırılıyor

- Profesör Doğanay'ın katli toplumda büyük tepkiler yaratmaya yönelik.

Faşist terör, ilerici bilim adamı Profesör Doğanay'ın öldürülmesiyle azgınlaşarak yükseliyor. Ecevit hükümetinin seçimlerde aldığı yenilgi üzerine yıkılacağının belli olmasından sonra faşist terör yurdumuzun bir çok yöresinde ilerici, devrimci gençlere, emekçilere, karşı yoğunluğundan hiçbir şey kaybetmeden sürmeye devam etmişti. Ancak Abdi İpekçi, Bedrettin Cömert, Bedri Karafakioğlu gibi, artık nasırlaşmaya başlamış olan kamuoyunu şiddetle sarsacak tipten cinayetlerde bir duralama görülmüştü.

Geçtiğimiz hafta devrimci eğitim emekçisi Talip Öztürk'ün katledilmesinden hemen sonra Profesör Ümit Doğanay'ın öldürülmesi faşist mihrakların toplumsal gerginliği daha da arttırma yolundaki çabalarına hız kattıklarının yeni bir göstergesi oldu.

Toplumumuzun demokrasiden yana güçlerince şiddetle protes-

Devamı s. 7, sütun 1'de

Barışseverler «silahlanmaya hayır!» diyor

- Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Türkiye İşçi Partisi, ve Barış Derneği, ülkemizin tüm barışsever güçlerini, ABD füzelerine karşı çıkmaya çağırdılar.
- İzmir'de yapılan «Ölüm füzelerine hayır!» mitinginden sonra, Bursa'da yapılan kapalı salon toplantısında yığınlar barış mücadelesine sahip çıktılar.
- Sürmekte olan kampanyaya, sendikalar, meslek örgütleri, demokratik kadın ve gençlik hareketleri ile birlikte, sanatçılar, aydınlar, bilim adamları ve parlamenterler de katılıyor.

ABD emperyalizmi NATO'nun Batı Avrupa kanadını yeni füzelerle donatmak istiyor. Bu füzeler, nükleer başlıklı olup, sosyalist ülkelere karşı kullanılmak üzere imal edilmiştir.

Orta Avrupa ülkelerini bu füzelerle donatmak demek, Avrupa'da silahlanmayı hızlandırmak ve kıta güvenliğini tehlikeye düşürmek anlamına gelir. Buna izin vermemek, halkların güvenliğini korumak, tüm barışsever güçlerimizin görevidir.

Türkiye, bu füzeleri kabullenmiş değildir ama, Türk hükümeti bir açıklama yaparak, bu füzelerin masraflarına katılacağını duyurmuştur. Avrupa ülkeleri silahlanacaklar, ABD silah tekelleri para kazanacaklar, gelişmiş kapitalist ülkeler barut fıçısına döndürülecek, Türkiye ise bu çabalara ortak olacak.

Hükümet her şeyden önce, halkımızın silah isteyip istemediğine bakmalıdır. Türkiye'nin NATO'ya ve emperyalizme bağımlılığı halkımızın çıkarları üzerinde bir tehdittir. Bu tehdidi, hükümetlere rağmen, barışsever güçlerimiz defedecektir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Barış Derneği ve TİP, Dünya Barış Konseyinin çağrısına uyarak, barışsever örgüt ve kuruluşların da katılmasıyla yaygın bir eylem programı hazırladılar. Bu, barışsever güçlerimizin ilk kez bir araya gelmeleri ve geniş kapsamlı bir temel oluşturmaları olmuştur.

İzmir'de yapılan Mitingin ardından Bursa'da pazar günü yapılan salon toplantısı, emekçi yığınların barış davasına sahip çıktıklarının göstergesi oldu. Eylem programının uygulanması, bu hafta içinde Eskişehir (27 kasım) Ankara (27 Kasım) İstanbul (28 Kasım) illerinde yapılacak panel ve kapalı salon toplantılarıyla sürecek. Barışsever güçler ayrıca imza kampanyaları, NATO karargahına protestomuzu dile getiren kartpostallar postalama gibi eylemler gerçekleştirecekler.

Bu mücadele, barışsever güçlerimizin örgütsel ve mücadele birliği yolunda atılmış ileri bir adımdır.

Barışı her zaman savunacağız!

Kaçmaz: «Profesör Doğanay'ı bilimin aydınlığından korkanlar katletti»

«TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, ilerici aydın Profesör Ümit Doğanay'ın öldürülmesi üzerine verdiği demeçte Doğanay'ın katliyle değerli bir bilim adamımızın daha kaybedildiğini belirterek, Demirel'in örtülü MC'sinin daha ilk günlerinde böyle bir cinayetin işlenmesinin, faşistlerin şartlar ne olursa olsun kan dökmeye devam edeceklerini gösterdiğini, çünkü faşist zorbaların kan ve yalanla beslendiklerini söylemiştir.»

Kaçmaz'ın demeci şöyledir:

«İlerici bir bilim adamımız daha faşistler tarafından katledildi. Bilimin aydınlığından yarasalar gibi korkan zorbalar, son olarak değerli bilimcimiz Profesör Ümit Doğanay'ı katlettiler. Anarşiye son vereceği iddiasıyla işbaşına gelen Demirel'in örtülü MC'sinin daha ilk günlerinde, toplumca sayılan ve sevilen ilerici bir aydının katledilmesi ibret vericidir. Bu olay şartlar ne olursa olsun faşistlerin kan dökerek halkı yıldırmaya, zorbalıklarını sürdürmeye kararlı olduklarının bir kanıtıdır.

Eski MC dönemlerinde olağanlaştırılan zorbalık Halk Par-

Devamı s. 7, sütun 3'de

Gerçek Durum

«Yumuşak» Hükümete «Dişli» Program

Altıncı Demirel Hükümeti, programını hazırlayıp çalışmalarına başladı. Program, kısa vadede çözülmesi gereken sorunlar üzerinde temellendirilmiş. Gerçi Demirel Hükümetinin kalıcı veya gidici olduğunu kanıtlayacak olan göstergeler tam olarak açığa çıkmış değildir ama başbakan, programını, kısa vadeli bir bakış açısından hazırlamayı uygun görmüştür.

Demirel'i, böylesine kısa vadeli «çözümlerin» peşine takan esas faktör, tekelcilerin tutumudur. Tekelciler, uzun vadeli çıkarlarının bu aşamada «sağlam kazığa» bağlanamayacağını bildikleri için günübirlik taleplerinin, vakit geçirilmeksizin çözülmesini talep etmektedirler. Bu da ancak, acil krediler bulunmasına, bu kredilerin tekelcilere tahsis edilmesine, kamu yatırımlarının durdurulması ve kemerlerin sıkılması yoluyla yeni tasarruf kaynakları yaratılmasına, bunların gerçekleşmesine engel olabilecek emekçi sınıflara karşı yoğun bir saldırının başlatılmasına bağlıdır.

Süleyman Demirel, hükümet programını hazırlarken, bütünüyle bu taleplere bağlı kalmıştır. Sermaye çevrelerinin uzun vadeli çıkarlarını güvence altına almanın bugünkü şartlarda mümkün olmadığını Demirel de bilmektedir. Çünkü, Türkiye'ye gelmesi beklenen, ve gelmediği sürece de hiç bir hükümetin soluk alamayacağı bilinen dış yardımların ne olacağı anlaşılmış değildir. Eğer yardım gelmezse, Demirel hükümetinin akibeti de, kendinden önceki hükümetlerden farklı olmayacaktır.

Ohalde, şimdilik tekellerin geleceğini bir yana bırakıp, bugünkü taleplerine eğilmek gerekecektir. Bu da, kısa vadeli program temellerini yaratmıştır. Bu temel, aynı zamanda Demirel hükümetinin de ömrünü belirleyecektir. Yani, Demirel hükümetine de, kısa vadeli bir iktidar gözüyle bakılmaktadır. Bu kısa vade içinde «başarılı» olabilecek bir Demirel hükümeti, uzun vadeli çıkarlara bir şans gözüktüğü zaman, kalıcı bir hükümet haline gelebilir.

Hükümetin ömrünü tartışma alanına sokan bu faktörler bir yana itilirse, geriye kısa vadeli programın başarı şansını tartışmak kalmaktadır. Bütünüyle işveren isteklerine göre uyarlanmış olan bu program, hangi sorunlara, nasıl yaklaşacaktır?

Devamı s. 7, sütun 7'de

MHP faşist maşalarına cesaret veriyor

- Somuncuoğlu af isteğini yineledi

Demirel hükümetinin program görüşmeleri sırasında grubu adına konuşan MHP sözcüsü Somuncuoğlu partisinin af isteğini yineleyerek bir kısmı hapishanede olan faşist maşalarına cesaret vermeye çalıştı.

Somuncuoğlu hapisteki faşistlerin işkenceyle suç kabul ettirilmiş kimseler olduğunu iddia ederek hükümet programında af vaadinin bulunmamaşını eleştirdi.

MHP böylece bir yandan hapisteki katillerin morallerini düzeltmeye çalışırken, bir yandan da dışardakilere cesaret vermeye çalışıyor.

MHP'nin gayri resmi organı Hergün gazetesi de Demirel hükümetini kendi isteklerine ram etme doğrultusunda sıkıştırıyor. Barlas Küntay'ın, İçişleri Bakanı Gülcigil'in icraatlarını eleştiriyor.

MHP'nin korkusu Demirel hükümetinin CHP'yi keskin bir şekilde karşısına almamaya dikkat eden tutumunun devam etmesidir. Anti-demokratik yasaları AP ile CHP'nin birlikte geçirmesi karşılığında MHP'ye devlet katlarında alan açılmaması şeklinde bir anlaşmadan telaş ediyor. AP'yi biran önce kendi istediği politikaya tam olarak oturtmak istiyor.

gedik taşı

PRANGALI MAHKUM

Süleyman Demirel: «Hükümetimiz başarılı olmaya mahkûmdur,» dedi.

Başarılı olup olmayacağı gelecekte daha iyi belli olacak.

Ama bugünden belli olan mahkûm olduğudur.

İran'da işgal sürüyor

- Tahran'daki ABD elçiliğini basan İran'lı öğrenciler eylemlerini sürdürürken, zenci, kadın ve ABD'li olmayan bazı rehineleri serbest bıraktılar.
- ABD İran'a askeri müdahale yapacağını söylerken, Kum yönetimi böyle bir saldırıya karşı hazırlıklı olduklarını söylüyor.

Devrik İran Şahı Cellat Pehlevi'nin ABD'de tedavi altına alınmasını protesto etmek ve Şah'ın İran'a iade edilmesini sağlamak amacı ile bazı İran'lı öğrencilerin 5 Kasım'da başlattıkları ABD Tahran elçiliği işgali sürüyor.

Öğrenciler Şah'ın iade edilmesine kadar eylemlerini sürdürmekte kararlı olduklarını açıklarlarken, Humeyni'nin geçtiğimiz hafta zenci ve kadın rehinelerden casus olmayanların serbest bırakılmasını istemesi üzerine, rehinelerin bir bölümü peyderpey serbest bırakılıp ABD'ye gönderilmeye başlandı.

Olayın gelişimi bütün dünyada ilgiyle izlenirken, çeşitli ülkeler İran yönetimine başvurarak rehinelerin serbest bırakılmalarını istedi. Bu arada Sovyetler Birliği de resmi bir başvuruyla eyleme son verilmesini istedi.

ABD ile İran yönetimi arasındaki tartışma giderek sertleşirken, ABD resmi bir açıklama yaparak gerekirse İran'a askeri müdahalede bulunabileceklerini açıkladı. Bunun üzerine İran'da milyonlarca kişinin katıldığı protesto mitinglerinde Şah ve Carter lanetlendi ve Kum yöneticileri böyle bir saldırıya karşı hazırlıklı olduklarını bildirdiler. Öte yandan tüm islah ülkelerine bir çağrı yapan Humeyni, ABD emperyalizmine karşı mücadelelerinin desteklenmesini istedi.

İran'da elçilik işgali sürerken, Kâbe'nin silahlı kişilerce basılması olayı çeşitli yorumlara yol açtı ve bu olaydan ABD'yi sorumlu tutan Pakistan'lı göstericiler ABD elçiliğini basarak binayı ateşe verdiler. Olay sırasında çıkan çatışma sırasında elçiliği korumakla görevli ABD'li iki askerle birlikte iki Pakistanlı da hayatlarını kaybettiler. Kâbe baskınının ilk günlerinde baskını gerçekleştirenlerin Şii olduklarının ajanslarca yayılmış olması, İran'ı özellikle islam ülkelerinden soyutlayarak her hangi bir askeri müdahaleye meşruiyet zemini yaratmak çabalarının bir parçası olarak yorumlandı. Ancak Humeyni'nin olayı kınaması ve baskının tam olmasa bile az çok aydınlanması ile böyle bir mizansen geçersiz kaldı.

(İran olaylarıyla ilgili yorumumuz Barış Sosyalizm köşemizde yer alıyor.)

TÖB-DER üzerindeki baskı sürüyor

- TÖB-DER avukatlarının yaptığı itiraz üst mahkemece reddedildi

Adalet Partisi'ne yaktığı yeşil ışığın nişanesi olarak TÖB-DER yöneticilerini jurnal eden ve onların tutuklanmasıyla, örtülü MC'ye büyük bir hareket serbestisi tanıyan Bülent Ecevit hükümet programı görüşmelerinde partisinin sözcülerine demokrasi söylevleri verdirirken Gazioğlu ve arkadaşlarının tutukluluk hali sürüyor.

İkiyüzbini aşkın öğretmenin tek temsilcisi olan, uluslararası öğretmen kuruluşlarında ülkemizi temsil eden TÖB-DER'in yöneticilerinin tutuklu olarak yargılanmaları burjuvazinin boynunda bir demokrasi düşmanlığı madaiyası halinde asılı durmaktadır.

Dünyanın her yerinde kapitalizmin egemen olduğu ülkelerde, sınıf mücadelesinin keskinleştiği dönemlerde sömürücü egemen sınıflar öğretmenlere, onların örgütlenmelerine saldırmışlardır. Öğretmenlerin halkın aydınlatılmasında oynadığı rol sömürücüleri hep korkutagelmiştir.

Daha 12 Mart'ta oynanan TÖS (Türkiye Öğretmenler Sendikası) gizli örgütü (!) oyunu 1979 senesinde tekrar sahnelemek isteniyor. Oyun gene 12 Mart'ta olduğu gibi sadece öğretmenlerle yetinecek değildir. Eğer demokrasi güçleri derlenip toparlanmazsa, işçi sınıfının ve emekçi halkın tüm mevzileri tekelci burjuvazinin gerici salvolarına hedef olacaklardır. Bugün TÖB-DER üzerinde estirilen gerici rüzgara karşı çıkmak tüm demokrasi güçlerinin görevidir ve kendisini savunması demektir.

(TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Tekin Üstün'ün Genel Yönetim Kurulu adına yaptığı açıklamayı 5. sayfamızda bulacaksınız.)

Sıkıyönetim siyasi parti çalışmalarını engelliyor

Siyasal partilerin olağan çalışmaları üzerindeki anti-demokratik uygulamalar sürmektedir.

Özellikle sıkıyönetim bölgelerinde siyasal partilerin bildiri dağıtma, miting yada kapalı salon toplantısı düzenleme gibi olağan Parti çalışmalarının engellenmesine ek olarak son zamanlarda Parti içi örgüt çalışmalarına da kısıtlamalar konulmak istenmektedir.

Bunun son örneği TSİP'in geçen hafta Diyarbakır'da düzenlediği Bölge Teşkilat Toplantısı'na Emniyet Müdürlüğünün ve Birinci Şubenin engelleme çabası olmuştur. Emniyet yetkilileri toplantı için Sıkıyönetim Komutanlığından izin almak gerektiğini söylemişlerdir. TSİP yöneticileri ise bu toplantının kitleye açık bir toplantı olmadığını, Partinin tüzüğü gereğince yaptığı olağan bir organ toplantısı niteliğini taşıdığını belirtmiş ve toplantının yapılacağını belirtmişlerdir.

Toplantı günü çok sayıda silahlı polis ve asker Diyarbakır il binasını kuşatarak giriş çıkışları önlemişlerdir.

TSİP Merkez Teşkilat Sekreteri Aydoğan Gezer ve GYK üyesi, Diyarbakır İl Başkanı M. Ali Tan, yaptıkları açıklamalarda bu uygulamaları kınamışlardır.

Demokrasi için

Kadir ORALI

Yurdumuzda emekçi kitleler bugüne kadar yaşayarak öğrendikleri derslerden gerekli sonuçları çıkarmaya ve ona göre tavır koymaya başladılar. Meselâ Sanayici ve İşadamları Dernekleri, İşveren Sendikaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu vb. artık bir bir tanıyorlar. Bunların kendilerinden olmadığını, tersine kendilerine karşı olduklarını görüyorlar. Kendi demokratik sendikalarına, derneklerine, örgütlerine karşı olanların nasıl saldırgan davrandıklarını yaşayarak biliyorlar. Giderek onların partilerine, onların iktidarlarına sırt çeviriyorlar. Aynı süreçte kendilerini buluyor, birleşiyor ve kendi güçlerine umut bağlıyorlar.

Son zamanlarda emekçi halk güçlerimiz arasında yaşanan süreçlerden biri de budur. Ve bu çok önemli bir gelişmedir. Bunu gören ve kuşkusuz istemeyen egemen çevrelerin yeni büyük hesaplar içine girdiği anlaşılıyor. Meselâ TÖB-DER üzerindeki baskılar arttırılıyor. Faşist yasa maddeleri bahane edilerek TÖB-DER Merkez Yöneticileri tutuklandı. Buna karşı yapılan yasal itiraz reddedildi. TÖB-DER'lilere yapılan kıyımlar ve faşist terör azgınca tırmandırılıyor. TÖB-DER Genel Merkezinin ve şubelerinin çalışmaları sıkıyönetim eliyle kısıtlanıyor, engellenmeye çalışılıyor.

TÖB-DER'in toplumsal işlevi dost, düşman herkesçe bilinir. TÖB-DER bugün Türkiye'de yüzbinlerce eğitim emekçisinin biricik demokratik mesleki kitle örgütüdür. Nicel ve nitel bütünlüğü ile büyüktür, saygındır. Burjuvazinin hesaplarından biri TÖB-DER'in bu büyüklüğünü ve saygınlığını kırmaktır. Bunun için her türlü hizmetlisinin ağzıyla her fırsatta TÖB-DER'e saldırıyor.

TÖB-DER ve TÖB-DER'liler üzerinde estirilen terör egemen sınıfların demokrasi güçlerimiz hakkındaki ölümcül planlarının da işaretidir. Öte yandan bu planların ipuçları ilerici, demokrat, yurtsever bilim adamları ve gazetecilere uygulanan tutuklama ve katliamlarda da kendini ele veriyor.

İki yıla yakın sosyal demokrasi iktidarında halkın süregelen yoksulluğuna, işsizliğe, temel malların yokluğuna, hayat pahalılığına çözüm bulunamadı. Tersine işçilere «toplumsal anlaşma» dayatıldı, ücretler dondurulmaya çalışıldı. Emperyalizmin finans örgütü İMF'nin reçeteleri uygulandı. Demokrasi güçlerinin örgütleri üzerine yeni baskılar tezgahlandı. Bunların yanında faşist terör ve siyasi cinayetler arttı. Kitle katliamları yapıldı. Ve ülkenin üçte birine sıkıyönetim getirildi. Demokratik kitle örgütleri, özellikle DİSK ve TÖB-DER parçalanmaya, aralarında düşmanlıklar yaratılmaya çalışıldı. Emekçi halk üzerinde yoğun bir «fedakârlık» propagandası ve baskı ile sıktırılan kemerler, çektirilen yokluklar sayesinde tekelcilere rezervler sağlandı. Bunlara karşılık alınabilen krediler tekelcilere aktarıldı. Ve iki yıldır üst üste tekelciler yüzde 100'ün üstünde kâr elde ettiler.

Bu dönemin sonu 1979 Ekim seçimleriyle geldi ve sosyal demokrasi iktidardan düştü. Tekelcilerin has partisi iktidara geldi. Şimdi tekelciler hep kendi çıkarlarına işleyen devranı bir kez daha döndürmek ve dahası bunu iyice güvenceye almak istiyorlar. Demokrasi güçleri üzerindeki ölümcül tezgahların özündeki neden budur. Çünkü andığımız süreçler toplumsal karşıtları hızla ayrıştırdı ve netleştirdi. Bir yanda tekelciler ve işbirlikçileri, diğer yanda işçiler ve emekçiler. Bir yanda anti-demokratik güçler, diğer yanda demokrasi güçleri.

Görülüyor ki, saldırıların işçi sınıfının siyasi kadrolarını, ilerici, devrimci eğitim ve bilim emekçilerini boy hedefi alması rastgele değildir. Bunlar sosyal, ekonomik ve siyasi gerçekleri emekçi kitlelerin bilincine çıkaran unsurlardır. Ama egemen sınıflar bu kadarla yetinemez. Çünkü onlar nesnel olarak, kendilerinden olmayan tüm toplumsal kesimlerin karşısına düşmüşlerdir. O yüzden en sade emekçilere, yurtseverlere, insanlara karşı da çok yönlü baskılar uygularlar. Demek ki egemen sınıflardan olmayan herkesin baskılardan ve saldırılardan kurtulamayacağı, payını alacağı da açıktır.

Son zamanlarda demokrasi güçlerimizin seçkin kişileri ve örgütleri üzerinde yoğunlaştırılan baskılar, estirilen terör karşısında sinmek, yılmak, bireysel-grupsal korunmak eğilimleri kimse için çıkar yol değildir. Tersine çok tehlikelidir. Egemen sınıfların yakın hedeflerinden biri budur. İktidarın sözde «ılımlı» görünümü ve bu konuda yaratılan kamuoyu altında sert ve seri uygulamalar yapılıyor. Böylece kamuoyunda bir karanlık, yılgınlık yaratılmak isteniyor. Demokrasi güçlerinin kamuoyu desteğini azaltmak, kitle tabanını daraltmak hesaplanıyor.

Bu nedenle tüm demokrasi güçlerimizce son gelişmelerin değerlendirilmesi iyi yapılmalı, kurulan tuzaklar görülüp bozulmalıdır. Demokrasi mücadelesine yeni boyutlar kazandırılmalıdır. Bunun için kitlelerin bilinçlendirilmesi, örgütlenmesi, diri tutulması gerekir. Demokrasiden yana her unsur kazanılmalı, saflar sıklaştırılmalıdır. Ve demokrasi güçlerimiz mutlaka birleşmelidirler.

«DİSK PARTİSİ» VE İŞÇİ SINIFI PARTİSİ

A. Hamdi KARSU

DİSK yönetiminin, uzun tartışmalardan sonra, yeni bir parti kurma eğilimini açığa vurması, bu konudaki tartışmaları başka alanlara kaydırdı. Sosyalist partiler ve sendikalar, konuyla ilgili düşüncelerini açığa vurdular, tutumlarını belirlediler.

DİSK yönetimi, tartışmaların bu yeni çerçevesi içinde, kendi tercihini oturtacak ve onu haklı gösterebilecek bir köşe bulamadı. Çünkü, DİSK'in yeni bir parti kurma girişimi, ve üstelik bu yeni partiyi, «sosyalist hareketin birliğini sağlayacak» bir parti olarak nitelendirmesi, bilimsel ve somut gerçeklerden yoksundu.

Sosyalist partiler, ilerici sendikalar, çeşitli meslek kuruluşları bu konudaki görüşlerini ortaya koydular. Görüşleri belki farklı yaklaşımlarından kaynaklanıyordu ama, tümünün birleştiği nokta, böyle bir girişimin yanlış olduğu idi.

Bu tartışmalardan DİSK yönetiminin çıkaracağı sonuçlar vardı. Bu sonuçların çıkarılması, hem DİSK'in geleceği, hem de sosyalist hareketimizin yarını için önemli bir gereklilikti. DİSK yönetimine yöneltilen eleştirilerin hemen tamamı, yapıcı ve yol gösterici olmuştur.

Ama DİSK yönetimi, kendisine yöneltilen eleştirilerden, bilimsel ve politik sonuçlar çıkarmak yerine, duygusal tepkiler göstermeyi denemiştir. DİSK genel sekreteri Fehmi Işıklar, DİSK'e bağlı bir sendikanın Ankara şube kongresinde yaptığı konuşmasında, kendilerine yöneltilen eleştirilerden çıkarabildikleri sonuçları şöyle özetlemiştir:

«Aldığımız karar sol güçlerin birliğinin sağlanması yolunda çaba harcanması kararıdır. Ancak, DİSK'in kararının yanlış anlaşılması bile sol içinde birliği sağlamıştır. Sol partiler, böyle bir parti kurulmasına karşı olduklarını söylediler. Bu bir bakıma (işçiler politika yapmasın) demektir.»

DİSK genel sekreterinin bu görüşlerinde, altını çizmemiz gereken iki nokta var. Bunlardan biri yanılgı, öbürü de çarpıtmadır.

Çarpıtılan şudur: DİSK yönetiminin yeni bir parti kurma girişimine karşı çıkan sol partiler, başka konularda kendi aralarında birlik olamadıkları halde, DİSK'e karşı birlik olabilmişler!

Bu görüşün ilk göze batan yanılgısı, sosyalist partilerin sadece bu konuda birleştiklerini sanmasıdır. Halbuki aynı birliği, örneğin: MHP'nin [illegible]mesinde, faşist saldırılara karşı çıkılmasında, sendikal mücadelenin desteklenmesinde, burjuva partilere karşı tutumlarda da görmekteyiz. Üzerinde birleşilemeyen konular, DİSK yönetiminin sandığı gibi, pratik mücadele sorunları değildir. Üzerinde birleşilebilmesi için çaba gösterilen konular, ideolojiktir, program meseleleridir, stratejik sorunlardır. Ama, bunlar sağlanmadan da üzerinde anlaşılabilen konular olmuştur. Tıpkı DİSK yönetiminin yeni bir parti kurma girişiminin yanlış olduğunun tesbit edilmesi gibi!

DİSK yönetiminin, tartışmalardan gereken sonuçları çıkaramadığını gösteren öteki kanıt ise, DİSK'in parti kurmasına karşı çıkmakla, işçilerin politika yapmalarının birbirine karıştırılmasıdır.

DİSK genel sekreterine göre, DİSK'in parti kurmasına karşı çıkan sosyalist partiler, böyle yapmakla «işçilerin politika yapmalarına» karşı çıkmış olmaktadırlar!

Bunun doğru olmadığını anlamak için teorik ahkam kesmeye gerek yoktur. İşçi sınıfı partisi, bilimsel sosyalizmi klavuz edinmiş bir siyasal program ve bu programı izleyen bilimsel sosyalistlerden oluşur. Parti bir meslek örgütü olmadığı için, işçilerin kurduğu partiler dünyanın hiç bir ülkesinde işçi sınıfı partisi olamamışlardır. 1961 yılında kurulan TİP'i de kuranların sendikacılar olduğu hatırlanmalıdır.

DİSK yönetimini, kuracağı partiyi, sendikacıların bölümünün politika yapmalarının bir aracı olarak görmek belki mümkündür. Ama, böyle bir partinin yapacağı politikanın işçi sınıfı politikası olacağını söylemek veya umarak, yanılgıların en büyüğüdür.

DİSK yönetimi, kendisi parti kuramadığı için işçilerin politika yapmaktan uzak kaldıklarını sanmakla da yanılgıya düşmektedir. Hatta denebilir ki, buna kendisi de inanmamaktadır. Kaldı ki, DİSK yönetimi mi içinde yeni bir parti kur-

Devamı s. 7, sütun 1'de

İŞTE KAPİTALİZM

Kapitalizmin siyasileri halkın önünde böyle şişinirler. Tıpkı Nixon gibi... Ama kapalı kapıların arkasında işkembeleri rüşvetle şişer.

Rüşvetle suçlu affeden devlet başkanı

ABD'nin eski başkanlarından Richard Nikson, suç işleyen ve mahkum olan birisi için Mafia'dan rüşvet almış ve aldığı rüşvet karşılığı, bu suçluyu affetmiş.

Nikson'un rüşvet aldığı örgüt Mafia'dır. Affettiği suçlu ise, kaçakçılık suçundan 1967 yılında hapse girmiş olan Mafia üyelerinden Gerard İenono'dur. Devlet başkanı, Mafia'dan aldığı rüşvete karşılık, 13 yıllık bir cezayı ortadan kaldırmıştır.

Kapitalizmin adaleti yoktur. Bu adalet ABD'de hiç yoktur. Hatta Amerika'da, adaletten değil de, «doların adaletinden» sözedilmesi bundandır.

Adı, telefon dinlemeye çıkmış olan ABD eski devlet başkanı Nikson'la birlikte, yanındaki üç danışmanı da rüşvet yemiş.

ABD şirketleri, sadece kendi ülkelerinde değil, dünyanın bütün kapitalist ülkelerinde rüşvet dağıtmaktadırlar. Türkiye'de de rüşvet dağıttılar. Rüşveti alanların, yüksek rütbeli devlet ve siyaset adamları ve komutanlar olduğu belirtilmiş idi ama adları açıklanmamıştı.

Suçun her türlüsünü işlerler ve saklamaya çalışırlar ama, en olmadık yerde de yakayı ele verirler.

İşte kapitalizm budur...

Halkevleri Genel Kurulu yapıldı

Halkevleri Genel Kurulu geçtiğimiz hafta Ankara'da yapıldı. Kongre öncesinde yeni seçilecek Genel Yönetim Kurulu'nun bileşimi üzerinde demokrasi güçlerinin olumlu bir yaklaşımı sağlanmasına karşın daha sonra grubçu tavırlar bunun gerçekleşmesini engelledi.

Genel Kurulda iki saat süren bir konuşma yapan Halkevleri Genel başkanı Ahmet Yıldız, tüm demokrasi güçlerinin yer aldığı yeni bir yönetim için Genel Kurula tek bir liste ile girilmesinden yana olduğunu belirtmiştir. Halkevleri içindeki tüm siyasi çizgilerin bileşiminden oluşan liste hazırlanmış ancak Genel Yönetim Kurulu dışında seçilecek olan 10 bölge temsilciliği konusunda anlaşmazlık ortamı çıkınca genel yönetim kurulunda yer alması kararlaştırılan CHP'li parlementerler ve diğer CHP'li delegeler Genel Başkan Ahmet Yıldız ile birlikte salonu terketmişlerdir.

Tüm siyasi çizgilerin bileşiminin sağlanamaması üzerine Demokratik Merkeziyetçiler, Birlik Dayanışma ve CHP'lilerin ayrı bir liste çıkarması önerilmişse de CHP'liler bu konuda ittifaktan çekinmişler ve seçimlere Birlik Dayanışma ve Devrimci Halkevciler grubu iki ayrı liste ile girmişlerdir. Devrimci Halkevciler grubu 50'yi aşan bir oy farkı ile Genel Kurul'dan listelerini çıkarmışlardır.

Sonuçta, önemli bir demokratik işlevi bulunan Halkevlerinin bileşiminde önemli bir güce sahip diğer siyasi çizgilerin yer almayışı, böyle bir bileşime gidilmeyişi gerek Genel Başkan ile Yönetim Kurulu arasındaki çalışmaların gerekse ve en önemlisi Halkevlerinin işlevini yerine getirebilmesi konusunda önemli bir zaafı içinde taşıyacaktır.

TSİP Sakarya İl Örgütüne saldırıldı

AP hükümetinin işbaşına gelmes'nden hemen sonra faşist terör tırmanmaya başladı. Geçtiğimiz hafta faşistler TSİP Sakarya il örgütüne de saldırma cüretini gösterdiler. Sakarya TSİP il örgütünün arkasındaki binada bulunan ÜGD'nin alt katındaki inşaattan parti binasına taş atarak camlarını kıran faşistler daha sonra kaçmışlardır.

Saldırıdan sonra Bolu'da ve Sakarya'daki tüm demokratik örgütler bir araya gelerek basına ortak bir açıklama yapmışlardır. Demokratik güçlerin eylem birliğinin gerekliliği vurgulanan ortak açıkalmada faşist tırmanışa dur demek için eylem birliğinin güçlendirilmesi çağrısı yapılmıştır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve Türkiye İşçi Partisi'nin de imzaladığı ortak açıklamada ayrıca şu örgütlerin imzası yer aldı: Gıda-İş, Töb-Der, Tüm-Der, SGB, İGD, Genç Öncü, İLD şubeleri ile Adapazarı Sinema Derneği ve Amatör Sanatçılar Derneği. Ortak açıklama aynen şöyledir:

«Değerli basın mensupları,

Adalet Partisi hükümeti işbaşına geldikten sonra, Türkiye'de daha da hız kazanan faşist tırmanışın, saldırı ve cinayetlerin bir yansıması olarak kentimizde de cinayet şebekeleri terör eylemlerini sürdürüyorlar. Geçtiğimiz günlerde bir yurtsever arakdasımız katlediidi. Değişik şekillerde yine saldırılar sürerken hızını alamayan faşist cinayet odakları en son olarak Türkiye Sosyalist İşçi Partisine saldırdılar.

Henüz saldırının failleri tesbit edilememiştir. Ancak bir sosyalist partiye kimin saldırabileceği açık açık ortadadır. Bu saldırıların sosyalist parti ve üyelerine ve kaumoyunda tanınmış kişilere yapılmış olması da bir tesadüf değildir. Emperyalizme bağımlı ekonomi dar boğazlara saplandıkça, çözümsüzlükten bunalan kodaman parababaları çareyi emekçi halkımızın yürüttüğü Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesini baskı ve terörle boğmak istiyorlar. Amaçlarına erişebilmeleri için de uygun şartlar oluşmuştur. Çünkü AP faşist işbirlikçisi halk ve demokrasi düşmanı bir partidir. AP'nin en büyük yardımcısı dün olduğu gibi bu günde faşist milliyetçi harekettir. Bu saldırıların amacı bellidir, geniş halk yığınlarını sindirmek ve ülkemizi karanlığa sürüklemektir.

Ancak bu baskı ve saldırılar bizleri demokrasi mücadelemizden alıkoyamıyacaktır. Biz aşağıdaki örgütler bu tür saldırıları nefretle kınıyor, faşist saldırı ve cinayetlerin önüne geçmenin güç ve eylem birliği ile olacağına inanıyor ve tüm demokrasi güçlerini faşist tırmanışa dur demek için güç ve eylembirliğine çağırıyoruz.»

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

Yeni Yeni «Umut»lar

Demirel'in yeni azınlık hükümetini «ılımlı» görüp bunda teselli bulanlar var. Yeni hükümetin «ılımlı» görünümünden —yeni bakanların makamlarına oturur oturmaz giriştikleri icraattan ve hükümet programının açıklanmasından sonra daha hâlâ nerden geliyorsa bu «görünüm»— ilerisi için birtakım umutlara kapılanlar var. Bu tür umutlar, daha önce demokrasinin korunması ve genişletilmesi için en başta sosyal demokrasiye, CHP ilericiliğine, hattâ Bülent Ecevit'in kişiliğine bağlanan umutların şimdiki yeni görünümüdür. Kurtuluşu sürekli CHP'yi iktidara getirmekte ve iktidarda tutmakta görenlerin havsalası ancak o kadar ve öyle bir kurtuluşu ihata edebildiği içindir ki, şimdi yeni Demirel hükümeti yeni tehlikelere karşı bir teminat gibi görülmektedr. Açık MC yerine örtülü bir MC'nin başa geçmesi birçoklarının yüreğini ferahlatmışa benziyor.

Ne ki bu örtülü MC olgusunun doğurduğu ferahlık daha derin bir karamsarlıktan kaynaklanıyor ve sürekli besleniyor. Gericiliğin bastırması karşısında («devlet partisi» CHP umudunun da sönüvermesiyle) artık hiç birşey yapılamıyacağını düşünüyor birçokları. Bu karamsarlık da kitlelere güvensizlikten, demokrasi için mücadeleye inançsızlıktan kaynaklanmıyor mu?

Öylesine bundan kaynaklanıyor ki, yakın bir gelecekte örtülü MC'de de hiç bir umut olmadığı apaçık ortaya çıktığında kimi zihinlerde yeni umut ışıltıları çaktığını görürseniz hiç şaşmayınız. Bu yeni umut ışıltıları orda burda, kimi kapalı kapılar ardında ya da kimi gazete sütunlarında, eski «zinde güçler» teranesini yeniden gündeme getirecektir. Bu tür yeni umutlara dört elle sarılanların, büyük çoğunlukla, CHP umudunun en yürekten şakşakçıları olduğunu görürseniz de şaşmayınız! Zira Ecevit CHP'sinin «demokratik» populizminin yaktığı umut ışığı ile «zinde kuvvetler» formülünün tepeden inme saçtığı umut ışığı özünde aynı ışıktır. Ve her zaman, faşizme, gericiliğe, açık ya da örtülü MC'lere karşı demokrasi mücadelesinin asil sahibi işçi sınıfına ve emekçi kitlelere inançsızlığın karart-tığı gönülleri aydınlatır!

Karanlığın büsbütün koyulaştığı durumlarda, bu türden umutların, kendilerini haklı göstermelerine malzeme fazlasıyla bulunur. Kitleler üzerinde gerici baskılar arttıkça, kestirme yoldan kurtuluşun ışıklı reçeteleriyle bezenmeye çalışılır ortalık. Bunun içindir ki, böylesi yeni yeni sahte umutlara gebe karamsarlık ve yılgınlıkla mücadele, işçi sınıfı siyasetinin gündemindedir. Koyu karanlık şartlarında gerçek umut ışığının emekçi kitlelerin gücü ve mücadele kararlılığı olduğu herkese gösterilmeli, işçi sınıfı biliminin her türlü karamsarlığı alteden ışığı pratiği aydınlatmalıdır.

Okurlardan

Çaresizler istifaya başladılar

Hükümetin kurulması Demirel'e verildi. Demirel ağır adımlarla görüşmeleri yürüttü, 12 kasım günü bakanlar kurulu listesini açıkladı ve Cumhurbaşkanınca da onaylandı. Demirel hükümeti kurulur kurulmaz Ecevit'in genel müdürleri, müsteşarları tası toprağı toplayarak kendiliğinden istifa etmeye başladılar. Hatta bazıları İzmir, İstanbul gibi değişik yerlere tayinlerini yaptırmış, kimileri ise çeşitli belediyelere şimdiden post atmışlar bile. Yani kaçan kaçana... Ne var ne oluyor? Nereye bırakıyorsunuz o yerleri? Bu kadar zavallı mısınız? Sizin çeşitli yasal haklarınız yok mu? Mahkemeler ne için kurulmuş? Çeşitli yargı organları oluşturulmuştur. Bunları biliyorsunuz ama işin kolayına kaçıyorsunuz. Ama sizlerin de tarihsel sorumluluğunuz var. Yarın bu kaçışların teslimiyetçilerin ve yılgınlığın acısını yine siz çekeceksiniz. Onu hiç unutmayın. İleriki günlerde, «hükümet işlerimize son verdi, şu kadar genel müdür, müsteşar, yüksek dereceli şu kadar devlet memurunu görevinden aldı, sürgün etti» diyemeyeceksiniz. Çünkü o olanakları şimdiden kendilerine vermiş durumdasınız.

Evet doğru söylüyoruz, yılgınlar, teslimiyetçiler, kaçkınlar meydanları boşaltıyorlar. Nereye böyle? Yasal haklarınızı neden kullanmıyorsunuz? Neden sizleri başkalarının görevden almasını beklemiyorsunuz. Kimileri İzmir, İstanbul gibi yerlere şimdiden tayinlerini yaptırmışlar, kimileri Avrupa'ya hazırlanıyor. Ya o ülkelerde de iktidar değişikliği olursa nereye kaçacaksınız? Okvanuslara mı açılacaksınız? Oralarda da fırtınalar çıkar, deniz kabarırsa nereye gideceksiniz? Ha, aklıma geldi, sosyalist ülkelere gidin. Ama oralarda çalışmayanlara, kaytarıcılara, demokratik hakkını savunmayanlara hiç mi hiç itibar etmezler. Vah vah. Demek ortada kaldınız, bu kışta kıyamette. Vah zavallılar, ne yapacaksınız şimdi?

Bu boşalan kadrolara yeni iktidar rahatça atamalar yapacak tabii ki, ayrıca yapılır da, boş kalacak değil ya. Böylesi yılgınlık görülmemiştir. Bu tavırlar asgari demokratlıkla dahi bağdaşmaz. Öyleyse biz hiç bir yere adım atmadan, hiç bir taviz vermeden, yasal ve demokratik haklarımızı koruyup ve ısrarlıca savunarak yerlerimizde durmamız ve mevzilerimizi korumamız lazımdır.

Mustafa Yazır
ANKARA

Dost Gerçek okuyucularına

Bizler Türkiye'de sayıları yaklaşık 5000 kişi dolayında olan Eğitim Emekçisi adaylarıyız.

1977-1978 öğretim döneminde üç yıllık Eğitim Enstitülerinin mektupla öğretim programından mezun olduk. Genel olarak da şehirlerde çeşitli devlet dairelerinde memur olarak çalışıyor ve sosyal hayatın bu çekilmez döneminde kent yaşamına kıtkanaat ayak uydurmaya çalışıyor ve kent nimetlerinden genelde tüm emekçilerin aldığı kadar nasibimizi alıyoruz.

Ancak bizler eğitim dalında yurdumuza yararlı olmak için, yıllarca öğretmen yokluğundan dersleri boş geçen işçi ve köylü çocukları ile sınıflarda buluşabilmek için, tüm kent yaşamını geri teperek ülkemizin en ücra köşelerinde görev almayı kabullenmemize karşın bir türlü atanma işlemimiz yapılmıyor. Milli Eğitim Bakanlığına her başvurumuzda yeterli kadronun temin edilemediği söyleniyor. Hem de mektupla öğretimin, herkese yüksek tahsil olanağı sağladığını her fırsatta söyleyen bir iktidar zamanında.

Bu mektubumun tüm halkımızın gerçek sesi olan gazetenizde yayınlanmasını rica eder dostça selâmlar sunarım.

Memur
Eğitim Enstitüsü
Mezunları Adına
Dede Pekince

Demirel'in programı halka ne vaadediyor?

Demirel hükümetinin programı geçtiğimiz Salı günü parlamentoya sunuldu. Bu yazımız kaleme alınırken henüz güven oylaması yapılmış değildi. Ancak Pazar günü yapılacak güven oylamasında hükümetin gerekli çoğunluğu sağlayacağı kesin. Gazetemiz okurun eline ulaştığında CHP'nin red oyuna karşılık MSP, MHP ve diğer küçük sağ partilerin desteğiyle AP azınlık hükümeti güven oyu almış olacak.

Hükümet programını başlıca iki açıdan ele almak mümkün: Ekonomik ve siyasi. Bu iki yönün birbirini tamamladığını söylemeye elbette gerek yok. Bunların dışında, Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana hemen her hükümet programında yer alan ve her zaman kağıt üzerinde kalan çerez kabilinden vaadlerden söz etmeye bile gerek yok. Zaten bu vaadler, burjuva iktidarların ikiyüzlülüklerini belgelemekten öte hiç bir işe yaramamaktadırlar.

Demirel hükümetinin programı, ekonomik bakımdan tekelci sermayenin kısa vadeli isteklerini yerine getirmeyi taahhüt ediyor. Siyasi açıdan ise, yine tekelci burjuvazinin demokrasi ve halk düşmanı emellerinin hayata geçirilmesini hedefliyor. Bunları ne ölçüde gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceği ayrı bir konu ama, Demirel hükümetinin programı, tekelci sermayenin doğrudan emir ve gözetimi altında kaleme alınmıştır. Programın açıklanmasından önce başta TİSK ve TÜSİAD olmak üzere tekelci sermaye çevrelerinin kamuoyuna açıkladıkları raporlar ve programın açıklanmasından sonra da aynı çevrelerin ziyadesiyle memnuniyetlerini beyan etmeleri de bunu göstermektedir.

Gazetemiz Gerçek'in 5 Kasım tarihli sayısında yer alan Gerçek Durum köşesinde Demirel'in hükümeti kurma çalışmaları değerlendirilirken, Demirel'i asıl korkutanın döviz kıtlığı olduğu belirtiliyor ve şöyle deniliyordu:

«...kendisine geçmişte büyük «yardımları» dokunan «petrodolarlar» Avrupa'da yine bir hayli birikmişlerdir. Ve doların boyuna değer kaybetmesi bu «petrodolar»ların elverişli ortamlar aramalarına neden olmaktadır. Demirel'in gözü bizce bu dolarlardadır. Neyin karşılığında, ne bahasına bu dolarlardan «nem alacağının» hesabını yapmaktadır.

19 Kasım günü Demirel'in meclise sunduğu hükümet programında ise aynen şöyle denilmektedir:

«Petrol ihraç eden ülkelerde ve uluslararası bankalarda meydana gelen büyük mali imkanların düzenli bir şekilde Türkiye'ye aktarılması sureti ile kalkınmamızın emrinde kullanılabileceğine inanıyoruz.»

Görüldüğü gibi, Demirel eski MC dönemlerinde izlediği borç bulma yöntemini aynen sürdürmek niyetindedir. Nitekim, 24 Ekim'de Çankaya'dan hükümeti kurma görevini aldıktan sonra düzenlediği bir basın toplantısında yine DÇM'lere yöneleceğinin işaretini vermiştir. Demirel geçmişte izlediği bu politikayla, yine kendi deyişiyle «ülkenin 70 sente muhtaç» duruma düşmesinin baş müsebbibidir. Üstelik bugün, bu doları Merkez Bankası kasasına aktarabilmek, eskisinden çok daha büyük tavizleri, çok daha elverişsiz koşulları kabul etmeyi gerektirecektir. Demirel, görüldüğü kadarıyla bu dolarları alabilmek için her şeyi göze almıştır. Program da bunu göstermektedir:

«Hükümetimiz içinde bulunduğumuz dış ödeme darboğazından bir an evvel çıkabilmemiz için her çareye başvuracaktır.»

Yani işin Türkçesi, Demirel gözü kara bir şekilde «borç yiğidin kamçısıdır» düsturunu yine hayata geçirmeye çalışacaktır. Çünkü Demirel bilmektedir ki, döviz bulmadan ayakta kalması mümkün değildir. Bu yüzden de her tür sorumsuzluğu göze almıştır. Bunca sorumsuzlukla da «petrodolar»lardan nasibini alması kolaylaşmaktadır! Ancak bunu ne zaman içinde, ne ölçüde ve ne koşullar altında gerçekleştirebileceği veya gerçekleştiremeyeceği bugünden belli değildir. Bunu önümüzdeki günlerde hep birlikte göreceğiz.

40 sayfalık program boyunca en sık raslanan kavramların belki de başında «enflasyonla mücadele» geliyor. Tekelci sermayenin sözcüleri de bilindiği gibi enflasyonla mücadeleden bol bol söz etmekte ve «çözüm» yolları önermektedir. Gerçi sermaye sözcüleri enflasyonun tümüyle ortadan kaldırılmasından söz etmemektedirler. Çünkü bu hem kapitalist toplumlarda mümkün değildir ve hem de belli bir orana kadar enflasyon parababalarının kârlarını artırmalarına yarar. Bu yüzden «enflasyonla mücadele»den «enflasyonu tekelciler için makul bir seviyeye indirmek» anlaşılmalıdır.

Resmi devlet istatistiklerine göre bu yıl sonuna kadar enflasyon oranı yüzde yüze ulaşacaktır. Sosyal demokrat ağırlıklı hükümetin uyguladığı tedbirler, enflasyonu durdurmaya yetmemiş, aksine bu dönem boyunca enflasyon hızını arttırarak tırmanışını sürdürmüştür. Şimdi Demirel «enflasyonla mücadele»ye soyunmaktadır. Şöyle diyor program:

«Enflasyonla mücadeleyi hükümetimizin en önemli görevlerinden biri sayıyoruz. Uluslararası ekonomik kuruluşlar ve Ortak Pazar ile münasebetlerimizi Türkiye'nin menfaatlerine en uygun şekilde sürdürmeye ve geliştirmeye kararlıyız.

«İktisadi Devlet Teşekküllerinin milli tasarrufları tüketici halden çıkarılması için gerekli tedbirler alınacaktır.

«Görev zararları politikası, istikrar tedbirleri ile ahenkli olarak gerçekçi bir şekilde uygulanacaktır.

»...içinde yaşadığımız enflasyon, fiyat ve maliyet yapıları arasında meydana getirdiği dengesizlik yönünden, uzun süre devamına imkan veremiyecek boyutlara ulaşmıştır. İktisadi Devlet Teşekkülleri ürünlerinin fiyatları ile maliyetleri arasında, enflasyonu körükleyecek dengesizliklerin meydana gelmesi önlenecektir.»

Mantık akışının da açık bir biçimde gösterdiği gibi, program özetle şunu söylemektedir: «Enflasyonla mücadele için IMF ve AET'nin dayattığı gibi, asıl olarak KİT'lere yöneleceğim. KİT mamüllerine zam üstüne zam yapacağım. KİT zararlarının ve tarım ürünlerinin subvansiyonunu «istikrar tedbirleri»ne tabi tutacağım.»

Devamı s. 7, sütun 3'de

«Ilımlı» hükümet ve programı: «Uysal atın çiftesi pek olurmuş!»

SGB Genel Başkanı Yaşar Yiğit:

«Merkezi Siyasal İşbirliğini Yakınlaştırmak Esas Görevdir»

Sosyalist Gençler Birliği (SGB) Başkanı Yaşar Yiğit'le, gençliğin merkezi iş ve eylem birliğiyle ilgili olarak yaptığımız röportajı yayınlıyoruz:

Sizin de içinde bulunduğunuz dört gençlik örgütünün merkezi işbirliği hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz?

14 ekim seçimleri sonrasında, örgütümüz ile İlerici Gençler Derneği arasında ikili görüşmelerde bulunulmuş, her iki örgüt dünya gençliğiyle dayanışmanın yükseltilmesi ve okulların açılışı nedeniyle öğrenci gençliğin akademik demokratik hakları uğrunda verilen mücadelenin geliştirilmesine yönelik merkezi yığınsal eylemler yapmanın gerekliliği üzerinde görüşbirliğine varmışlardır. Her iki örgüt ortaklaşa, bu eylemlerin merkezi işbirliği halinde kotarılması için dünya sosyalist sistemine saygılı gençlik örgütlerine (DDKD-GENÇ ÖNCÜ-DHKD) bu iki gündemi görüşmek üzere yazılı merkezi işbirliği çağrısı yapmıştır.

Yazılı çağrıya herhangi bir cevap vermeyen DHKD dışında diğer dört örgüt 1 Kasım da biraraya gelerek çalışmalara başlanmıştır. Örgütler ilk olarak merkezi işbirliğini kamuoyuna duyurmak ve yeni öğrenim yılına ilişkin tavırlarını ortaya koymak amacıyla ortak bir basın bülteni yayınlamışlardır. Örgütler her iki konuda da çalışmalarını sürdürmüşler ve eylem günlerini saptamışlardır. Bilindiği gibi bu eylemlerin ilki —genç öncü haricinde— SGB-İGD-DDKD tarafından 10 kasım dünya gençliğiyle dayanışma gecesi olarak İzmir'de yapılmıştır. İkinci eylem ise dört örgüt tarafından Bursa'da 18 Kasım'da 'Öğrenim Özgürlüğü Can güvenliği için eylem birliği mitinginde gerçekleşmiştir. Her iki eylemin değerlendirilmesi eylemi düzenleyen örgütler tarafından yapılmış, değerlendirmede, eylem birliği anlayışına ters düşen örgütler eleştirilmiş, eksiklikler ve hatalar saptanmış, bütün bunlara karşın eylemlerin olumlu yönünün ağır basmasının altı çizilerek vurgulanmıştır. Her iki ayrı platformdaki eylemin gençlik hareketinin sağlıklı bir temelde geliştirilmeleri için bir çok yönden önemi olduğu dikkati çekilmiştir.

Sosyalist siyasi güçlerin merkezi düzeyde demokratik işbirliğini sağlama olanağı durumken, ve ancak tüm toplum kesimlerinin —gençlik dahil— demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadelesinin geliştirilmesi sosyalist güçlerin birlikte önderliğine bağlı olduğu ortada iken, bu önderlikten yoksun çeşitli alanlarda eylem birlikleri önermek —çok hayati güncel olaylar hariç— bir benzetmeyle ifade edersek, mitralyöz yerine tabancayı önermek demektir.

Biz, SGB olarak —ki DDKD de aynı görüştedir— dört gençlik örgütünün tavırda bağlı olduğu siyasi güçler merkezi düzeyde kalıcı bir demokratik işbirliği yapmadan gençlik planında eylem birliğinin sağlanamıyacağı görüşündeyiz. Bu iki nedenle böyledir. Birincisi, siyasal düzeyde merkezi demokratik işbirlikleri, eylem birlikleri sağlanmadığı sürece, yani sosyalist siyasi çizgilerin demokratik işbirliği politikaları ayrı ayrı, uyum içinde olmadığı sürece, sosyalist nitelikli gençlik örgütlerini gençlik alanında bile olsa uyum ve güven içinde merkezi demokratik eylem birliği yapmaları mümkün değildir. Bu eşyanın tabiatına aykırı olan bir şeydir.

İkincisi ise, kalıcı bir güç ve eylem birliği yapamıyan —üst düzeyde, siyasal düzeyde demokratik işbirliği olmadığı için yapamıyan— gençlik örgütlerinin kendiliğinden karekteri ağır basan bir eylem birliğini sürdürmeleri, birliği oyalamaktan, birlik ve işbirliği kavramlarını yozlaştırmaktan öteye gidemez.

Devamı s. 7, sütun 4'de

SİYASİ İŞBİRLİĞİ HERZAMAN MERKEZİ DÜZEYDE TUTULMALIDIR

Bu köşedeki yazılarımızdan birinde, demokratik ve siyasal güçlerin işbirliği yapmalarının zorunluluğundan sözetmiştik. Ayrıca, demokratik ve siyasi kapsamlı işbirliklerinden, önemli, sürükleyici ve belirleyici olanının, siyasal güçler arasındaki işbirliği olduğunu vurgulamıştık.

Bu yazımızda, siyasal işbirliklerinin özel ve genel ilkelerini ve bu ilkeleri zorunlu kılan pratik sorunları özetlemeye çalışacağız.

İşbirlikleri, örgütlü güçler arasında, somut hedeflere varabilmek için yapılır. Bunun başarılı olabilmesi için, öncelikle, yönlendirici ve belirleyici olan siyasal işbirliğinin oluşturulmuş olması gerekir. Demokratik planda yapılan işbirlikleri, ancak bu takdirde perspektif kazanabilir, başarılı ve kalıcı olabilir.

Siyasal işbirliği ve onun hedefleri her zaman somut olmalıdır. «Hareket berekettir» mantığı üzerine kurulan işbirlikleri, fayda yerine zarar getirir. Bunun için, siyasal işbirliğine katılan güçlerin, oluşturacakları ortak bir mücadele programı olmalıdır. Bu program hedefleri, hayatın öbür alanlarında gerçekleştirilen işbirliklerine de yol gösterir.

İşbirliği, kendiliğinden bir yakınlaşma ve taleplerin manzumesi olan bir program ile gerçekleşmez. Sınıf mücadelesinde «işbirliği» veya «eylembirliği» türünden mücadele, farklı siyasal ve sınıfsal güçleri bir araya getiren formüller arasında bir «ilk biçim»i anlatırlar. Ancak bu biçim, daha geniş örgütsel biçimlere varmak için bir ilk adım niteliğindedir.

İlkel ve geliştirilmeye muhtaç olsa bile, iş ve eylem birliği türünden yakınlaşmalar, sınıf mücadelesinin bilimsel ilkelerine bağlı kalıharak başarılı kılınabilir. Bu ilkelerden birincisi, örgütlenmedir. Aynı amaç için bir araya gelen siyasal güçler, bu amaçların gerçekleştirinceye kadar geçerli olacak bir örgütlenmeye ve programı oluşturmak zorundadırlar.

İşbirliği, kısa ve uzun vadeli programlara bağlanabilir. Bu programlar somut demokratik ve siyasal amaçları kapsamalıdır. Ve her programlı mücadeleye uygun düşen örgütlenme biçimi de, işbirliğine katılan örgütler tarafından yaratılmalıdır. İşbirliğinin hedeflerine dönük olan ortak mücadelemizi yönlendirecek örgütlenmemiz geçici ve kalıcı biçimlere bürünür. Sınırlı ve yakın bir amaç için, geçici bir üst örgütlenmeye gerek varken, kalıcı ve uzun vadeli bir mücadele için, kalıcı bir örgütlenmeye ihtiyaç duyulur. Ama her halükarda, ortak mücadelenin, ortak bir örgütlenmeyi gerektirdiği unutulmamalıdır.

YEREL İŞBİRLİKLERİ

Örgütlü toplumsal ve sınıfsal güçler, yerel çerçevede ve sınırlı amaçlar için iş ve eylem birliği yapabilirler. Hayatın her hangi bir sorununun, yerel çerçeve içinde çözümü acil zorunlu olduğu zamanlar, farklı siyasal güçleri ortak bir zemin üzerinde buluşturan paydalar açığa çıkar. Böylesi durumlarda yerel iş ve eylem birliği kaçınılmaz olur. Çünkü, ortak mücadele görevi savsaklandığı veya geciktirildiği takdirde, bir olanak kaçırılmış olacak, elde edilmesi gereken bir mevzi, düşman güçlere terkedilecektir.

Ancak, yerel planda yapılan işbirlikleri de, belli türden örgütlenmeler öncülüğünde yürütülür. Geçici komite veya komisyonlar şeklinde oluşan bu örgütler, görevlerini yerine getirdikten sonra dağılırlar.

Yerel işbirliklerinin belirleyici niteliği, demokratik olmalarıdır. Çoğunlukla demokratik kapsamlı mücadele hedefleri için ortaya çıkarlar. Bu nedenle, örgütlenmenin şekli de, demokratik işbirliği düzeyini aşmaz, aşamaz.

Yerel planda iş ve eylem birliklerinin yapılması ve yapılabildiğinin kanıtlanması, sınıf mücadelesinin örgütsel sorunlarının çözüldüğü anlamına gelmez. Olsa olsa, bu alandaki görevlerimizin daha ileri aşamalarına dikkati çekebilir. Daha üst düzeyde örgütlenmelerin mümkün ve zorunlu olduğunu gösterir.

SİYASAL İŞBİRLİĞİ MERKEZİ DÜZEYDE OLUR

Sınıf mücadelesinin sonrasın son kertede siyasal güçler tarafından çözüleceği için, ortaklık siyasal güçler arasında yapılacak işbirlikleri, yerel işbirlikleriyle kıyaslanamıyacak bir çözüm noktasıdırlar. Bu yönde atılacak adımlar, mümkün olan en kısa yoldan, daha ileri örgütlenme biçimlerine götürebilir. Oluşturmak zorunda olduğumuz siyasi bloklar veya cepheler şeklindeki örgütlenmelerimiz, eylem birliği örgütlenmemizin içinden çıkabilirler. Veya, eylem birliği örgütlenmeleri, daha geniş siyasi blok ve cepheleri yaratabilirler.

O halde, sınıf mücadelesinde farklı siyasi güçlerin ortak örgütlenmesinin bir ilk adımı olan eylem birliği örgütlenmeleri, ancak merkezi düzeyde tutuldukları zaman, daha ileri çözümlere doğrudan varılmasını kolaylaştırabilmektedirler. Ayrıca, böylesi merkezi örgütlenmeler şu pratik ve ilkesel kazançları da sağlar:

● Mücadelenin tek merkezden ve önceden oluşturulmuş programa göre yönlendirilmesi mümkün olur.

● Mücadele, kendiliğinden yönelimlere terkedilmez, sınıf güçleri, merkezi olarak tesbit edilmiş hedeflere, siyasal bir güdümle sevkedilir.

● Daha kapsamlı ve geniş toplum güçlerinin tek bir amaç için seferber edilmesi, güçlerin mümkün olan en çoğunun tek bir hedefe yöneltilmesi sağlanabilir.

● Yerel planda işbirlikleri, merkezi düzeyde gerçekleşen işbirlikleri sayesinde, belli bir programa kavuşmuş olur.

● Yerel işbirlikleri, münferit ve zorlama hareketler olmaktan çıkarlar. Merkezi işbirliğine uygun olarak yaygınlaşırlar ve sistemleşirler.

● Merkezi işbirlikleri, burjuvazinin işini zorlaştırır, emekçi sınıf mücadelesinin yolunu açar. Çünkü burjuvazi, yerel ve dar güçlerle mücadele etmek yerine geniş bir siyasi blokla veya cephe ile mücadele etmek zorunda kalacaktır.

● Merkezi siyasal işbirliği, yerel işbirliklerinden farklı olarak, hareketin önündeki tartışma sorunlarını, ilkesel temelde ve kısa yoldan çözme şansına sahiptir. Bütün güçlerin uyum içinde hareket etmeleri de bunun mümkün olabilir.

● Merkezi işbirliği kavramı, tarihi olarak daha ileri bir örgütlenme şemasını anlatır. Merkezi örgütlenmenin alt ve yerel organları, topyekün bir yaygın örgütlenme ağını oluşturur.

Yerel işbirliklerini, merkezi düzeyde işbirliğinin önüne koyan eğilim veya görüşler, temelden sakattır. Bu görüşler, örgütlü mücadele sorununu gerektiği ölçüde ciddiye almamaktan kaynaklanmaktadırlar. «Hareket olsun da» ne olursa olsundan yola çıkıldığında, varılacak sonuç budur.

SONUÇ

Emekçi sınıf ve zümrelerin siyasal eylemi, merkezi ve kalıcı bir örgütlenmeye kavuşturulmalıdır. Daha ilk adımda işbirliği sorununa, merkezi düzeyde organlaşma olarak bakılmalıdır. Ancak böyle olursa yerel işbirliklerinden de yarar umulabilir.

Merkezi işbirliği, cephe yolunda atılmış ileri bir adımdır. Yerel işbirliklerine bağlı olmaksızın ve ilkesel bir sorun olarak değerlendirilmelidir. Bulgaristan Komünist Partisi, yerel planda ve yaygın işbirlikleri gerçekleşmiş olduğu halde, bunun bir çözüm olmadığını görerek, faşizme karşı mücadelenin merkezi düzeyde bir işbirliği öncülüğünde yürütülmesini savunmuştu. Bunun için iktidardaki sosyal demokratlara, ısrarla bu öneriyi getirmişti.

Yerel işbirlikleri çok yaygınlaşarak gerçekleşebildiği halde, merkezi işbirliği gerçekleştirilemediği için, Stamboliski hükümetinin devrilmesi ve yerine faşist bir yönetimin geçmesi önlenememişti.

Bütün bunları göz önüne almamız gerekir. Yerel işbirliklerine umut bağlıyamayız. Geçici eylem türleri, faşizme karşı mücadelede çözüm olarak görülmemelidir. Ülke düzeyinde siyasal önderliğin oluşturulması, başarı için kaçınılmazdır. Bunun yakınca sürülmesi, savsaklanması veya süreç küçümsenmesi, yerel işbirliklerine de sadece faydacı açıdan yaklaşıldığını gösterir. İşbirliğinin her düzeyinde, ciddi bir sorun olarak bakanlar, bu sorunun bilimsel ve politik açıdan ele alınmasının, da, merkezi işbirliği ve sal işbirliğini gerçekleştirebilmek için çaba gösterirler.

O halde Türkiye'de bugün acil görev, sosyalistlerden başlayarak, siyasal ve demokratik güçlerin, merkezi düzeyde işbirliği içine girmelerini sağlamaktır.

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

Tekelcilere Sargı Bezi

Türkiye'de sermaye sahiplerinin saldırı örgütlerini tanımıyan kalmamıştır. Bu tekelci saldırı örgütleri ekonomik ve siyasal konularda görüş bildirmeksizin hükümetlerin tutum almayacağını bildiğimizden, önce onların ağzına bakarız. Neyin nasıl yapılması gerektiğini onlar belirtirler, sonra da iktidarlar uygulamaya koyulurlar.

Gençlik örgütlerinin kent duvarlarından okuyup öğrendiğimiz imzaları kadar çeşitli ve renkli sermaye örgütleri vardır. MESS, TİSK, İSO, TÜSİAD Hür Teşebbüs Konseyi, Odalar Birliği vb..., bunlardan bazılarıdır.

Bunların duvar örgütlerinden farkı, aynı konuya, aynı açıdan bakabilmeleri, aynı çözüm şeklinde kolayca anlaşabilmeleridir. Demirel hükümetinin kuruluşu sırasında gördük, bugün de görüyoruz. Sermaye örgütleri aynı şeyi istiyorlar ve aynı çözümü öneriyorlar.

Demirel hükümetinin programı, işveren örgütlerinin açıklamalarından devşirilerek hazırlandı. Derleme programda tekelcilere bazı reçeteler sunuluyor. Hem de, onların ekonomik dertlerinden çok, siyasal dertlerine derman olacak ilaçlar yoğunlukta.

Demirel ancak bu kadarını yapabilir. Sermayenin ekonomik dertlerine derman olmak onun değil, başkalarının elindedir. O, olsa olsa tekellere bir güvenlik ortamı sunabilir.

Program DGM'leri kurmayı, grevleri yasaklamayı, genel grev hakkına geçit vermemeyi, 141 ve 142. maddeleri daha yaygın uygulamayı, Anayasayı değiştirmeyi, toplantı ve gösteri yürüyüşlerine ağır yasaklayıcı hükümler getirmeyi, sendikal hakları kısıtlamayı, devlet yatırımlarını tekelcilerin istediği alanlara daraltmayı hedefliyor.

Görülüyor ki, tekelcilerin kafası hiç de mankafa değil. İlk bakışta, neden talepleri ekonomik olmaktan çok, siyasaldır diye şaşıranlar olabilir ama, işverenler asla şaşırmazlar. Onlar ne istediklerini çok iyi bilirler ve istedikleri zaman da, böyle isterler.

Yukarıdaki program maddelerini Süleyman Demirel'e dikte ettiren, taleplerini gayet vuzuh bir şekilde sıralayan, TİSK oldu. Gerici basın, TİSK'in bu taleplerine dört elle sarıldı. Nazenin'ler bu talepler için «çok haklı ve yerindedir» diye yazdılar.

Demirel elbette onların hatırını kıramazdı. Programına bir bir yazdı istediklerini. Sonra da çıkıp mecliste, kendi programı imiş gibi savundu aldığı bu notları. Ve bu notlar, 100 günlük icraatın rehberi oldular.

Ecevit hükümetinin pişirdiği armut, şimdi Demirel'in ağzına düşecek! Çünkü Ecevit hükümeti, gider ayak, işe «nereden başlamaları gerektiğini gösterdi yerine gelenlere. Baki olan, şu ya da bu hükümet değil, devlettir. Yani her şey değişir ama, değişmeyen çıkarlar vardır. Baki olan burjuvazidir, anlayışında kolayca anlaştılar.

Günlük hayat içinde niteliği pek görünmeyen bu görüş, tarih içinde görüş bile sayılmaz.

Ömrü bir yıllık olan güller, elinde açıp soldukları bahçıvanı sonsuz ömürlü sanırlar.

Ama nüfus kayıtlarına bahçıvanların da ölüm tarihi düşmektedir.

Sağ basından

Sağcı hep böyledir. Eline «tenkil» imkânı geçtiğini hayal ederek yaşar. Korku ve heyecanı o denli birbirine karışır ki, suça teşvik edip suç işlerken bile basuruna iğne batmış gibi saldırgandır.

21 Kasım tarihli Tercüman'da Rauf Tamer şunları yazdı:

«(Bana sağcıların da suç işlediğini söyletemezsiniz)».

«Niçin söyletemiyeceklermiş efendim...

«İşler

«Bal gibi işler...

«(Sağcılar suç işlemez)

«Öyle bir işler ki...

«Sağ dediğin (millettir) Sol ise, millete sonradan musallat olmuş...

«Suç işlemeyip de ne yapacak?...

«(Gel beni öldür) diye oturup bekliyecek mi?»

Rauf Tamer hiç de haksız değil. Sağcıların suçlarını gizliyecek kadar genç yeri kalmamış!

ADRES MERAKLILARI

Kimi gerici yazarlar adres meraklısıdır. 22 Kasım tarihli Aydınlık gazetesinde Oral Çalışlar hükümete akıl veriyor:

«Sokak aralarında köse bucak katil aranırken, herkesin bildiği, adresi ve yeri belli merkezlerde cinayet ve kargaşılığın planları yapılmakta, piyonların eline silah tutuşturulmakta, cebine para konmaktadır.»

Bu «adreslerden» birinin MHP olduğunu söyliyen Oral Çalışlar, kendisi için esas olan adresi de gösteriyor:

«Aynı şey Moskova'nın kışkırttığı sahte sol için de geçerlidir. Bunların kışkırtma bölücülük davulunu sokaklarda bile duyurarak şekilde çaldıkları çok iyi bilinir. Bu sayıdır?»

Tercüman'ın. Tercüman satıldıkınca okunan yazarı Rauf Tamer de, tok Oral Çalışlar gibi, kapısı çalınması gereken adreslerden sözediyor:

«Kimdir bu bir avuç maceracı ki, ülkeyi tir tir titretir?

«Yerleri belli.

«Yöreleri belli.

«Hatta çoğunun adresleri belli.»

MHP TAKTİĞİ

MHP'nin AP hükümetine karşı güdeceği politika bugünden belli olmuştur. Terör durmayacak, böylece terörü devletin önliyemediği anlaşılacak ve «iş başa düşecek»!

MHP'nin yayın organı Hergün gazetesi yazarlarından Enver Altaylı 22 Kasım günü şunları yazdı:

«Ve ülkücü şöyle düşünüyor: Benim hayatımı koruyamıyan devlet vatanın bütünlüğünü, devletin istiklalini koruyamıyacaktır. Öyle ise iş başa düşer!»

«İş başa düşünce de yapılacak çok iş vardır. Alınacak çok tedbir vardır. O zaman iç savaşın alevleri ile kavrulan bir Türkiye'de akacak kan'ların mesulü Türk milliyetçileri olmıyacaktır.»

Bu da MHP için sızmış ajanlardan biri olmalı!?

Avrupa topraklarında ölüm füzelerine yer yok!

Emperyalizm Avrupa güvenliğine yeni bir tehdit yöneltiyor. NATO silahlarının yenileştirilmesi adı altında Avrupa topraklarına yeni ABD nükleer roketleri yerleştirilmek isteniyor. Bu konuda kesin karar Aralık ayında Brüksel'de toplanacak NATO ülkeleri toplantısında alınacak.

ABD emperyalizminin NATO'lu ortaklarıyla gerçekleştirmek istediği bu savaş kışkırtıcılığının ardında ne yatmaktadır?

ABD emperyalizmi Avrupa topraklarına yerleştirilecek bu yeni nükleer silahlarla bir yandan kendi politikası doğrultusunda baskı gücünü artırmak, diğer yandan alabildiğine kışkırttığı muhtemel bir nükleer çatışma halinde tehlikeyi kendi topraklarından uzaklaştırıp Avrupa'ya yöneltmek peşindedir. Kısaca ABD, silahlanma artışının getireceği tehlikeli sonuçları başkalarının, Avrupa halklarının sırtına yüklemek istemektedir.

Yeni nükleer roketlerin yerleştirilmesine destek kazanmak üzere hep tekrarlanan «Sovyet tehdidi» aldatmacası bir kez daha azdırılmakta ve geniş bir kampanya halinde sürdürülmektedir.

Yıllar yılı «Sovyet tehdidi» aldatmacası ile ABD emperyalizmi psikolojik savaş atmosferi yaratmak, askeri bütçeyi artırmak, askeri üretimi genişletmek ve milyarlarca dolarlık yeni kazançlar elde etmek peşinde koşmuşlardır. «Sovyet tehdidi» aldatmacasının yaratacağı psikolojik savaşın sonuç olarak askeri bir çatışmayı körüklemesi için her türlü propaganda yoluna başvurulmuştur.

Ne var ki bunun bir yalan olduğunu ve Sovyetler Birliği'nin hiç bir zaman dünyanın neresinde olursa olsun askeri üstünlük peşinde koşmadığı ve savaşa sorunların çözüm yolu olarak bakmadığını yalnızca dünya halkları değil, kapitalist ülkelerde yönetimdekiler de bilmektedir. Örneğin Avrupa'da tezgahlanan «soğuk savaş» tüm hızıyla sürdürülmeye çalışılırken 1948 yılında Amerikalı general Bedell Smith Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde «Rusların savaş istemediklerini» açıklamıştır. 1952 yılında general Gunther, NATO'nun Avrupa silahlı kuvvetler kumandanı Eisenhower'e «SSCB»de herhangi bir savaş hazırlığı görmediğini ve Rusların hiç bir zaman savaşmak niyetinde olmadığını» söylüyordu. ABD'nin eski Moskova büyükelçisi George F. Cennan ise 1958'de şunları yazmaktaydı: «Biz, bize zorla kabul ettirilmeye çalışılan fikirden kurtulmalıyız. Rusların Batı Avrupa'ya saldırı hazırladıkları ve Batı Avrupa'yı işgal edecekleri uydurulmuş tehlikeli bir yalandır.» 1960 ve 1970 yıllarında da buna benzer açıklamalara rastlamak mümkündür.

Ancak kapitalist ülkelerde soğuk savaş kışkırtıcılığı peşinde olanlar «Sovyet tehdidi» yalanına sarılmaya devam etmektedirler. Bu aldatmacalar zaman zaman gülünç denecek durumlar yaratmaktadır. Örneğin ABD'de Ekim 1965'te doktorlar zamanın ABD devlet başkanı Johnson'u ameliyata hazırlarken, yönetim, Johnson'un narkoz etkisinde bulunduğu üç saatten Moskova'nın yararlanıp yararlanmayacağı konusunu özel olarak görüştü ve önlemler aldı. Sovyetler Birliği'nin izlediği barış politikasını bilen tüm dünya ilerici kamuoyu ve barış güçleri açısından ABD yönetiminin takındığı bu tavır gülünçtür. Ne var ki sıradan bir Amerikan yurttaşı için böyle bir durum son derece etkileyicidir. Her an yüzyüze olduğu anti-Sovyet propaganda böyle bir durumda doruk noktasına ulaşmaktadır. Ve psikolojik gerginlik ortamı böylece gerçek dışı olaylarla yaratılmakta ve körüklenmektedir.

Avrupa topraklarına yeni ABD nükleer roketlerinin yerleştirilmesine gerekçe olarak bugün Sovyetler Birliği'nin kıtada askeri üstünlüğe sahip bulunduğu ve NATO ülkelerinin «Sovyet tehdidi karşısında kendi savunmalarını güçlendirmeleri» gerektiği yolunda aslı astarı olmayan gerekçeler ileri sürülüyor. Savaş ve silahlanma kışkırtıcılarının sayılar üzerinde oynamaya ve bunları kendi hesaplarına uydurmayı pek sevdikleri bir gerçek. Ne var ki artık bu tür cambazlıklar da inandırıcı olmaktan uzak. Sovyetler Birliği'nin izlediği barış politikasının ve dünya halkları yararına edinilen kazanımların somut gücü emperyalizmin yalanlarını bir bir sergiliyor.

ABD emperyalizminin Avrupa topraklarında yeni silahlanma girişimlerini değerlendirirken bir kere daha SALT-2 anlaşmasına yer vermek gerekir. Geçtiğimiz Haziran ayında imzalanan ve sosyalist sistemin önünün mücadelesinde tarihi bir cülüğünde dünya barış güçleadım olan SALT-2 anlaşması ABD Senatosu'nda henüz onaylanmamıştır. Dünya barış güçlerinin kararlı mücadelesi sonunda ulaşılan SALT-2 anlaşmasının imzalanması öncesinde çeşitli pazarlıklar ileri süren emperyalizm, anlaşmanın imzalanmasından sonra bu kez anlaşmanın ABD Senatosu'nda onayını geciktirerek yeni yeni pazarlıklar yapmaya çalışmaktadır.

SALT-2 anlaşması silahlanma yarışını sona erdirmemektedir. Silahlanma yarışının tümden durdurulması gelecekteki anlaşmalarda yeralacak bir konudur. SALT-2, tarafların birbirine üstünlük sağlama çabalarından vazgeçilmesini, yeni silahların üretilmesinin frenlenmesini öngörmektedir. Ancak bu emperyalizmin 1980'lerdeki silah geliştirme planı, yeni silah üretimi ve askeri harcama planları ile uyuşmamaktadır. Bu nedenle emperyalizm bir yandan SALT-2 anlaşmasının geçerlilik kazanması için yeni silah sistemleri üretimi ve büyük askeri harcamaları artırmada ısrar ederken, diğer yandan kendince açık bulduğu kanallardan silahlanma yarışını yeniden hızlandırmaya çalışmaktadır. Yani böylelikle bazı silah sistemlerinin kısıtlanması başka silah sistemlerinin yoğunlaştırılması gelişmesine yolaçacak silahlanma yarışı böylece azalmayacak, artacaktır. ABD emperyalizmi SALT-2'yle kabul edilen üstünlük sağlama girişimine son verilmesini kendi çıkarlarının çiğnenmesi olarak görmekte ve «bir numaralı güç» olmayacağını bir türlü kabul edememektedir. İşte bu koşullarda Batı Avrupa'ya ve NATO topraklarına yeni nükleer silâhlar yerleştirmeye ve böylelikle stratejik üstünlük sağlamaya uğraşmaktadır.

Batı Avrupa'ya yeni ABD nükleer roketlerinin yerleştirilmesi

Devamı s. 7, sütun 5'de

Portekiz'de seçim öncesi gerici saldırılar artıyor

Portekiz'de ilerici güçler demokratik kazanımları korumaya ve geliştirmeye karardı.

● **Aralık'ta yapılacak seçimlerin öncesinde gericilerin saldırı ve provokasyonları arttı.**

● **Portekiz Komünist Partisi lideri Cunhal, tüm demokratik güçleri gericilerin oyunlarını boşa çıkarmaya çağırdı.**

Portekiz'de 2 Aralık'ta yapılacak Parlamento seçimleri öncesinde gericilerin saldırı ve provokasyonları arttı. Son günlerde toprak reformu bölgesinde arka arkaya bombaların patladığı ve köylülerden ölen ve yaralanan olduğu bildiriliyor.

Bilindiği gibi Portekiz'de Haziran başında Mota Pinto hükümetinin istifasından sonra erken seçim kararı alınmıştı. Erken seçim kararının öncesinde Portekiz Komünist Partisi hükümet bunalımının ilk gününden başlayarak, halkın çıkarları doğrultusunda görev yapacak yeni, demokratik bir hükümetin kurulması için demokratik güçlerle ve bu arada Portekiz Sosyalist Partisi ile yakın bir diyalog kurmak için çaba sarfetti. Ne var ki, sağ sosyal demokrat PSP Parlamentoda sol değil, sağ çoğunluğa dayalı bir hükümet alternatifi peşinde olduğunu gösterdi. PSP, Parlamentoda çoğunluk durumda olan sol güçlere, Komünistlerle işbirliğine dayalı bir hükümet kurma yerine sağcılara kolaylıkla ödün verme yolunu seçti.

Gerici güçler erken seçim kararı alınmasından sonra gerginliği artırıcı yollara başvurarak, halkta geleceğe ilişkin bir belirsizlik ve huzursuzluk yaratma çabasındalar.

Gericilerin saldırıları üzerine Portekiz Komünist Partisi lideri Alvaro Cunhal, kısa bir süre önce yaptığı seçim konuşmasında, gerici güçlerin ülke içinde karışıklık yaratmak üzere büyük planları gerçekleştirmek istediğini söyledi. Cunhal, saldırıların arasında işçi sınıfı ve sol güçlere yüklenerek demokrasinin planlandığını ve böylelikle demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmak istendiğini belirtti. Cunhal konuşmasında sol güçleri ve tüm demokratik örgütleri gericilerin planlarını boşa çıkarmaya çağırdı.

Fransa'da çiftçilerin tekellere karşı mücadelesi yükseliyor

● **Üretici çiftçinin ürününü ucuza kapatarak büyük kârlar sağlayan tekellere ve Ortak Pazar politikasına karşı son iki ayda 60 bini aşkın çiftçi gösteri yaptı.**

● **Paris pazarlarında domatesin kilosu üretici çiftçiye ödenen miktarın 20 kat fazlasına satılırken, işçilerin, emekçilerin meyva, sebze alabilecek gücü kalmadı.**

Fransa'da üretici çiftçiler tekellere karşı özellikle son iki ayda güçlenen gösterilerini sürdürüyorlar.

Ülkede küçük ve orta üretici çiftçilerin durumu gün geçtikçe ağırlaşıyor. Çiftçilerin zor durumda kalmasının temel nedenlerinden birisi tarımsal ürünü ucuza kapatarak işleyen, satan ve ürünün nakliyesini denetimleri altında bulunduran büyük iş çevrelerinin üretici çiftçilere son derece düşük fiyatlarla ödeme yapmaları. Örneğin Paris pazarlarında domatesin kilosu üretici çiftçiye ödenen miktarın 20 kat fazlasına satılıyor.

Tarımsal ürünlerin, meyva, sebzelerin satışı ile ilgili bir diğer güçlük, artan hayat pahalılığı karşısında işçilerin, emekçilerin artık meyva, sebze alabilecek durumda olmayışları. Öyle ki Fransa'da bu yıl hayat pahalılığında genel olarak yüzde 13,4'lük bir artış daha kaydedildi. Bu artış yiyecek maddeleri fiyatlarına yüzde 8,5'lik bir ek artış olarak şimdiden yansımış bulunuyor.

Üretici çiftçiyi tüm bunların ötesinde yıkıma uğratan temel bir diğer neden kuşkusuz Ortak Pazar'ın izlediği tarım politikası. Ortak Pazar'ın izlediği tarım politikası sonucu Fransa'ya akan ucuz meyva, sebze, şarap vb. mallar ülkede üretilenlerin satımını engelliyor. Ancak bunun nedeni ürün fazlası değil.

Çünkü İtalya, İspanya, Yunanistan ve Portekiz'den gelen ürünlerden tekeller büyük kazanç sağlarken, bu ürünlerin düşük toptan fiyatları tüketiciye yansımıyor. Tüketiciler bu ürünleri yine sınırlı ve yüksek fiyatlar ödeyerek tüketebiliyorlar.

Fransa'da çiftçilerin tekellere ve Ortak Pazara karşı gösteriler sürüyor.

Geçen iki ay içerisinde hasat zamanı olmasına karşılık 60 bini aşkın çiftçi Ortak Pazar planlarına karşı çıkarak kitlesel gösteriler yaptı. Son altı yıl içerisinde gelirlerinin yüzde 20 düştüğünü belirten çiftçiler çalışma haklarını savunduklarını ve daha iyi yaşama koşulları talep ettiklerini vurguladılar.

Üretici çiftçilerin bu haklı talepleri demokratik partiler, sendikalar ve çiftçi birlikleri tarafından destekleniyor. Fransız Komünist Partisi çiftçilerin çoğunluğunun ve ülkenin çıkarı doğrultusunda bir program geliştirdi. Bu programda çiftçilerin ürünlerinin gerçek karşılığını alabilmesi, yaratılan haksız rekabetin ortadan kaldırılması, fiyatların denetlenmesi yoluyla enflasyonun kontrol altına alınması ve spekülatif girişimlerin açığa çıkarılması gibi talepler yer alıyor. FKP'nin bu programı tekellerin egemenliğine karşı mücadele eden çiftçiler arasında gün geçtikçe yaygınlık kazanıyor ve benimseniyor.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Kuruluşunun 34. yıldonümünde Yugoslavya

Yugoslavya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti 29 Kasım 1945'te kuruldu.

Yugoslavya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti altı sosyalist cumhuriyetten oluşuyor: Bosta-Hersek, Karadağ, Hırvatistan, Makedonya, Slovakya, Sırbistan. Sırbistan Sosyalist Cumhuriyeti'nde Kosova ve Voyvodina adını taşıyan iki özerk bölge var.

Cumhuriyetlerde yaşayan yurttaşlar ve halklar Yugoslav anayasası karşısında eşit politik, sosyal, ekonomik, kültürel haklara sahip. Yugoslavya'da en yaygın dil Sırpça.

Yugoslavya bağımsızlığına kavuştuğu 1945'ten bu yana ekonomik, sosyal, kültürel alanda büyük gelişme gösterdi. Tarımdan sanayiye doğru hızlı bir geçiş içerisinde. 1948'de nüfusun yüzde 67,2'si tarımda çalışırken, 1977'de bu oran yüzde 31'e düşmüş bulunuyor. İmalat ve madencilik sanayiinde çalışan işçiler 1957'de 902 binden 1977'de 1.961 bin'e yükseldi. Elektrik üretimi ise 1956'da 6252 kws'ten, 1977'de 48.580 kws'a yükseldi. Üniversite öğrencisi sayısı ise 1956'da 61.857 iken, 1978'de 285.055 oldu. Yugoslavya'da sosyal üretim 1957'de 92.781 dinardan 1977'de 322.805 dinara ulaştı.

Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti bağımsızlığının 12. yılını kutluyor

● **129 yıllık İngiliz sömürgeciliğinin ardından 1967 Kasım'ında bağımsızlığını kazanan Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti güçlü adımlarla gelişmesini sürdürüyor.**

Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti 30 Kasım'da bağımsızlığının 12. yılını kutluyor. 129 yıllık İngiliz sömürgeciliğine karşı Ekim 1963'de patlak veren anti-emperyalist savaş, 1967 Kasım'ında zaferle sonuçlanmıştı.

Ulusal Cephe politik Örgütü'nün öncülüğünde zafere ulaşan Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti, bugün Cephe'nin ve bilimsel sosyalizm ilkeleri üzerine kurulan ve faaliyet gösteren Yemen Sosyalist Partisi'nin yol göstericiliğinde her geçen gün gelişiyor. Uzun yıllar sömürgecilik boyunduruğu altında yaşayan Yemenliler zafer sonrası kısa bir sürede büyük adımlar gerçekleştirdiler.

Zaferin hemen ardından, Yemen'de köklü adımlar atıldı. 1969'da 70 bin olan ilk ve orta öğrenim öğrencilerinin sayısı 1977'de 355 bine ulaşırken, konut sorunu devlet eliyle çözüme bağlanmak üzere ele alındı ve ilk olarak kiralar uygun bir düzeyde belirlendi. Gıda maddeleri fiyatları standartlaştırıldı. Kadınlara hayatın her alanında erkeklerle eşit haklar ve bunu sağlayacak olanaklar tanındı. Bugün sanayide ürünün yüzde 90'dan fazlasını kamu sektörü gerçekleştirirken, tarımsal ürünün yüzde 60'dan fazlasını kamu sektörü ve kooperatifler üretiyor. 1975-79 yılları arasında başarıyla gerçekleştirilen Birinci Beş Yıllık plan sonucunda bugün işsizlik hemen tamamen ortadan kalkmış bulunuyor.

Yemen'in önünde mali kaynakların sınırlı oluşu ve uzman yetersizliği gibi önemli sorunlar var. Ancak sosyalist ülkelerin mali kaynak ve uzmanlar açısından gösterdikleri yardım bu olumsuzluğun giderilmesinde önemli rol oynuyor.

Yemen Sosyalist Partisi ülkedeki gelişmeleri yönlendirirken örgütsel ve ideolojik çalışmaya büyük önem veriyor. YSP'nin üyelerinin yüzde 30'unun doğrudan üretim içerisindeki işçiler, emekçiler oluşturuyor.

Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin uluslararası ilişkilerdeki yeri de güçleniyor. İç politikada olduğu gibi dış politikada da YSP belirleyici rol oynuyor. Anti-emperyalist politikası, sömürgecilik, yeni-sömürgecilik ve siyonizme karşı aktif mücadelesiyle Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti uluslararası ilişkilerde saygın bir yere sahip. Dış politikası, farklı sosyal sisteme sahip ülkelerin uluslararası dayanışma ve barış içinde yanyana varolma ilkelerine dayalı olan Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti ilerici Arap ülkeleriyle yakın işbirliğini güçlendirirken Arap halkının kurtuluş hareketini ve bu arada özellikle Filistin Halkının haklı dâvasını yakından destekliyor.

Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti, Yemen Arap Cumhuriyeti ile ülkenin demokratik bir temelde barışçı yollardan birleşmesini sağlamak üzere çabalarını da sürdürüyor.

Bağımsızlığının 12. yılında Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti güçlü adımlarla gelişiyor.

Yemen Sosyalist Partisi MK Genel Sekreteri Abdül Fettah Ismail kısa bir süre önce Moskoya'ya yaptığı ziyarette Leonid Brejnev tarafından karşılanırken.

GÜLGÜN TEZGİDER

Barış ve Sosyalizm

İran olayları ve ABD'nin hesapları

Bu ayrılma süreci derinleşirken, diğer bir deyişle sınıf mücadelesi keskinleşerek ön plana çıkarken, Kum yönetimi anti-emperyalist bir gösteriyle puan toplama çabası içerisinde görülüyor. Ancak bir yandan anti-emperyalist mücadelenin temel güvencesi işçi sınıfı ve halkları karşısına alarak, diğer yandan —dünya ilerici kamuoyunun da onaylamadığı bir yöntemle— anti-Amerikan gösteriler yapılarak bir yere varılamayacağı da açık.

Olayların ABD açısından gelişimi ise ABD'nin bölgeye ilişkin niyetlerini açıkça sergiliyor. Bilindiği üzere ABD emperyalizminin Basra Körfezi bölgesindeki askeri-stratejik ve ekonomik çıkarları nedeniyle hesapları hararetlenmektedir. Ortadoğu'da kullanılmak üzere «acil müdahale gücü» adı altında 100 bin kişilik bir askeri güç oluşturduğu bilinen ABD'nin Basra Körfezi bölgesinde yeni bir askeri pakt kurma girişimleri de hayli hızlandı. CENTO'nun çöküşünün ardından bölgede Amerikan nüfuz ve çıkarını korumak üzere böyle bir pakt kurulması girişiminde ABD'nin yanısıra, İngiltere, F. Almanya ve gerici Arap yönetimleri yeralıyor. Bu arada Mısır ve İsrail'den de candan destek gören pakt girişimi ile Amerika İran'da Şah'ın devrilmesi ile tehlikeye giren çıkarlarını korumaya gayret gösteriyor. Ve böyle bir paktın kurulmasına gerekçe de hazır. Bu, bir yandan «Sovyet tehlikesi» diğer yandan «Filistinli teröristler» olarak ortaya çıkıyor. Ve bu gerekçelere inandırıcı kılıflar hazırlamak üzere Sovyet petrol kaynaklarının tükenmekte olduğuna ilişkin sözde «bilimsel» araştırmalar yayınlanıyor. Sovyetlerin Orta-Doğu'daki zengin petrol yataklarına hücum edecekleri propagandası yapılıyor. Kahire-Tel Aviv ekseni ile Arap Yarımadası'ndaki petrol yataklarını Batıdan «güvence» altına alan ABD emperyalizmi, «Hürmüz Boğazı'nın ortak savunmasını gerçekleştirecek» bir pakt ile durumunu güçlendirmek peşinde.

ABD'nin planları bununla da kalmıyor. Hint Okyanusu'nda sürekli bir filonun kurulması adımları ve bu amaçla Midway uçak gemisi ve beraberindeki gemilerin bölgede prokovasyon gezileri yaptığı biliniyor. Ayrıca zaman zaman tekrarlanan havadan indirme denemeleri de gözlenmekte. Tüm bu gelişmelere ek olarak ve esasen tüm bu hesapların temelinde yatan planın bölgedeki petrolün Batı'ya sevkiyatının durması halinde Arap Yarımadasındaki petrol tesislerine doğrudan bir saldırıda bulunarak bu tesisleri ele geçirmeyi hedeflediği de gizlenmiyor.

Bu arada İran olayları ile ilgili olarak askeri müdahaleden sözeden ABD yönetiminin bu müdahaleyi Birleşmiş Milletler'in «meşru müdafaa» hükümlerine dayandırmaya çalışması da dikkat çekicidir. Bu tür bir «meşru müdafaa» maskesinin gelecekte ABD'nin Arap Yarımadası'ndaki nüfuz ve çıkarlarına yönelecek «tehlikeye» karşı girişeceği saldırıları «meşru» zemine oturtmaya çalışmakta da kullanılması beklenebilir.

İran'da Şah'ın devrilmesiyle ABD'nin bölgedeki çıkarları için tehlike çanları çalmıştır. Ve şimdi ABD yönetimi İran'daki iktidar boşluğundan kaynaklanan yalpalamaları kendi hesapları açısından değerlendirmeye ve bölgedeki nüfuzunu güçlendirmeye uğraşmaktadır.

Tahran'daki ABD Büyükelçiliği'nin bir grup İranlı öğrenci tarafından işgalinin ardından, İran ile ABD arasında giderek dozu artan gerginlik, ABD'nin askeri müdahalede bulunabileceğini resmen açıklamasıyla had safhaya ulaştı. Bu arada işgali öğrencilerin gerçekleştirdiği ve kendilerinin desteklediği izlenimini sürdüren Kum yönetiminin çağrısı üzerine, geçtiğimiz günlerde İran'da bugüne kadar gelmiş geçmiş en büyük anti Amerikan gösteri yapıldı.

İran'da devrimin ardından, devrimi ileri götürmek isteyen emekçi halk güçleri ile Şah aleyhtarı mücadeleye islamcı motiflerle katılan güçler arasında monarko-faşist Şah yönetiminin devrilmesi hedefine varıldıktan sonra başlayan kaçınılmaz ayrılık derinleşerek sürüyor. Ülkede güçler dengesinin belirsizliği ve siyasal iktidar boşluğu devam ederken Humeyni taraftarlarının İran işçi sınıfı ve İran Kürdistan'ında Kürt ulusal demokratik talepleri doğrultusunda özerklik isteyen Kürt devrimci, ilerici güçleri üzerindeki baskılar artıyor.

Somut ve Güncel Bir Görev: Sendikal Güçbirliği..

Yüzbinlerce işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmeleri kimi işkollarında başladı, kimilerinde başlamak üzere. Özellikle metallurji, tekstil ve cam işkollarında önem taşıyan bu görüşmeler çeşitli DİSK, TÜRK-İŞ sendikaları ve bağımsız sendikaları tekellerle karşı karşıya getiriyor. Ülkemizdeki sendikal hareket birleşik sermaye güçlerine karşı geniş kapsamlı bir ekonomik mücadele dönemine girmiş bulunuyor. Bu mücadele döneminden başarılı sonuçlarla çıkmanın, işçi sınıfımızın içinde bulunduğu ağır yaşam koşullarını iyileştirmenin hayati önemi ortada. İşte bu amaç, günümüz koşullarında işçi sınıfımızın ekonomik örgütlerine, sendikalarına yeni görevler, yeni sorumluluklar yüklüyor.

Bu çetin mücadele döneminde ileri mevziler elde etmenin, başarılar kazanmanın yolu sendikalar arası güç ve eylem birliklerinden geçiyor. DİSK üyesi, TÜRK-İŞ üyesi ve bağımsız sendikalar bu amaçla aynı ortak sınıf düşmanlarına karşı, anti-tekel bir temelde dayanışma içine giriyor, güçbirlikleri geliştiriyor. DİSK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası ile TÜRK-İŞ üyesi Kristal-İş sendikalarınca gerçekleştirilen güç ve eylem birliği böylesi girişimlerin en ileri örneklerinden birisi..

Bu iki sendika arasında gerçekleştirilen güç ve eylem birliği protokolunu aynen sunuyoruz.

«Ülkemiz tekelci kapitalizmin yapısal bunalımlarının arttığı bir döneme girmiştir. Böylesi bir dönemde tekeller, kendi yarattıkları ağır bunalımların yükünü emekçi sınıfların taşımaya devam etmesini istemektedirler. Tekeller, özellikle içinde bulunduğumuz çok sayıda işçiyi kapsayan toplu sözleşme dönemi için yoğun bir saldırı içindeler. Açıkça tehdit savurmaya dek varan örgütlü bir saldırıya girişen tekellere karşı Türkiye İşçi Sınıfının mücadeleye alabildiğine güçlü girmesi gerekmektedir. Bunu sağlamak için sendikalar arası güç ve eylem birliği kaçınılmaz olmuştur.

Ülkemizdeki işçi sınıfının sendikal örgütlenmesindeki en önemli sorun bölünmüşlüktür. Kristal-İş ve Hür Cam-İş Sendikaları her işkolunda tek sendika ve tek konfederasyon altında birliğin sağlanması ilkesi için üzerine düşen görevleri yerine getirirler ve bunun için mücadele ederler. Ancak içinde yaşadığımız somut koşullar ve durum, işçi sınıfının çeşitli konfederasyonlar altında örgütlendikleri ve işkollarında birçok sendikanın bulunduğudur. Sendikal'rımız bunun bilincinde olarak sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin mücadele verirken kısa vadede tekellere karşı güç ve eylem birliklerinde bulunmayı, bunu geliştirmeyi uygun görürler.

Kristal-İş Sendikası Türk-İş, Hür Cam-İş Sendikası DİSK Konfederasyonuna bağlıdır. Ancak, her iki sendika da ayrı konfederasyonlara bağlı olmasına rağmen aynı koşullarda yaşayan ve işkolumuzda egemen olan cam tekeline karşı cam işçilerinin ortak çıkarları için sendikalarımız arasında güç ve eylem birliği oluşturmalarına engel değildir. Bu aşamada eylem birliği yapan iki sendika konfederal farklılıkları ve örgütsel b'gımsızlıkları korurlar.

İki sendikanın konfederasyon farklılıklarına rağmen anti-tekel bir mücadelede birleşmelerinin örnek teşkil edeceğine inanıyoruz. Amacımız her iki sendika arasında sağlanan güç ve eylem birliğinin kalıcılığının sağl'nmasını ve daha ileri boyutlara vardırılmasıdır. Ve inanıyoruz ki iki sendika arasında cam işçilerinin ekonomik ve demokratik hakları korunmak ve geliştirmek yönünde yapılan eylem birliği c'm işkolunda önemli bir işlev görecektir.

Kristal-İş ve Hür Cam-İş Sendikalarının bu dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde öne sürecekleri ana talepler şunlardır:

Ücretlerin ve sosyal hakların yükseltilerek satın alma gücünün korunmasını ve geliştirilmesini sağlamak,

Haftalık çalışma saatlerinin azaltılması, bayramlarda tatillerin tam olarak kullanılması,

İş güvencesinin sağlanması,

Yıllık ücretli izin sürelerinin ve kıdem tazminatlarının arttırılması,

İşçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğünün eksiksiz olarak uygulanmasını sağlamak,

Her iki sendika yukarıda belirtilen ekonomik, demokratik istemleri yerine getirmek için aşağıda belirtilen ilkeler doğrultusunda eylem birliği kararı almışlardır.

1 — Her iki sendika birbirlerine karşı geçmişteki dostça olmayan tutumun tüm kalıntılarına karşı örgüt kademeleri ve üye tabanlarında açık tutum alacaklardır. İşyerinde karşı tutumlardan kesinlikle kaçınacaklardır.

2 — Her iki sendika toplu sözleşme taslağını ortak hazırlayacaktır. Kurulacak üst komite tarafından hazırlanan taslak işçi arkadaşların görüş ve önerilerine sunulacak. Taslak son şekli aldıktan sonra bu taslakla görüşmelere katılınılacaktır.

3 — Toplu sözleşmenin hazırlık aşamasındaki ortak tutum, müzakere ve bağıtlama aşamalarında da sürdürülecektir. Müzakere heyetleri değişik biçimlerde ortaklaşa oluşturulacaktır. Müzakerelerin her safhasında karşılıklı bilgilenme ve anlaşma ile ortak tutum izlenecektir.

4 — Bağıtlama aşamasında her iki sendika kesin olarak birbirlerine son gelişmeleri haber verecektir. Ayrıca toplu sözleşme aşamasındaki son durum tabanda tartışıldıktan sonra her iki sendika aynı noktalarda sonuca yöneleceklerdir. B'rgütlama ve imza her iki sendikanın ve yönetim kadrolarının bulunduğu bir toplantıda birlikte olacaktır.

5 — Toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandığı takdirde grev kararı ortak alınacaktır ve grev süresince dayanışma devam ettirilecektir. Grev için ortak bir fon oluşturulacaktır. Grevin sonuçlandırılmasında ve toplu sözleşmenin imzalanması yine ortak kararla alınacaktır.

6 — Tüm işkolunda cam tekelinin ve diğer işverenlerin anti-demokratik tutumlarına karşı sendikalarımız ortak tutum alacaklardır.»

«Eylem Birliği» ve ötesi

Selçuk ÇALHAN

Ülkemizde işçi sınıfı hareketinde şu ya da bu biçimde birlikçi eğilimler giderek güç kazanmaktadır. Siyasi harekette görülen ve olumlu yönde gelişmeye başlayan birlikçilik, giderek tüm ekonomik ve demokratik örgütleri de sarmaktadır. Bunun böyle olması bir takım öznel istemlerin dışında nesnelliğin bir zorlaması olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkiye işçi sınıfının önemli bir kısmının toplu sözleşme görüşmelerine başladığı dönemde güçbirlikleri, eylem birlikleri de sendikal hareketin gündemine girmiş bulunmaktadır. Günümüzde kapitalist-emperyalist ülkelerde tekelci devlet kapitalizmine karşı mücadele geniş cepheler biçiminde ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde de tekelci baskılar giderek yoğunlaşmakta, buna karşın siyasi hareketin dağınıklığının getirdiği bir zaaf olarak tekellere karşı geniş birliklerin kurulması ilk elde mümkün olmamaktadır. Ne ki, yaşanan koşullar ve giderek gelişen bağımsızlık, demokrasi mücadelesi tekellere, emperyalizme karşı birliklerin oluşmasını kaçınılmaz hale getirmektedir. Bunun bir dayatması olarak, mevzi de olsa sendikal planda «eylem birlikleri» oluşmaktadır.

Bunların içinde en ilginç olanı iki ayrı konfederasyona bağlı olm'larına rağmen Cam iş kolunda kurulu bulunan Hürcam-İş ve Kristal-İş Sendikalarının bazı ortak noktalarda anlaşarak tekele karşı güç ve eylem birliği kararı almalarıdır. Öte yandan, diğer sendikalar ve demokrasi güçleri arasında da eylem birlikleri oluşturulmaktadır.

Eylem birlikleri uzun süreli bir amaç taşırlar, bu nedenle gelişen, büyüyen bir olgu niteliğindedir. Bu amaç burjuvaziye karşı güçlü bir bloğun kurulması ve onun saldırılarının kırılmasıdır. Bu anlamda eylem birliğinin esası, işçi sınıfı örgütlerinin üye ve sempatizanlarının farklı siyasal anlayışları ve dünya görüşlerinden bağımsız olarak, emekçilerin ortak çıkarlarının kabul ettirilmesi mücadelesinin bir arada yürütülmesidir. Emekçilerin sosyal güvenlik, demokrasi, bağımsızlık için tekelci sermayeye karşı ortak çıkarları onların birliklerini zorunlu kılmaktadır.

Toplumsal olaylar bir süreçtir. Bu süreç basitten karmaşığa doğru yol alır. Ülkemizde bugün mevzi de olsa faşizme, tekellere karşı eylem birlikleri oluşturulmaktadır. Bu ortak davranışlar, daha ileri birliklerin oluşturulması içi nilk adımların atılmasıdır. Eylem birliklerinin sağlanması ve geliştirilmesinde işçi sınıfının siyasi örgütlerine önemli görevler düşmektedir. Çünkü, bu eylem birliklerinin geliştirilmesi ve merkezileştirilmesi görevini sağlayacak olanlar işçi sınıfı sosyalistleridir. Bunun için işçilerin ve emekçilerin örgütlerinde bulunan işçi sınıfı güçleri eylem birliklerinin sağlanması ve geliştirilmesi için mutlaka gayret sarfetmeleri gereklidir.

Sendikal hareketin alabildiğince bölünmüş olduğu ülkemizde eylem birlikleri işkolları da sendikal birliklere ve tek konfederasyon çatısı altında birliğin sağlanmasına hizmet etmelidir. Ayrıca bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin daha ileri aşamalara vardırılmasında bir faktör olmalıdır.

Bu konuda, özellikle işçi sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK'e görevler düşmektedir. DISK 6. genel kurul kararlarında belirtildiği gibi mevzi olarak yürütülen anti-faşist, anti-tekel işbirliklerini merkezi hale getirmek için gayretler harcamalıdır. Bu aynı zamanda DİSK Yönetim Kurulunun «sol hareketin birliğinin sağlanması yönünde çaba sarfedeceği» kararına da uygun düşmektedir. DİSK, ekonomik ve demokratik bir örgüt olarak, demokrasiden, bağımsızlıktan yana olan güçleri bir araya getirebilir ve buralarda mücadele veren işçi sınıfı siyasetlerini de birbirine yaklaştırabilir.

TÜM-DER: «Hakkımızı Koruyacağız»

6. Demirel Hükümeti'nin meclislerde okunan programına tepkiler sürüyor. Tekelci sermayenin örgüt ve sözcüleri ağız birliği içinde programı olumlu bulduklarını açıklıyorlar. Açıklamadıkları ise, programın zaten kendi görüşleri doğrultusunda hazırlandığı. Ama bunu da emekçi halkımız, işçi sınıfımız bütün açıklığıyla biliyor. Bunun da ötesinde iktidara tekelci sermayenin has partisinin damgasını vurduğu da emekçi halkımız için çok açık. Program bir yandan tekelci sermayenin kısa vadeli sömürü taleplerine cevap verirken, diğer yandan da emekçi halka, onun demokratik örgütlerine yönelik anti-demokratik emellerin damgasını taşıyor. Ve böylece de önümüzdeki dönemde demokrasi güçlerine düşen yeni sorumlulukların, yeni görevlerin muhtevası belirtiyor.

İşçi sınıfımızın ileri sendikal örgütü DİSK ve diğer demokratik meslek ve kitle örgütleri yeni hükümet programıyla ilgili görüşlerini açıklıyarak, demokrasi mücadelesinde önümüze çıkan yeni görevlere talip olduklarını belirtiyorlar.

Ülkemizdeki memur kitlesinin örgütlü mücadelesini temsil eden TÜM-DER'in hükümet programıyla ilgili görüşlerinin bazı bölümlerini aşağıda sunuyoruz:

«Baskı ve sömürüye karşı mücadele eden kitleler ve kitle örgütleri tehdit altında tutulurken, öğretmenlerin kitle örgütü TÖB-DER'in yöneticileri tutuklanmışken, TÖB-DER tehlikeli bir darboğaza itilirken, programda yer alan «siyasi partilere yasaklanmış bulunan faaliyetlerin, hiç bir dernek, hiç bir sendika tarafından yürütülemeyeceği» ibaresinin anlamı çok açıktır. Böylece, bu örgütlerin yasaklanmış faaliyetlerde bulundukları izlenimi yayılmaya çalışılmakta, örgütlerimiz töhmet altında bırakılmak istenmektedir. Değiştirilmesi öngörülen Dernekler ve Sendikalar Yasası, Toplantı ve Gösteri yürüyüşleri yasası ile ilerici devrimci örgütler «siyaset yapma» gerekçesi ile kapatılmak istenecektir. Irkçı şoven baskıların daha da ağırlaşması istenecektir.

Fevkalede Haller yasası, DGM Yasası ile getirilmek istenen de bu olacaktır. Geçmiş deneylerin içinden çıkıp gelen örgütümüz, tüm bunların ne anlama geldiğini çok iyi bilmektedir. Bu tür uygulamaların adı açık faşizme geçişi hazırlama çabalarıdır.

İlerici örgütleri «siyaset yapma» gerekçesi ile yöneticileri tutuklanır ve kapatma yoluna gidilirken, programda «Devletin içine sızmış bulunan anarşi mihraklarının derhal söndürüleceğinden» söz edilirken, büyük sermayenin ve örgütlerin politika yapmaları özendiriliyor ve özendirilmeden de öte programları neredeyse ikt'bas ediliyor. Demirel iktidarlarının programı, TİSK ve TUSİAD'ın istemlerinin hemen hemen tümünü kapsıyor.

Ancak, TİSK ve TUSİAD'ne herhangi bir yasak getirilmiyor. Bu kuruluşların, doğrudan politik içerikli istemleri haklı görülüyor. Çalışanların örgütlerinin istemleri ise baskı ve şiddetle karşılanmak isteniyor, «kapatmaktan» ya da «söndürmekten» sözediyor.

Üstelik TİSK ve TUSİAD, doğrudan politika yapmakla yetinmeyip, aynı zamanda insanlık suçu da işlemektedirler. İşçilerin ücretlerini, memurların maaşlarının dondurulmasını öne riyorlar. Milyonlarca çalışanı, ailesi çocukları ile birlikte açlığı mahkum olmasını iktidarlara dayatıyorlar. Görünen odur ki, bunda da başarılılar. Taleplerini programlarına geçirtebiliyorlar.

Programda, memurlar lehine hiç bir şey yoktur. Program sunucusunun bundan önce sunduğu programlarda da yer almış bulunan yuvarlak ve oyalayıcı vaadlerin ötesinde, memurlar açısından tehlike çanları çaldırıcı bir çok tehlikeli girişimlere de tanık olunacağa benzemektedir.

Asgari ücretin vergi dışı bırakılması yeni bir «vaad» değildir. Ancak, vergi adaletine yönelik ciddi bir girişim beklenemeyeceğine göre, asgari ücretin vergi dışı bırakılması durumunda bile, çalışanların eline geçecek olan fazla para öteki dolaylı vergiler yolu ile yine TİSK ve TUSİAD'çıların eline geçecektir.

Katsayı artışı tartışmaları ile avutulmamız yeniden gündemdedir. Yıllardır söylüyoruz, katsayı artışları çözüm değildir Çözüm, Grevli Toplu Sözleşmeli Sendikal Hakkımızın kazanılmasındadır. Ancak bu hakkımız kazanılana kadar ve önümüzdeki bütçe dönemi için; 1-4

Devamı s. 7, sütun 6'da

İşçiler fazla para almaktan şikayetçi!..

MESS Başkanı Turgut Özal
“Hepimiz Bu Vatanın Çocuklarıyız, Düşüncelerimiz ve Tutumlarımız Farklı Olabilir Ama Aynı Gemideyiz”

MESS nedir? Bunu bilmiyen kalmamıştır. Sömürücülerin dayanışma örgütü. Kime karşı? Kuşkusuz sömürülenlere karşı, işçilere karşı.

MESS bir gazete çıkarmaktadır. Kim okusun diye mi? İşçiler okusun diye. 23 bin basılıyor. İşçilerin adreslerine postalanıyor. İşçilerin adreslerini nerden öğreniyorlar diye sorarsanız, fişlerinden. Fabrikalarda artık her işçi için bir fiş tutulur. Patronlar zehir hafiyeler gibi çalışırlar.

İşçilere bedava postalanan bu patron gazetesinin 15 kasım tarihli sayısı ipin ucunu iyice kaçırmış. Bir «okuyucu mektubu» yayınlamış! Mektupta işçi şunları söylüyor:

«Türkiye'de işsizlik artarken, biz sendikalı olanların memurlardan çok ücret almamız, bir ücret çarpıklığıdır. Fakat, sizler de çarşı pazardaki fiyatların kontrol altına alınması için etkili olunuz. Fiyatlar alabildiğine artarken, zaten ne verseniz bu işin sonu yok. Biz de biliyoruz. Şu iki seneye yakındır, fiyatlara ne oldu? Temsilcilerimize söylediğimizde, sadece ücret artırmayı reklam etmekten caymadılar. Fiyatlara geçen hükümet elini sürmedi, böylece yetişemez olduk.»

Demek ki işçiler, memurlardan çok para aldıkları için kendilerini suçlu buluyorlarmış!?

Bunun üzerine, çok «insansever» ve de «işçisever» MESS patronları çok duygulanmışlar. Cevap olarak şunu yazmışlar «işçiye»:

Okmeydanı Gürsel Mahallesi'nden bize mektup gönderen işçimizin mektubuna teşekkür ediyoruz. Ve hemen peşinden, bundan böyle MESS Gazetesi'nde işçilerimize yönelik daha fazla sosyal içerikli haberler koymaya gayret edeceğimizi açıklıyoruz.

Evet, patronlar işçiye «daha çok haber verecekler»!

TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu üyesi Tekin Üstün:

«TÖB-DER GÖREV BAŞINDA»

Eğitim emekçilerinin örgütlü mücadele geleneğini, demokrasi güçlerinin hizmetine sunan TÖB-DER çok yönlü baskı ve tertiplerle karşı karşıya. TÖB-DER merkez yöneticilerinin çoğunluğu ve pek çok şube başkanı tutuklu olarak cezaevinde bulunuyor. «Derneklerin siyaset yapmasını önleme» bahanesiyle demokratik örgütleri işlevsizleştirme girişimlerinin TÖB-DER'i özel olarak hedeflediği açık. Tüm bunlara gerici basında TÖB-DER'le ilgili cadı kazanları kaynatılması da eklenince bu baskı ve tertiplerin boyutu ortaya çıkıyor.

Son gelişmelerle ilgili olarak Merkez Yürütme Kurulu Üyesi M. Tekin Üstün'ün TÖB-DER Genel Yönetim Kurulu adına yaptığı açıklama, örgütün işleyişini ve merkezi yönetimini zaafa uğratmayı amaçlayanlara gereken cevabı veriyor, TÖB-DER'in mücadele saflarında görevlerini yerine getirmeye hazır olduğunu belirtiyor.

M. Tekin Üstün'ün basın açıklamasını aşağıda aynen sunuyoruz.

«Sayın Basın Mensupları;

Türkiye'nin emperyalist kapitalist sisteme bağımlılığından doğan ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımları tüm emekçileri olduğu gibi, biz eğitim emekçilerini de doğrudan etkilemektedir.

Bir yandan dayanılmaz boyutlara varan hayat pahalılığı karşısında yaşama mücadelesi veren üyelerimiz, diğer yandan gittikçe azgınlaşan faşist saldırıların boy hedefidir. Hatta ne görev yerlerimizde ne sokakta, ne de evlerimizde can güvenliğimiz kalmamıştır. Bugüne değin öldürülen arkadaşlarımızın sayısı 110'dur. Hergün bir ilerici, devrimci, demokrat arkadaşımız daha öldürülmektedir.

Türkiye'deki egemen sınıflar, içine düştükleri ekonomik bunalımlarını üzerlerinden atmak için her geçen gün emperyalist sisteme bağımlılıklarını arttırmakta, uluslararası para merkezlerinin reçetelerini emekçi halkımıza dayatmaktadırlar. Bunlara karşı gelişen toplumsal muhalefeti ezmek, sindirmek ve yok etmek için başvurdukları yöntemse; baskının, zulmün ve işkencenin her türlüsüdür.

Gizli ve açık faşist mihraklar hergün emekçi halkımıza kan kusturmaya devam etmektedir. Bunların üzerine gidilmezken, bu tür saldırılara karşı kendini koruma mücadelesi veren, üyelerinin ekonomik, demokratik haklarını savunmak durumunda olan ilerici-devrimci örgüt yöneticilerinin tutuklanması, bu örgütlerin giderek bir bir kapatılması egemen sınıfların halkımız üzerindeki niyetlerinin açık örnekleridir.

Yeni hükümetin kurulma çalışmalarından itibaren demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılmasının hesapları egemen sınıfların temsilcilerince açıkca yapılmaktadır.

Hükümeti kuran Süleyman Demirel'in düşüncelerini basından ve TRT'den izliyoruz. Öğretmenler, memurlar ve dernekler hakkında açıkca şunları söylüyor: «Onlara ekonomik, demokratik mücadeleyi sürdürme olanağı bırakmayacacağım. Beğenmediğim memurları işten çıkaracak, beğenmediğim dernekleri kapatacağım.»

Öte yandan «Demokrasi» sözünü ağzından düşürmeyen CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in parti kurultayında TÖB-DER'e yönelik saldırı niteliğindeki düşüncelerini dile getirmesi TÖB-DER üzerindeki baskıların arttırılmasının resmi bir ağızdan işareti olmuştur.

CHP Genel Başkanının bu haksız saldırısı kendi partisi içindeki 33 sayın parlamenterin haklı tepkilerine neden olmuştur. Bilindiği gibi bu parlamenterler genel olarak ilerici örgütlerin kapatılmasının, özel olarak da TÖB-DER yöneticilerinin tutuklanmasının anti-demokratik olduğunu bir basın toplantısıyla kamuoyuna açıklamışlardır:

Sayın Basın Mensupları,

Bilindiği gibi örgüt içi sorunların ve eğitim emekçilerinin ekonomik-demokratik taleplerinin görüşülmesi amacıyle Sıkıyönetim Komutanlığının da izniyle 15.9.979 günü Ankara'da TÖB-DER Şube Başkanları Danışma toplantısı yapılmıştı. Basın mensuplarının, güvenlik görevlilerinin ve bir kısım parlamenterin hazır bulunduğu bu toplantıda şube başkanlarımız öneriler sunmuşlardı. Her nedense iki ay kadar bir süre bekleyip birdenbire 2 ay önce yapılan bu toplantının yeniden keşfed'lmiş gibi hatırlanması düşündürücüdür. Adı geçen toplantı bahane edilerek MYK üyeleri 12 Mart dönemi balyoz hareketi örneği gece yarıları jandarma ve polis tarafından sarılan evlerinden apar topar alınmışlar, sudan gerekçelerle tutuklanmışlardır. Bununla da yetinilmemiş 25 Şube Başkanımız hakkında da gıyabi tutuklama kararı verilmiş, ardından Mamaktaki Askeri Ceza evine gönderilmişlerdir.

Sayın Basın Mensupları,

Demokratik örgüt yöneticilerine yönelik baskılar ne yazık ki, içerde de sürmektedir. Mahkemenin salıverme kararına karşın günlerce tutukluluk halinin devam ettirilmesi, faşistlerle devrimcilerin aynı bloklarda tutulması, mevsimin kış olmasına rağmen alt katlarda kaloriferlerin yanmaması, suların akmaması, radyo dinlemenin bile yasaklanması, anti-demokratik uygulamalara tuz, biber ekmektedir. Bu ve benzeri uygulamaların Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi ve Ankara Barosuna bağlı avukatlar tarafından da dile getirilmesi ve bir hafta duruşmalara girmeme kararı almış olmaları konunun ciddiyetini göstermeye yeter.

Sayın Basın Mensupları,

Birtakım Basın Organlarının MYK üyelerinden bazılarının içeri alınmasını TÖB-DER'de yönetim boşluğu olduğu izlenimini verme çabası içinde bulundukları gözlenmektedir. TÖB-DER'de bir yönetim boşluğu yoktur. GYK dimdik ayaktadır ve görevi başındadır. Tüzük gereği Genel Kuruldan sonra en yetkili organ olarak bizzat çalışmaları yapmaktadır.

Öte yandan bir yayın organında da sorgulamalarda bile yer almayan ve sanıklara yöneltilmeyen TÖB-DER hakkında kamuoyunu yanıltıcı, gerçek dışı suçlamalar yayınlanmıştır. Bu suçlamalar tamamen asılsızdır.

Sayın Basın Mensupları,

TÖB-DER bugüne değin yapılan suçlamaların; hakkında açılan davaların birtekinden bile hüküm giymemiş, tüm davalardan alnının akıyla çıkmasını bilmiştir.

TÖB-DER yöneticilerinin tutuklanmaları olayı özünde siyasi bir karar sonucudur. Şimdi yapılamak istenen ise buna hukuksal bir kılıf geçirmektir. Tüm anti-demokratik uygulamalar karşısında olduğu gibi bu uygulama karşısında da örgütlü halk güçlerimizin ilerici basınımızın susmayacağına, gerekli duyarlılığı göstereceğine olan inancımız tamdır.

Bizler 200.000 eğitim emekçisi adına TÖB-DER Genel Yönetim Kurulu olarak örgütümüzü hedef alan bu saldırıya sessiz ve seyirci kalmayacak, TÖB-DER olarak onurlu mücadelemize devam edeceğiz.»

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

TDK «Çocuk Yazını» ödülünü kazanan Işıl Özgentürk'le Söyleşi

A. BAHÇEKAPILI

Türk Dil Kurumu'nun bu yılki «Çocuk Yazını» ödülünü kazanan Işıl Özgentürk'le yaptığımız röportajı yayınlıyoruz:

BAHÇEKAPILI — Sayın Özgentürk, her yıl dağıtılan Türk Dil Kurumu Ödüllerinde, bu yıl Çocuk Yazını dalındaki ödül, size verildi, geçen günlerde. Önce şunu öğrenmek istiyoruz: Ödüllerin dağıtıldığı törende bulunmadığınızı gözledik. Bunun nedenini açıklar mısınız?

ÖZGENTÜRK — Bir aya yakın bir süredir, Türk işçileri, özellikle kadınlar ve çocukların yaşam koşullarını incelemek amacıyla Almanya'daydım. Bu nedenle ödül dağıtım töreninde bulunamadım. Ödül aldığımı, puslu, yağmurlu bir Berlin sabahında yaptığım bir telefon konuşmasında öğrendim. İnsanın bildiği topraklardan uzak, dilinin konuşulmadığı bir ortamda, ödül sevincini yaşaması daha başka oluyor. O günü, Almanya'da 170 sabıkası bulunan bir Türk çocuğuyla konuşarak, onun sorunlarını dinleyerek ve akşam da Büyük ve Küçük adlı Alman toplumunu sergileyen ünlü bir oyunu seyrederek geçirdim. Gördüklerimin, duyduklarımın verdiği hüzünle, ödüllendirilmenin verdiği sevinci birlikte yaşadım o gün.

BAHÇEKAPILI — Almanya'da çalışan göçmen işçilerimiz ve çocukları hakkındaki izlenimlerinizi kuşkusuz gün yüzüne çıkaracaksınız. O aşamaya gelmeden, bize kısaca bilgi verebilir misiniz izlenimleriniz konusunda?

ÖZGENTÜRK — Şimdi, Almanya kuşkusuz tüketim toplumuna tıpatıp uygun bir toplum modeli. Kapitalizmin Avrupa'daki en önemli kalesi. Dünyanın dört bir yanında bu kaleye açılan ve içlerinden mazlum ülkelerin bütün yeraltı ve yerüstü servetlerinin aktığı dehlizleri olan bir kale. Üstelik, yalnızca yeraltı ve yerüstü servetleri bakımından değil, yalnızca sermayesinin mazlum ülkelerdeki yatırımlarından ettiği kârlar bakımından değil, mazlum ülkelerin kol ve beyin gücünü de kendi toplumu için, kapitalist düzen için kullanan bir ekonomik yapısı var. Bu yapının bir parçası da sayıları milyona yakın olan bizim emekçilerimiz. Görülen şu ki, Türk işçileri Alman toplum yaşamının genel felsefesi olan: «Satın al, satın al, satın al» «Kendine yeterlisin, başkalarına gereksinmen yok» düşüncesinin çok dışında kendilerine özgü, ne Alman, ne Türk olan bir «yeni yaşam biçimi» oluşturmuşlar. Bir kez, aşırı tüketim Türk işçileri arasında yok denilebilir. Öyle ki, insanı şaşırtacak denli az parayla yaşıyorlar. Bu durum, Alman genel yaşama biçimine ters düşüyor. Ve Alman kamuoyu, yabancılara yapılacak her türlü sosyal yardımın gereksiz olduğunu savunuyor.

BAHÇEKAPILI — İşçilerimizin tüketime değil, biriktirmeye eğilimli olmalarını sağlayan düşünceleri sanırım, orada kendilerini «geçici» olarak görmeleri, «bir an önce geleceklerini kurtararak sılaya dönmeleri» noktalarında toplanabilir.

ÖZGENTÜRK — Elbette toplanabilir. Ancak bu sılaya dönüşün çoğunluk için gerçekleşmiyeceğini sanıyorum.

BAHÇEKAPILI — Bunda ileri kapitalist bu ülkelerin her zaman bugün bizim işçilerin ve öteki göçmen işçilerin yaptığı işi yapacak yabancı kol gücüne gereksinme duyacakları gerçeğinin yanında, ülkemizin içinde bulunduğu durumun da etkisi var mı?

ÖZGENTÜRK — En önemlisi bu bence: İkinci söylediğiniz: Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve toplumsal açmazlar. İşçiler korkuyorlar bir kere. Devlet, hiç bir güvence sağlamamış durumda. Daha doğrusu böyle bir sorunun varlığının bile bilincinde değil. Orada yıllarca çalışan işçiler, kapitalist toplumun sömürüsü yanında, kendi ülkelerinin açıkgöz insanlarının tuzaklarına düşmüşler, bu onlarda Türk toplumuna, kendi toplumlarına karşı bir güvensizlik, bir kırgınlık uyandırmış. Artık, Türk işçilerinin birikmiş paralarını Türk bankalarına değil de Alman bankalarına yatırmaları, Türkiye'de değil, orada ev almaları, gelecek konusundaki ilk ip uçlarını veriyor.

BAHÇEKAPILI — Şimdi izninizle, bu söyleşiye başlama nedenimize dönelim: Söyler misiniz son yıllarda ülkemizde çocuk yazını konusunda görülen canlanmanın nedenleri sizce nasıl açıklanabilir?

ÖZGENTÜRK — Açıkça görülen bir şey var: Son dört-beş yıl içinde ülkemizde çocuklar için öykü, roman, masal, şiir, tiyatro dallarında pek çok ürün verildi, pek çok kitap çıkarıldı. Bu alanın böyle birden canlanması kuşkusuz ülkemizdeki ekonomik ve toplumsal gelişmeyle koşut. Kapitalizmin yerleşme sürecinde, talep edilen herşeyin insana sunulması çok doğaldır. Çocuk yazını dalında da, büyük bir boşluk vardı. Gizli bir istek vardı. Doğal olarak, bir bölüm sermaye, bu kârlı iş alanına atladı. Aşağı yukarı yirmiye yakın yayınevi ortaya çıktı yalnızca çocuk yazını dalında ürünler basan. Elbette ki kâr amacının öne geçtiği bir alanda, tüm ürünlerin iyi ve doğru şeyler söylemesini beklemek olanaksızdır. Binlerce biçimi ve içerisi saptırıcı çocuk kitabı yayınlandı. Ancak, her şeyde olduğu gibi, kötülerin yanında iyiler gün ışığına çıktılar. İçerik ve biçimin uyumu göz önüne alınarak önemli sayabileceğimiz bir oranda ürün verildi.

BAHÇEKAPILI — Acaba, çocuk yazını alanında görülen kimi nitelikli, sağlam bir dünya görüşü getiren, çocuklara daha iyi bir dünyanın olabileceğinin ufuklarını açan yapıtların da bu arada yayınlanması, toplumsal gelişmenin, halkımızın isteklerinin bu yönde yoğunlaşmasının bir sonucu mudur?

ÖZGENTÜRK — Sanat ve toplum olayları at başı giderler. Bir ülkede toplumsal olaylar olumlu ve sağlam bir dünya görüşü çerçevesinde geliştikçe her türlü sanat ürünü bu gelişmenin dışında kalamaz, çocuk yazını da...

BAHÇEKAPILI — Türk Dil Kurumu ödülü kazanan yapıtınız: HAYAT OKULU. Hayat Okulu'nda ne var?

ÖZGENTÜRK — Hayat okulu, on öyküden oluşuyor. Hayat okulu daha önce, Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlandı. Gerek içeriği, gerekse biçimi önce pek çok kişiyi şaşırttı. Kimi çocukların ağzından yazılanların, onların ağzına yakışmadığını söyledi. Kimi, oradaki duyguların yaşanılırlığının olmadığını söyledi.. Oysa Hayat Okulu'ndaki öyküler, bir yazarın çevresinde gördüğü çocuk yaşamlarını kendi duyarlılık ve bilgi süzgecinden geçirerek insanlara sunduğu özgün öykülerdir. Bu öykülere düz bir mantıkla ve naturalist gerçekçiliğin kalıpları içinde bakmamak gerekir. Öykülerde gerçek, olması istenilenle, olması istenilen gerçekle iç içedir ve yaşamın küçük ayrıntılarından kurulmuş, yaşamın, kendisine uygun, yalın bir şiir egemendir. Ne yazık ki ülkemizde eleştirmenler kendilerine düşen görevleri birkaç ayrı tutulabilecek kişi dışında yerine getirmemektedirler. Özellikle çocuk yazınında yaratılan hiçbir yapıt yazın ürünü sayılmamaktadır. Öyle ki, Behçet Necatigil, Türk Yazarları ve Eserleri Sözlüğü'ne üç kitabı ve iki oyunu olan bir [illegible] almamıştır. Gene Füsun Altıok, —ki benim yapıtlarıma çok zaman katıldığım ve nesnel olabildiğine inandığım bir eleştirmendir— Milliyet Sanat Dergisi'nde Türk Dil Kurumu Ödülü alan tüm yapıtları kısaca da olsa değerlendirdiği halde, çocuk yazını dalındaki ödülü ve kitabı görmezlikten gelmiştir. Bu anlayışın tarpanından tiyatro dalındaki ödül de kurtulamamıştır. Durum böyle olunca, çocuk dalındaki yazara kendi yapıtını kendisinin açıklaması durumunda hiç bir olanak kalmamaktadır. Onun için çok uzun sözettim Hayat Okulu'ndan.

BAHÇEKAPILI — Hayat Okulu'nda işçi çocukların, emekçi çocukların, özetle çalışan çocukların öyküleri var değil mi Sayın Özgentürk.

ÖZGENTÜRK — Evet. İpek işçilerinin, Çukurova'da pamuk toplayanların, köşebaşlarında sigara satanların, yapılarda çalışanların, oyuncak fabrikasında çalışan oyuncaksız çocukların, simitçilerin, çiçekçilerin, anneleriyle birlikte mapushanede yatan çocukların öyküleri var Hayat Okulu'nda.

BAHÇEKAPILI — Eski ürünlerinizin de adlarını vererek, önümüzdeki günlerde yayın alanına neler çıkaracağınızdan da söz eder misiniz Sayın Özgentürk.

ÖZGENTÜRK — 1976'da Kuş Ne Yana Öter adlı çocuk romanı, sonra Hayat Okulu (1978), 1979'da da Dünyaya Masallar. 1980'de Almanya'yla, Mapustakilerle ve kadınlarla ilgili öykü-röportajlarımdan oluşturulan bir yapıtım yayınlanacak. Gene 1980'de Tokuşu Tırmanan Hayat adlı yetişkinler için öykü kitabımın yayınlanacağını umuyorum. Çocuklar için bir de şiir kitabım var, adını saptamadım. Bir film senaryosu ve roman üzerinde çalışıyorum. Doğal olarak bütün bunların gün yüzüne çıkması, boyalı basının bir ay içinde [illegible] ilavelere ülkemiz [illegible] dünyasının her yıllık gereksinmesini harcadığı bir yazarların içinde bulunduğu «kâğıt bulamama, çok pahalıya kağıt alma» sorununun çözümüne bağlı.

BAHÇEKAPILI — Teşekkür ederiz verdiğiniz bilgiler için.

ÖZGENTÜRK — Ben teşekkür ederim. Okuyuculara merhaba.

SİNEMA

«Avcı» ve avladıkları

M. Coşkun GÜNDÜZ

Yönetmenliğini M. Cimino'nun yaptığı «Avcı», (The Deer Hunter) İstanbul sinemalarında gösteriliyor.

«Avcı» pek çok açıdan önemli bir film. 1979 Oscar'larının -en iyi film ve en iyi yönetmen ödülleri de dahil- 5'ini kazanan «Avcı», başta ABD olmak üzere, gösterildiği her yerde geniş yankılar uyandırdı. Filmi gördükten sonra, yarattığı yankıların hiç de boşuna olmadığı hemen anlaşılıyor.

Hatırlanacak olursa, Jane Fonda'yla birlikte ABD ilerici kamuoyunun filme karşı çıkışları yerli basında da yer almıştı. Filmin **ırkçı** bir anlayışla çekildiğini söyleyen ABD ilericileri, filmi ve onu ödüllendirenleri protesto etmişlerdi. Buna karşı çıkanlar oldu. Türkiye'de de, «Hayır ırkçı falan değil, savaş aleyhtarı» diyenler çıktı. Oysa, -hemen baştan söyleyelim ki- filmde ırkçılık had safhada. Bunu görmemek için ya resmen kör olmak gerekir, ya da filmin çok iyi becerdiği gibi, **körleştirilmek!**

Elbette ki ırkçılık iş olsun diye yapılmaz. Sömürücü sınıflı toplumların egemenleri, belli siyasi amaçları için bir araç olarak ırkçılığı kullanmışlardır ve kullanırlar. Filmde olan da bu. Şunu da hemen belirtmek gerekir ki, sıradan bir ırkçılıkla sınırlı da değil filmdeki. Zaten öyle olsaydı üzerinde durmaya bile gerek olmazdı.

Vietnam halkı, başta sosyalist sistem olmak üzere tüm dünya ilerici kamuoyunun desteğiyle sürdürdüğü uzun, çileli ve onurlu mücadelesiyle, ABD emperyalizmine unutamayacağı bir ders vermiştir. ABD emperyalizmi, Vietnam halkından yediği güçlü tokatın ezikliğiyle birlikte, Vietnam halkına karşı giriştiği hayasız, insanlık dışı saldırının tüm dünyada nefretle karşılanması ve hâlâ böyle karşılanıyor olması ve ilelebet böyle karşılanacak olmasının da altında ezilmektedir. Elbette özgürlük havarisi pozlarına bürünen ABD, bu imajın yıkılması için çalışacaktı. «Avcı», işte bu işe hizmet ediyor. Üç saatlik filmi bir kaç kelimede özetlemek gerekirse; ABD emperyalizmi, adeta tüm nefretini kusuyor «Avcı»da. Vietnam halkından yediği okkalı tokadı hazmedememenin öfkesiyle basıyor küfrü... Ama ustaca yapıyor bu işi. Gizleyerek ve dikkatleri dağıtarak. Ve bu sayede «Avcı», pek çok kişiyi rahatlıkla avlıyabiliyor. Türkiye'de olduğu gibi, «hiç olmayacak kişileri» bile -değil geyik, kuş gibi- avlıyabiliyor.

Emperyalist ideoloji sömürgeci ideolojiden öz itibariyle farklı değildir. Farklılık, kılıfın alabildiğine cilalanmış olmasından ileri gelmektedir ve bu yüzden daha da tehlikelidir. Bugün emperyalizmin ne kolanyal şapması var, ne de sömürgeci dönemdeki «açık sözlülüğü»!... Ama emperyalizm çok daha mahirdir bu işte. Emperyalizm usta bir **avcıdır.**

Bugün emperyalizmin hangı sözcüsü, «Aşağı ırktan barbarlara medeniyeti götürmek için gidiyoruz Asya'nın, Afrika'nın, Latin Amerika'nın geri kalmış ülkelerine ve gerekirse bunun için savaşıyoruz» diyebilir açıktan açığa? Hangi emperyalist ideolog, «Biz olmasak birbirlerini yer bu yamyam herifler» demeye cüret edebilir? İşte «Avcı» bunu söylüyor. Daha doğrusu söylemeden anlatıyor, benimsetiyor. Elhak yutturuyor da!...

Filmde başka şeyler de anlatılıyor. Bir kere, filmdeki tipler kesinlikle tesadüfen seçilmiş kişiler değil. Bunu filmin başında anlıyoruz. Kahramanlarımızın önce işçi olduklarını, sonra ortodoks olduklarını, sonra slav kökenli olduklarını ve en nihayet Rus asıllı olduklarını gösteriyor yönetmen. Film fabrikada başlıyor ve daha sonra görkemli düğün sahnesine geçiliyor. Nikâh ortodoks kilisesinde kıyılıyor, düğünde slav dansları yapılıyor, Rus halk şarkıları söyleniyor, konuklar birbirlerine arada bir Rusça bağırıp çağırıyorlar. Yani savaşa giden kahramanlarımız beyaz Rus artıklarının yaşadığı bir bölgenin işçi gençleri. Yani alelâde başıbozuk Amerikan gençleri değil. Hem işçi, hem Rus! Çok mutlu bir yaşamları var. Çılgınca eğleniyor, içiyor, gülüyor, ve ava gidiyorlar. ABD bayraklarıyla donatılmış bir salonda yapılan düğünde, ABD'nin yüce menfaatleri için öbür gün savaşa gidecek kahramanımıza, Rus asıllı konuklar büyük bir tezahürat yapıyorlar.

Kıssadan hisse: Hem Rus, bu yüzden hem **azınlık** ve hemde işçi olan kahramanlarımız bile, güle oynaya, Vietnam'a savaşmaya gidiyorlar! Çünkü ABD haklıdır!

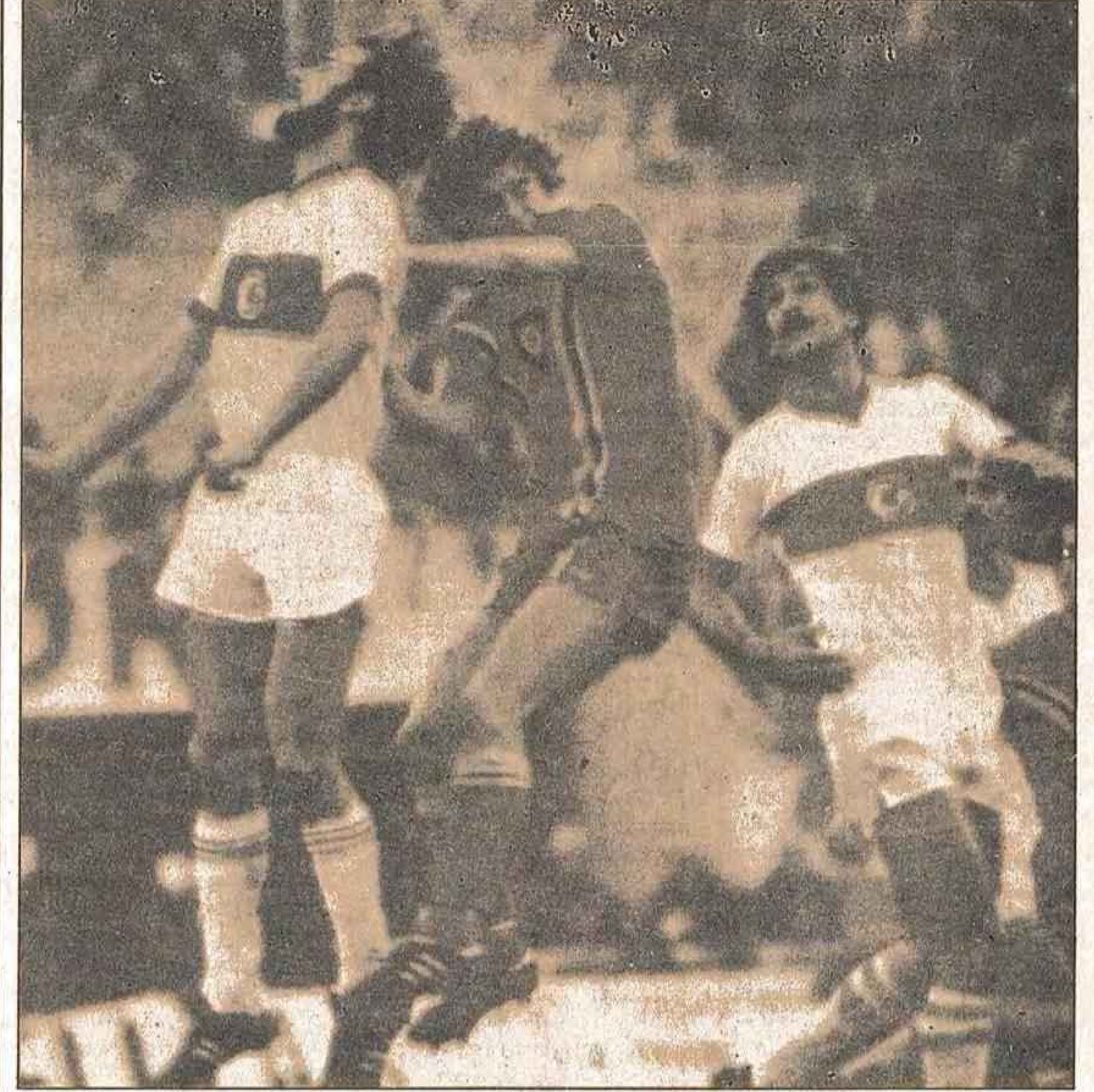
Kahramanlarımızın milliyetleri ve işçi olmaları gibi, meşgaleleri de (avcılık) tesadüf değil. Kahramanlarımız iki kez ava çıkıyorlar ve savaştan da sadece iki sahne görüyoruz film boyunca. Avlanma ve savaş arasında kurulan paralelliğe dikkat!

Kahramanımızın (R. Nero) vurduğu geyiğin yavaş çekim verilen dramatik ölüm sahnesinden, çarpıcı bir kurguyla

Devamı s. 7, sütun 1'de

SPOR

Futbol humması milliyetçiliğe hız verilerek azdırılıyor

Futbol humması son günlerde yine toplumu sarmaya başladı. Daha doğrusu faşist terörden ve pahalılıktan bunalan kitlelerin dikkatini futbola çekmek için «elverişli» şartlar ortaya çıktı. Şimdi özellikle boyalı basın zaten ülkemizde yaygın olan futbol iptilasını daha da cazip kılmanın envai çeşit yollarını arayacaktır.

Konu biliniyor: Türkiye'nin Avrupa Uluslar Kupası'ndaki maçları... Yaptığı ilk üç maçta sadece 3 puan toplayan Türkiye'nin grubunda bir iddiası bulunabileceğini bundan birkaç ay öncesine değin **futbolcu** boyalı basın bile ağzına alamıyordu. Çünkü Türkiye'nin yer aldığı 7. grupta bulunan ve dünyanın en kuvvetli ekiplerinden birisine sahip F. Almanya'nın şampiyon olup finale gideceğinden kimsenin kuşkusu yoktu. Türkiye 3 maçta ancak 3 puan toplayabilmişti. Bu 3 puanın 2'si İzmir'deki Malta galibiyetinden geliyordu. Avrupa'nın en zayıf ekiplerinden birisi olan Malta, tarihinde yabancı sahadaki ilk golünü Türkiye'ye atmıştı. F. Almanya ise Galler'i, B. Britanya'da 2-0 yenmişti. Bir yanda dökülen Türk futbolu vardı, bir yanda dünyaca namlı F. Alman futbolu. Üstelik Türkiye Wrexham'daki ilk maçta Galler'e 1-0 yenilmişti. Galler futbolu, yine ünlü İngiliz futbolunu temsil ediyordu. Bu şartlarda Türkiye'ye yakıştırılan en iyi yer grubunda 3'üncülüğü oluyordu. Kısacası Türkiye'nin geri kalan maçlarını birer formalite maçı gözüyle bakılıyordu. Boyalı basın bile aritmetik olarak, yani masa başında grup şampiyonluğu ihtimali olan Türkiye'nin bu durumunu belirtmiyordu, belirtemiyordu. Çünkü dökülen Türk futbolunun çapı ortadaydı.

La Valetta'daki Malta maçına bu atmosferde gidildi. Malta'dan dahi çekiniliyordu. Çünkü bu Malta F. Almanya ile evinde 0-0 berabere kalmayı becermişti. Ve Maltalılar Türkiye'yi yenip zaten bir hayli başarısız olan futbol geçmişlerini biraz olsun renklendirmeyi umuyorlardı.

Malta maçı ve sonrası biliniyor. Bütün aksama ve eksiğine rağmen Malta'dan üstün olan Türkiye, maçı kazanmasını bildi. Böylece Türkiye'nin puanları 5'e yükseldi.

Daha sonra F. Almanya kendi evinde Galler'i 5-1 yendi. Şimdi sıra Türkiye-Galler maçında idi. Galler'in sonuncu maçı olacaktı bu, ve 6 puanı vardı.

Malta galibiyeti boyalı basının iştahını kabarttı. Artık grup 2'ciliğinin sözü edilebilirdi. Çünkü maç İzmir'in «uğurlu» Atatürk stadında yapılacaktı. Ve Türkiye Galler'i yendiği takdirde grup 2'ncisi olacaktı.

Aslında 2'nciliğin prestijden başka bir anlamı yoktur. Bunu bilen bazıları Galler'i yendiği takdirde Türkiye'nin F. Almanya ile finali oynayacağını dile getirmeye dahi başladılar. Ancak bu maç Gelsenkichen'de oynanacaktı. Dolayısıyla grup 1'ciliğini ağzına almaya kimse cesaret edemiyordu.

Geçen Çarşamba günü stad «uğurunu» bir kez daha gösterdi ve Türkiye Galler'i 1-0 yendi. Ertesi gün de boyalı basın şamatayı kopardı. Herkes ağız birliği etmişcesine takımımızı öve öve göklere çıkarıyor.

Oysa Türkiye'nin oynadığı futbol, kalite ve teknik açısından yine berbattı. Savunmada yine «Çanakkale geçilmez» taktiği uygulandı. Yine kimse doğru dürüst ne pas vermesini biliyordu, ne şut atmasını, ne de orta yapmasını! Kollektif futbolun müsveddesi dahi yoktu. Derli toplu geliştirilmiş tek bir akın dahi yapılamadı. Ve Türkiye Türk futbolu ile en ufak ilgisi olmayan birisinin karambolden attığı tesadüfi bir gol ile zaten hiçbir iddiası kalmadığı için maça fazla asılmayan -ve İngiltere liglerindeki maçlarını daha fazla düşünen profesyonel futbolcu- [illegible]

Şimdi 1 ay sonra Türkiye Gelsenkichen'de F. Almanya ile karşılaşacak. Ve F. Almanya'yı yendiği takdirde grup 1'si olup İtalya'daki finallere katılacak. [illegible] Ancak önümüzdeki günlerde [illegible] iddialı lâfların ortaya çıkacağını söylemek de hiç kehanet olmaz. Gerçi aynı gün F. Almanya'nın Tiflis'te Sovyetler Birliği'ni 3-1 yenmesi bir çoğunun umudunu kırmıştır. Ama futbol hummasının diri tutulması için Türkiye'nin 1'ciliği teması mutlaka işlenecektir. Aslında maç F. Almanya'da yapılmaktadır ama, maçın yapılacağı şehir Ruhr havzasının merkezindedir. Yani Türkiye'li işçilerin en yoğun olarak yaşadığı bir yörede yapılacaktır F. Almanya maçı! Ve bu maça da bizim işçilerin bir hayli rağbet gösterecekleri, akın akın maçın yapılacağı stadyumu dolduracağı kesindir. Almanlarınsa Türkiye gibi çok zayıf bir ekiple yapılacak bu maça fazla ilgi göstermeleri beklenmez. Böyle olunca ev sahipliğinden ileri gelen seyirci üstünlüğü ortadan kalkacaktır. Hatta aksi olacak ve seyirci üstünlüğü büyük olasılıkla Türkiye'ye geçecektir. Bunları bilen boyalı basın seyirci üstünlüğü açısından adeta Türkiye'de olacağı havasını oluşturacak, belki buna kendisini de kandıracaktır. Böyle olunca, pek umutlu olunmasa da galibiyetten söz edilebilecektir. Kısacası önümüzdeki 1 ay boyunca futbol hummasının alabildiğine diri tutulması için -ki şartlar görüldüğü gibi bir hayli elverişlidir- her şey seferber edilecek ve hayatın acılarından bizar olan kitlelerin dikkati saptırılmağa çalışılacaktır. Bu konuda egemen güçlerin işini kolaylaştıran faktörlerden birisi de milliyetçiliğin toplumda bir hayli yaygın ve etkin olmasıdır.

Dahası, bütün bunlardan sonra Türkiye'nin yine tesadüfi bir golle F. Almanya'yı yenmesi de ihtimal dahilindedir. Bu son derece küçük bir ihtimal. Çünkü Türkiye'nin geçmişinde çok nadir de olsa böyle mucizeler vardır. İşte o zaman milliyetçiliği azdıran egemen güçleri artık kimse tutamaz. Futbol humması daha da yaygınlaştırılıp etkinleştirilecek ve yan güçlerini seferber ederler.

O halde Türkiye'nin Galler'i yenmesine hayıflanmak mı lazım? Elbette hayır. Her sosyalist, Türkiye'nin sporda da başarılı olmasını ister. Türkiye Galler'i yenmiştir ve iyi de olmuştur. Ama böyle olmasını istemek başka şeydir, olup bitenlerin toplumsal anlamını ve yerini tespit etmek, buna göre davranmak başka şey. Biz her zaman yaptığımız gibi futbolun spor olan esas işlevinden saptırılmasına ve buradan da, toplumda oluşturulan deformasyonlara parmak basıyoruz. Ve böyle sürdükçe bu görevimizi yerine getirmeye devam edeceğiz!

Gerçek

Sahibi: Ali Kar, - Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu-İstanbul Tel: 28 27 41 Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

Faşist terör

Baştarafı s. 1'de

to edilen Ümit Doğanay'ın katli bazı çevrelerin sandıklarının aksine faşist hareketin iktidara gelen Demirel'in yüzüsuyu hürmetine geri çekilmeye niyetli olmadığını göstermiştir. Demirel c'nayetler kersısında infial duyan geniş vatandaş kitlesine karşı terörü durdurma olmazsa yavaşlatma taahhüdü altındadır ancak demokrasi güçlerinin sindirilmesi iç'n Demirel faşist terörü kullanmaya da talip ve zorunludur. Bir kaç ay sonra dayatmayı planladığı «ya erken seçim, ya ara rejim» şantajı için de terörün bugünkü meclis aritmetiğinde bastırılamayacağını kullanmak niyetindedir. Faşist hareket ise ülkeyi başlangıçta kendi etkinliği altında olmasa da, hatta kendisine karşı gösterse de bir askeri rejim için çalışmaktadır. Unutulmasın ki 12 Mart muhtırası Demirel'i hedefliyordu, ama bütün 12 Mart dönemi Demirel'in kontrolunda geçti.

Dolayısıyla Demirel'in kısa vadeli planlarıyla, Faşist hareketin kendisine koyduğu hedef için terörü tırmandırma niyeti çelişmemektedir. Demirel son anda meclislerin sekli etkinl'ğini ortadan kaldıracak girişimleri durdurabileceğini ummakta ve hep yapageldiği gibi kumar oynamaktadır.

Bu kumardan ne çıkacağı belli değildir. Ama egemen sınıfların en gerici kesimlerinin siyaset alanında kalındıkça emekçi halka kırk satır ile kırk katır tercih'nden başka birşey kalmamaktadır.

Tutarlı demokrasi savunuculuğunda türdeş olmasa bile faşizmden yana olmayan CHP büyük bir dağınıklık icindedir. Egemen sınıflar bu partiyi şimdi yolsuzluk iddialarıyla bunaltmaktadır. Demokrasi mücadelesinin asıl sahipleri olan bilimsel sosyalistler ise kendi aralarındaki değinikliği gidermeyi değiller dir. İşçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarını her şeyin üstünde tutmesı gereken bilimsel sosyalistler arsında ne yazık ki grupsal hesaplardan bir türlü sıyrılamayanlar bulunmaktadır. Daha gen'ş demokrasi saflarını biraraya toplamanın önadımı olarak bilimsel sosyalistlerin merkezi planda biraraya gelmeleri ve ortak bir program ve ilkeler bütünlüğü altında seferber olmaları geciktirilmeye gelmeyecek kadar hayati önem taşıyor.

Kaçmaz:

Baştarafı s. 1'de

tisi işbaşındayken alabildiğine hız kazanmıştır. Demirel'se kendisinin başa geçmesiyle eskiden beri kolladığı faşistlerin saldırganlığı azaltacağında umutludur. Ama bu umudun boş olduğu, ilk günden anlaşılmaktadır. Çünkü faşizm kan ve yalanla beslenir. Faşistler kan dökmedikçe toplumda varlıklarını koruyamayacaklarına inanırlar. Onun için şartlar ne olursa olsun sistemli kan akıtmak, özellikle solcuları, ilericileri, toplumun aydınlık yarınları için mücadele edenleri katletmek, kanlığın bekçisi faşizmin «klasik» metodudur. Ve cinayetlerin kaynaklandığı odaklar, MHP ve faşist şefler adalete teslim edilmedikçe katliamların sürüp gitmesi kaçınılmazdır. Anti-demokratik girişimlerle faşist teröre çare bulunamayacağı Demirel dönem'nde de görülecektir.

Bunca zorbalığa karşı halkımız faşizme boyun eğmemiştir, önümüzdeki zor günlere rağmen demokrasiyi savunanlar faşizme geçit vermeyeci bilecektir.

Demirel'in programı

Baştarafı s. 3'de

kılacağını! Dolayısıyla, elde edebildiğim dövizin hemen hemen tümünü özel sektöre havale edeceğim.» Tekelci sermayenin önerdiği «çözüm yolu» da aynen budur.

Programın KİT'lere yönelik hedefini bir cümlede özetlemek gerekirse: hedef KİT'lerin iyice işğiş edilmesidir. Bu eğilim Programda şöyle dile getirilmektedir:

«Vatandaşın teşebbüs hakkına son veren ve çalışma alanını daraltan işlerden devlet çekilecektir.» Bu muğlak tanımın kapsamının ne olacağı konusunda ise Programda bir kaç önemli ipucu bulmak mümkün. Örneğin devletleştirilen madenlerin iade edileceğine ve Tekel mamüllerinin üretimi konusunda «yerli ve yabancı özel teşebbüse imkan» tanınacağı hükümleri böylesi ipuçları vermektedir. KİT'lerin işğiş edilmesi sadece alanlarının daraltılması ile değil, KİT olmaktan çıkartılmaları ile de sağlanmak istenmektedir.

Program tekelci sermayenin direktifleri ile o denli doldurulmuştur ki, yasadışı kazançların yasallaştırılması bile programda yer almıştır. Hükümet programı açıklanmadan bir kaç gün önce TÜSİAD'ın yayınladığı «1980 Yılının Başında Ekonomik Bunalımdan Çıkış Yolu» isimli raporda şöyle denilmekteydi:

«Serbest piyasadaki en az iki milyar dolarlık kaynağı kendi basına bırakmak, yok saymak, veri kabul etmek yanlış uygulamadır. Kamunun sorumluluğu, bu kaynağı ekonominin yararına yönlendirebilecek, belli ölçüde varlığını kabul edecek önlemleri almaktır.»

TÜSİAD'ın bu direktifine hükümet programında şöyle cevap verilmektedir:

«Servet beyannameleri iade edilecek ve mükelleften yeniden servet beyannamesi alınacaktır.»

«Teşebbüs, mülkiyet ve miras hakları kutsal» olarak ilan eden programdan da başkası beklenemezdi. Yaşadışı da olsa kazanç kazançtır, kutsal olduğu için meşrudur, bu yüzden «serseri para»lar yasallaştırılmalıdır!

Bu programın uygulanmasının emekçi halka neler getirip, neler götüreceği açıktır. Kemerlerinde sıkacak delik kalmayan halk, kemerlerinden de olacağa benzemektedir. Bunun doğal uzantısı ise «sopa» olmaktadır. Ve program başından sona bol bol «aba altından sopa göstermektedir.»

DGM ve «Fevkalade Haller Kanunu'nun çıkartılmasından tutun da Sendika ve Dernekler Kanunu'yla Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na kadar bir dizi konuda anti-demokratik düzenleme ve geriye doğru değişiklikler programda öngörülmektedir. Sıkıyönetimin «tüm yetkileriyle», anlayacağınız daha da ağır anti-demokratik koşullarda sürdürülmesi hükmü de bütün bunların üzerinde tüy dikmektedir.

«Ilımlı» kabinesiyle tekelci gerçekçi taleplerini gerçekleştirmeye talip olan Demirel'in programı, emekçi halk için daha çok sömürü, daha çok baskı ve zulümden başka bir şey vaadetmiyor.

ölüm füzelerine

Baştarafı s. 4'de

planları NATO Konseyi'nin 1978 Mayıs'ında Washington'daki kararlarının sonucudur. Bu planları haklı göstermek üzere NATO ülkelerinde Sovyetler Birliği'nin «euro-stratejik» sınıftan silah üstünlüğü konusunda geniş spekülasyonlar yapılmaktadır. Bu sınıflamayla, 1000 km çevresinde olan menzillere ulaşan ve Orta Avrupa'da silahlı güçler ve tesislerin kısıtlanması açısından SALT görüşmeleri kapsamına girmeyen silah sistemleri ele alınmaktadır. İşte bu s'lah sistemleri acısından yapılan «Sovyet üstünlüğü» spekülasyonları aslında gerçeklerin çarpıtılmasından başka bir şey değildir. Bu güçlerin orantısı açısından var olan şey, güç dengesi ve eşitliğidir. Bunun da ötesinde son on yılda Sovyetler Birliği kendi topraklarının Avrupa kesiminde orta menzilli nükleer tasıyıcılarını ne bir tek roketle ne de bir tek uçakla arttırmamış, tam aksine orta menzilli roket fırlatma tesisleri, nükleer mermilerinin gücünde azaltma yapmıştır. Bunun yanısıra SSCB bu sistemleri başka ülkelerin topraklarına yerleştirmediği gibi kendi topraklarındakilerin daha azaltılmasına hazır olduğunu açıklamıştır.

Sovyetler Birliği ve diğer Varşova Paktı üyeleri her türlü silah sistemlerinin kısıtlanmasına ve bu arada «eurostratejik silahların» da kısıtlanmasına hazır olduklarını yeni söylememişlerdir. ABD'nin şimdi «Sovyet üstünlüğü» yalanı ile yerleştirmeye çalıştığı orta menzilli nükleer silahların, stratejik silahların sınırlandırılmasıyla ilgili görüşmelerin gündemine alınmasını Sovyetler Birliği on yıl önce önermişti. Öneriyi ABD reddetti. Geçen on yıl içerisinde NATO ülkeleride bu konuda hiç bir söz etmediler. NATO ülkeleri orta menzilli Sovyet roketleri hakkında eskiden beri çok şey bilmekteydiler. Nitekim SALT-2 görüşmeleri yapılırken ABD gerek ulusal, gerekse bölgesel güvenliğin sağlanması konusuyla ilgili olarak bu ülkelere danışmıştır. Ve şimdi Pershing füzelerinin yerleştirilmesi için «gerekçe» gösterilen «SS-20» diye sözedilen Sovyet orta menzilli roketlerinin diğer orta menzilli nükleer araçlara oranla büyük bir uçuş menziline sahip olmadıkları kesinlikle doğrulanmıştı. Dolayısıyle bu konuda sorun ya da tartışma olmamıştı.

Bu gerçeklerin de ötesinde Sovyetler Birliği'nin hiç bir zaman saldırı amacı taşımadığı ve kalıcı bir barış doğrltusunda her türlü samimi çabayı gösterdiği bilinmektedir. Bunun en son kanıtı Sovyetler Birliği'nin Orta Avrupa'da bulunan 20 bin Sovyet askeri ve bin tankın tek taraflı olarak geri çekileceğinin açıklanmasıdır. Bu son derece önemli adımı «içerikten yoksun bir jest» olarak ilan eden Pentagon ve NATO çevreleri aslında Sovyetler Birliği'nin açıklanan kararı karşısında büyük bir telaşa kapılmışlardır. Çünkü stratejik açıdan son derece önem taşıyan bir bölgeden askerlerini kendiliğinden ve tek yanlı olarak azaltacağını bildiren Sovyetler Birliği'nin «askeri üstünlük» peşinde koştuğunu ileri sürmek saçmalıktan başka bir şey değildir.

Ayrıca SBKP MK Genel Sekreteri Leonid Brejnev, Sovyetler Birliği'nin nükleer silah üretimini ve bu silahı elde etmeyi reddeden ve topraklarında nükleer silah bulundurmayan tüm devletlere karşı nükleer silah kullanmayacağını bir kez daha belirtmiş ve Sovyetler Birliği'nin ilgili her devletle birlikte gerekli yükümlülükleri belirlemeye hazır olduğunu açıklamıştır.

ABD emperyalizmi NATO'lu yandaşlarıyla Avrupa güvenliğine yönelik yeni komplolar peşindedir. Bu yeni girişimlerin dünya barışı ve Avrupa güvenliği açısından faklı gösterilecek hiç bir yanı yoktur, olamaz. Batı Avrupa halkları ve tüm dünya halkları emperyalizmin Avrupa'yı savaşın eşiğ'ne götürecek bu planlarına geçit vermeyecektir.

Avrupa'da ABD patentli ölüm füzelerine yer yoktur!

Merkezi Siyasal İşbirliğini

Baştarafı s. 3'de

Çünkü siyasal merkezler ayrı ayrı davranmaya devam ettiği sürece, onlara bağlı gençlik örgütlerin merkezi düzeyde birlikte davranmalarının hiç bir garantisi yoktur. Sonuç itibariyle biz örgüt olarak şu aşamada tek tek merkezi eylemlerde dahi olsa dört gençlik örgütünün merkezi eylem birliğinden yana değiliz.

Her iki eylemin de olumluluğunun ağır bastığını söylüyorsunuz, peki iş ve eylem birliğinizi kalıcı kılmayı hedefliyoı musunuz?

Önce şunu hemen belirtmek isterim, SGB, DDKD, İGD, Genç Öncü arasında ilkeli ve kalıcı, somut programlar temeline dayalı bir eylem birliği henüz yoktur. Düzenlenen eylemler, münferit eylemler olup, gençliği ilgilendiren en yakıcı iki sorunu dile getirmektedir. Zaten böyle olduğu içindir ki, İGD, kendine özgü Kasım Kampanyası açmıştır. Genç Öncü, Dünya Gençlik Haftası'nda kendine özgü bir seri eylemler düzenlemiştir. Örgütümüzün de aynı kapsamda bağımsız eylemleri olmuştur. Nitekim Genç Öncü, bu nedenle SGB, İGD ve DDKD'nin İzmir'de birlikte düzenlediği «Dünya Gençliği İle Dayanışma Gecesi»ne katılmamıştır.

Biz her iki ayrı eylemde olumluluğun altını çizerken iki şeyi gözden kaçırmamamız gerekir. Birincisi, örgütlerin merkezi düzeyde kalıcı bir işbirliğinden yoksun oldukları, diğeri ise kalıcı işbirliği yoksunluğundan ötürü örgütlerin **eylem birliği kapsamındaki konularda** bağımsız eylemler düzenledikleridir. Ve bu iki temel etkenin —eylemler tek tek olsa dahi— eylem birliğine getirdiği olumsuzluklar ve engellerdir. Bu anlamda eylem birliklerindeki olumsuzlukları asgariye indirmek, giderek yok etmek, ancak merkezi düzeyde kalıcı bir işbirliğiyle sağlanabilir. Böylesi bir işbirliği hem örgüt tabanlarına, hem de gençlik kitlelerine güven verebilir, onlara önderlik edebilir. Bu nokta, içinde bulunduğumuz aşamada belirleyici bir önem taşır. Egemen sınıfların çok yönlü topyekûn bir saldırıya giriştiği, bunu daha da azdıracağı şimdiden gozlenmektedir. Bu çok yönlü gerici faşist saldırıya karşı halk güçlerinin devrimci demokratik blokunun inşa edilmesi bugün her zamankinden çok daha önemli ve günceldir. Bu bloklaşmanın nasıl gerçekleştirileceği, buna kimlerin öncülük edeceği sınıf mücadelesinin sosyal pratiğinde sayısız kere ispatlanmıştır. Bu güçler ayrı ayrı parti ve hareketlere bölünmüş durumdaki sosyalist siyasi güçlerdir. Enternasyonalist ve sosyalist siyasi güçlerin ideolojik temelde tek bir program ve parti önderliğinde birleşmeleri soruna kesin ve köklü çözümü getirecektir. Ancak bu hedefe ulaşılması, demokratik işbirliği hedefine ulaşılmasına nazaran çok daha zorlu ve güç olacaktır. Elbette ki, emekçi halk hareketine önderlik edebilecek devrimi gerçekleştirecek merkezi otoriteye, işçi sınıfının tek partisine çok uzak olmayan bir zamanda varılacaktır. Ancak, hayat durmuyor ve sınıf düşmanlarımız bizim dağınık ve bölünmüşlüğümüzden azami şekilde yararlanabilmek için azgınca saldırıyor. Hem de faşist bir diktatörlüğü tezgahlamak için. Yani sınıf düşmanlarımızın saldırıları bizleri güncel olarak demokratik güçlerimizi birleştirmeye zorluyor. Bu toplumun bütün alanları için böyledir. Demek ki tüm bilimsel sosyalist parti ve gruplara, tüm demokratik güçlere düşen güncel ve tarihsel görev gün geçirmeksizin toplumun bütün kesimlerini demokratik eylem birliği bayrağı altında, gericiliğe, faşizme, şovenizme karşı seferber etmektir. Bu güçleri merkezi bir önderlik altında toplamaktır. Şayet bu önderliği yapabilecek merkezi otorite yoksa, yapılacak olan, oturup merkezi otoritenin oluşturulmasını beklemek değildir. Yapılacak olan iş netçe bellidir; bu sosyalist hareket kapsamındaki parti ve grupların en kısa zamanda ilkeli, kalıcı merkezi demokratik işbirliğinin, eylem birliğinin sağlanmasıdır. Sınırlı da olsa 14 ekim seçimlerinde atılan adımlar bunun mümkün ve olanaklı olduğunu göstermiştir.

TÜM-DER

Baştarafı s. 5'de

dereceler arası çalışanlara 6000 TL, 5 ve 15 dereceler arası çalışanlara 7500.- TL. net toplu artışlar yapılmalıdır. Net toplu artış istemimiz yakacak yardımı adı altında yapılan artışlar ile zımmen kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bu zor ve çetin dönemde, üyelerimizi bekleyen baskı, kıyım ve sürgünlerin de giderek yoğunlaşacağı bizzat programdan anlaşılmaktadır.

Tüm bu anti-demokratik ve örgütlerimizi tehdit eden anlayış ve uygulamaları boşa çıkarmak için gerekli tüm yasal yollara başvuracağız. Canımız pahasına aldığımız hakları kimse bizden geri alamıyacaktır.»

Gerçek Durum

1978 ve 1979 yıllarını, kendileri için görülmedik ölçüde kâr yılları olarak değerlendirmeyi başaran işadamları, bunun aynı zamanda bir «dengesizlik» olduğunu da itiraf etmektedirler. Bu dengesizlik, onlara kısa vadeli yararlar sağlamıştır ama, gelecekteki çıkarlarını da büyük ölçüde tehlikeye düşürmüştür. Öyle bir düzenleme içine girilmelidir ki, hem yüksek düzeyde kârlar devam etsin, hem de yarınlar için aynı güvence yaratılabilsin. Bunun da yolu, dışardan gelmiyen veya gelmesi geciken bu güvenceyi, olabildiğince ülke içinden ve emekçilerin sırtından yaratmanın yoluna bakmak gerekecektir!

Ama ekonomi ve toplumsal yaşam öylesine bir kördüğüm haline gelmiştir ki, tek bir ekonomik sorunu çözmeyi başarmak için, buna bağlı olan pek çok siyasal sorunu da çözmek gerekiyor. Hükümet programı da buna göre şekillendi. Tekellerin ekonomik çıkarlarını bir kaç kalemde toplayan ve bunlara çözüm sunan program, aynı sorunlara bağlı onlarca siyasi soruna da «çözüm» arama gereğini dile getirmiş. İşe nereden başlayacağını da şöyle tesbit etmiş: emekçilerden!

Siyasi partileri kitlelerle karşı karşıya getiren hükümetlerin bazı konularda başarılı olamayacakları bilinmektedir. Örneğin: on yıllık Demirel hükümetlerinin başaramadığını, iki yıllık 12 Mart dönemi hükümetleri başarabilmişlerdir. Bu nedenle, parti kaygusu Demirel'i «yumuşak» bir hükümet oluşturmaya iterken, «başarılı» olma kaygusu onu, «dişli» bir program hazırlamaya itmiştir. Bu ikinci amaç gerçekleşsin yeter, gerisi, tekelcileri zaten ilgilendirmiyor!

Program uygulamasının sivri uçları emekçi sınıflara yönelmektedir. Önce mevcut kısıtlılığın korunması hedeflenmekte, başarılabilirse eğer, ardından yeni kısıtlamalara gidilmesi düşünülmektedir. Emekçi sınıf muhalefetinin, yararlanma hünerini gösterdiği burjuva demokratik dayanaklar ortadan kaldırılıp, yerine faşizmin dikenli telleri örülebilirse tekelcilere, ülke içinden yeni kaynakların yaratılması mümkün hale gelecektir. Bu, işçilerin daha çok çalışması, daha çok üretmesi demektir. Aynı zamanda bu, emekçilerin daha az tüketmesi, tekelcilerin daha çok biriktirmesi anlamına gelmektedir. Ama bu basit gibi görünen «alış-veriş», pratik hayatta zorlu bir siyasal hesaplaşma ile çözülebiliyor. Demirel'i sahneye sürenler, işte ondan, böyle bir hesaplaşmadan —hiç değilse kısa vadede— başarılı çıkmasını istiyorlar. Eğer başarabilirse, hükümetinin ömrü, değişik aşamalardan geçerek uzayabilecektir. Başaramadığı yerde ise, egemen güçleri, ne Demirel hükümetinin ömrü, ne de demokrasinin ömrü ilgilendirir.

Bu nedenle Demirel «başarılı olmaya mahkumuz» diyerek, AP hükümetinin sıkıştırıldığı açmazı dile getirmektedir. Bu aşamada hangi hükümet gelirse gelsin, tekellere dönük yüzünde aynı tebessümü taşımak zorundadır. Süleyman Demirel'in gördüğü ve boyun eğindiği, budur. Bu sermayenin de açmazıdır.

Siyasal partilerden sendikalara, demokratik hareketlerden meslek kuruluşlarına kadar, emeğin toplumsal hayattaki görüntüleri «ılımlı» hükümetin boy hedefleri olacaktır. Ama bu noktadan sonra, dişe diş bir mücadelenin başlayacağı da görülmektedir. İşte bunun için Süleyman Demirel, kullanacağı silahlarını «ılımlılık» arkasına saklamaya çalışırken, öte yandan da satırını bilemektedir. O başarmak zorunda olduğunu biliyor ve buna göre davranıyor.

Demokrasi güçleri de, bugünden başlıyarak, hükümetin ömründen çok, onun programının hesabını yapmalıdırlar. Bu hesabı, baskı güçlerine karşı duracak demokrasi güçlerinin derlenmesi hesabı tamamlamalıdır. Hükümet programının, yok etmek amacıyla hedef aldığı güçler, azgın gericiliğin karşısında varolması gereken direnme blokunun bileşenleridirler. Bu güçleri demokratik ve siyasi planda bloklaştırmak ve geçilmez kılmak için, merkezi yönlendiriciliği, «örmek» değil, subjektif iradelerle «yaratmak» gerekir. Bu sağlanabilirse eğer;

Demirel hükümeti programını uygulayamayacaktır.

«DİSK PARTİSİ» VE İŞÇİ SINIFI PARTİSİ

Baştarafı s. 2'de

ma eğiliminin güçlenmesi bile, DİSK içindeki işçi önderlerinin çeşitli kademeler de bilimsel sosyalist politika veya sadece politika yapıyor olmalarına bağlanabilir. DİSK'e bağlı sendikaların yönetim kademelerinde çalışan pek çok işçi önderi, sadece politik görüşlere sahip olmakla yetinmiyor, bu görüşlerinin siyasi somutu olan partilerde mücadele veriyor.

Işçilerin politik örgütlülüğünün ve duyarlılığının bir başka göstergesi de DİSK'e bağlı sendikaların hemen tamamının, DİSK'in yeni bir parti kurmasına karşı çıkmaları olmuştur. Ve bu sendikalar, sadece yeni bir parti kurulmasına karşı çıkmakla kalmamış lar, DİSK'in ileri sürdüğü gerekçenin inandırıcı olmadığını da belirtmişlerdir. Demişlerdir ki, sosyalist hareketin ve solun birliği, DİSK'in parti kurmasıyla sağlanmaz, tersine yara alır. DİSK yönetiminin, bu duyarlılığın politik temellerini görmediği düşünülemez.

DISK yönetimi, sosyalist hareketin ve genel olarak sol güçlerin, ayrı ayrı platformlarda gerçekleşecek olan birliğini ayırdetmeli ve bu alanda DİSK'e düşen görevlerin sınırını iyi tayin edebilmelidir. Bununla da yetinmemeli, kendine düşen görevlerin **belirleyici** bir nitelik taşıdığını bilerek davranmalıdır. Demokratik güçlerin birliği, ancak, DİSK'in de içinde yer alacağı düzenlerde somutlanabilir. Sosyalist siyasal güçlerin birliği ise, varolan bilimsel sosyalist parti ve hareketlerin örgütsel birliğini anlatır ve ancak o platformda çözülür.

DİSK, devrimci işçi hareketinin sendikal birliğidir. Bu birliği siyasi birlik düzeyine «yükseltmeyi» ummak ya da onu siyasal birlik olarak kabullenip yola çıkmak, öncelikle DİSK'in birliğine zarar verir.

İşçiler politika yapmakta zorluk çekmiyorlar. Bilimsel sosyalist politika içinde yer almalarını engelliyen bir durum da sözkonusu değildir. DİSK yönetiminin de, yeni bir parti kurulmaksızın, politika yapamayacağı düşünülemez.

Siyasal güçlerimiz için yeni bir merkez değil, tek bir merkez düşünebildiğimiz ölçüde birlikçi olabilinir.

«Avcı» ve avladıkları

Baştarafı s. 6'da

Vietnam'a, savaşın göbeğine düşüyoruz. Vietnam savaşı diye gösterilen iki sahneden birincisi şu:

Bir Kuzey Vietnam askeri, küçük bir köyde, çaresiz ve korumasız çocukların saklandığı bir tür sığınağın kapağını açarak içeriye bir bomba atıyor. Patlamayı gizlendiği otların arasından seyreden avcı dostumuz dehşet içinde ayağa kalkıyor ve Kuzey Vietnamlı «vahşi», «barbar», «katil» vs. askeri alev makinesiyle temizliyor.

Kıssadan hisse: İşte kızıl komünistler böyle «yamyam»dırlar. Kendi halklarının, hem de korumasız çocuklarını, böylesine göz kırpmadan öldürdükleri için ABD ordusunu oraya gönderdik ve kahramanımızın yaptığı gibi adi birer katil olan aşağı ırktan Vietnamlıları dizginlemeye çalıştık! (Kunta Kinte'nin öyküsü Kökler sadece geçmişi mi anlatıyor sanıyorsunuz?)

Ardından ikinci savaş sahnesi geliyor. O da şöyle:

Kahramanlarımız başka arkadaşlarıyla beraber Kuzey Vietnamlıların eline esir düşmüşlerdir. Su üstüne kurulu küçük bir barakada, Kuzey Vietnamlılar, esirleri kullanarak Rus Ruleti oynamaktadırlar. Bir kurşun konulan toplu tabanca sırayla esirlerin kafalarına dayanıyor ve tetik çekiliyor. Kime rasgelirse... Büyük bir zevkle, kahkahalar atarak, tokatlar savurarak oynuyorlar bu kumarı Kuzey Vietnamlılar. Bu sahne öyleşine ustaca çekilmiş ki etkilenmemek mümkün değil. Ve, Ho Şhi Minh' in resmi önünde dönüyor bütün bu oyun!... (Anti-komünizm şahikasına ulaşıyor bu sahnede.)

Ardından, Güney Vietnamlıların da Kuzeylilerden farklı olmadığını gösteriyor yönetmen Rus ruletine bu sefer para karşılığında katılıyor Güneyliler. Demek ki sadece Kuzeyliler değil barbar olan! (Öyle ya artık Kuzey Güney mi kaldı?)

Ardından, savaş dönüşü Amerika'da yine geyik avına çıkan kahramanımız, uçurumun kenarına sıkıştırdığı geyiğe ateş etmeyip, kaçmasına izin vermesini izliyoruz perdede. Artık kıssadan hisse demeye de gerek yok sanırız...

«Avcı» üzerine söylenecek çok şey var aslında. Ancak yerimiz buna müsait değil. Ama son olarak şu «savaş aleyhtarlığı» meselesine değinmeden geçmek olmayacak. Türkiye'de de bu filmin savaş aleyhtarı olduğunu ileri sürenler oldu demiştik yazımızın başında. Örneğin Cumhuriyet'te ve Milliyet Sanat'ta da böyle yazılar çıktı. Bir kere, bu film, yukarda da anlatmaya çalıştığımız gibi, kadim sömürgeci mantığıyla, ABD'nin Vietnam'a saldırısını aklamaya, onu haklı göstermeye çalışıyor. Yani, mağdur suçlu olurken, suçlu da mağdur gibi gösteriliyor. Evet kahramanlarımız pek farkında değiller niye Vietnam'a gittiklerinin. Ama yönetmen, kahramanlarının farketmesiyle değil, seyirciyle uğraşıyor ve onlara da diyeceğini diyor.

Bugün barış yanlısı olmaktan, sulu sepken bir küçük burjuva duygusallığıyla her savaşa karşı çıkmak anlaşılmıyor dünyada. Günümüz dünyasında barışsever olmak, haksız savaşlara, yani emperyalist savaşlara sonuna kadar karşı çıkmayı gerektirirken, haklı savaşların da, sonuna kadar desteklenmesini gerektirir. Vietnam halkının savaşı da işte böyle sonuna kadar haklı bir savaştı.

İşte «Avcı» bu olguyu tersine çevirip sunuyor seyirciye. Bu yüzden savaş aleyhtarı da değil: «ABD savaşa gitmekte haklıydı» demek, savaşa karşı çıkmak değil, aksine, «her şeye rağmen gerekirse yine saldıracağız» demektir.

DİSK 14. Bölge Temsilcilik Konseyi toplandı

DİSK 14. Bölge Temsilcilik Konseyi 17 Kasım 1979 günü DİSK Genel Merkezinde 155 delegenin katılımıyla toplandı.

Konsey toplantısı bir konuşmayla açan DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, son siyasal gelişmeleri değerlendirerek, mücadelenin her koşulda ve daha da gelişerek süreceğini belirtti.

Daha sonra söz alan delegeler DİSK'in parti kurma girişimlerini eleştirerek, DİSK'e düşen görevin yeni bir parti kurmak değil, sosyalist hareketin birliğini sağlama yolunda çaba göstermek olduğunu belirttiler. DİSK'in birliğinin sağlanması konusundaki görüşlerini dile getirdiler.

Konuk olarak salonda bulunan DİSK Genel Başkan vekili Kemal Nebioğlu'nun ileri sürülen görüş ve eleştirileri cevaplandıran konuşmasından sonra bölge temsilciliği seçimine geçildi.

Temsilcilik için 4 adayın bulunduğu 14. bölge temsilcilik konseyi toplantısında, daha sonra iki adayın çekilmesiyle, aday olarak Celal Alçınkaya ve Nazif Köse kaldı.

Seçimler sonucnuda Celal Alçınkaya 29 oya karşı 126 oyla 14. bölge temsilciliğine getirildi. Böylece konsey toplantısı, DİSK'in birliğine özen gösterecek bir yönetimin işbaşına gelmesiyle sonuçlandı.

Ülker işçileri sesleniyor:

Sermayenin baskılarına karşı demokrasi güçleri birleşmelidir

● «Biz tüm işçiler birleşir ve tek ses, tek yumruk olursak, patronlar lokavt uygulamasında cesaretli olamazlar.»

● «Maccuların bildiri dağıtma girişiminin ardından jandarmanın bizleri dipçiklemesi, bize danışıklı döğüş gibi geliyor.»

Patronun lokavt uygulamasına karşı tek ses, tek yumruk olan Ülker işçilerinin direnişi üçüncü ayını doldurmak üzere. İşçiler, direniş çadırlarının çevresinde ilk günkü heyecan ve kararlılıkla, sabırla direnişi sürdürüyorlar. Geçenlerde Maocular direniş yerinde bir provakasyona yeltendiler. İşçilerin onaylamadığı bir bildiriyi dağıtmak isterken, bildiri dağıtılmasını fırsat bilen sıkıyönetim görevlileri işçileri dipçiklediler. Gazetemiz, işçilerle görüşerek, direnişle ilgili son durumu ve gelişmeleri izlemeyi, okurlarına iletmeyi görev saydı. Temsilci Aslan ve atılan işçilerden Mehmet Kılıçaslan'la yapılan görüşmeyi sunuyoruz:

● **Son gelişmeler hakkında bir özetleme yapar mısınız?**

Devrimci demokratik kuruluşlarla ilişkilerimizi yoğun ve yaygın biçimde sürdürmek istiyoruz. Bu amaçla bir komite oluşturduk. 90 gündür direniyoruz. Patronun gerici, baskıcı tavırları karşısında sorun siyasi boyutlar kazandı. Siyasi bir mücadele veriliyor. Bu durumda bütün demokratik kuruluşların, sosyalistlerin dayanışmasına ihtiyaç duyuyoruz. Birlikte karar vermek, birlikte uygulamak istiyoruz. Bugüne kadar sınıfımıza yaraşır bir dayanışma içinde süren direnişimizi daha ileri noktalara götürmek çabasındayız.

● **İşçi arkadaşların durumu hakkında bilgi verir misiniz?**

İşyerinde 1200 işçi var. Patron 108 kişilik bir liste çıkarmış. Bu arkadaşlarımızı, fabrikada çalışamazlar gerekçesiyle işten attı. Tüm işçiler buna karşı çıktı, ya hep, ya hiç dedik. Patronun bizleri bölme yolundaki tüm çabalarını boşa çıkardık. Dikiş tutturamıyacağını gören patron, bu 108 işçiye başka yerde iş bulayım, ortağı olduğum başka fabrikalara yerleştireyim, diyerek direnişi kırmaya yelteniyor. Yutmuyoruz elbette. Bunun anlamı, bozuk düzene karşı mücadele yürüten, arkadaşlarına bunları anlatan işçilere iş yok demek! Mücadelede öne çıkan işçileri sindirmek, ötekileri geriletmek için bizleri dağıtmak istiyor. Sosyalistlerin, devrimci demokratik örgütlerin dayanışmasıyla bu oyunu bozuncaya dek direnmede kararlıyız.

● **Direniş sırasında ekonomik durumunuz nasıl?**

Sendika her arkadaşa 2 bin lira veriyor. Durumumuz iç açıcı sayılmaz. Ama güçlükler kararlılığımızı, sabırlı mücadelemizi etkilemiyecek.

● **Başkaca olumsuzluklarla karşılaşıyor musunuz?**

Geçenlerde bir Maocu grup gelip bildiri dağıtmaya kalkıştı. Sanki bekleyen, ihtiyaç duyan varmış gibi. Amaçları belli tabii. Ne olduğunu bile anlayamadık önce. Birden jandarma dipçikleriyle karşı karşıya geldik, pek çok arkadaşımız dövüldü. Herhalde diyoruz, anlaşmalıydılar.. Danışıklı döğüş gibi birşey.

● **Gerçek okurlarına ileteceğiniz bir mesajınız var mı?**

Vallahi arkadaş, ne yapıp edip işçilerin birleşmesini istiyoruz. Bu işler böyle olmuyor. Fabrikalar çeşitli siyasi gruplar arasında paylaşılmış. Çok kötü.. Her fabrika başına buyruk. Oysa işçilerin birbirleriyle dayanışma içinde olmaları, fabrikaların birbirlerine destek vermeleri gerekir. Biz tüm işçiler birleşir ve tek ses, tek yumruk olursak, patronlar ne Ülker'de, ne de başka fabrikalarda lokavt uygulamasında böyle cüretli olabilirler. Öncelikle tüm sosyalist partiler birleşmeli. Tek siyasi merkez olmalı. Eloğlu nasıl birleşiyor, hükümet bile oluyor. Ancak tek başına sosyalistlerin birleşmesi de yetmez. Önümüzde zorlu günler var. Bütün demokrasi güçleri birleşmelidir. Yoksa faşizmin karanlığı hiçbirimizi ayırmadan boğmaya kalkacaktır. Diyoruz ki, işyerlerinde, meslek örgütlerinde, tüm siyasi mücadele alanlarında demokrasi güçleri mutlaka birleşmeli! Faşizme karşı ayrı ayrı mücadelenin imkânı yok!

Maocu provoksayonlar Ülker işçisini yıldıramaz

Ülker işyerinde işverenin yasa dışı lokavtına karşı Gıda-İş üyesi 1200 işçinin sürdürmekte olduğu direniş, 3. ayını doldurmaktayken, Maocular da patronun oyunlarına katılarak işçilerin mücadelesini engellemeye çalışıyorlar.

Direnişin her türlü işveren oyununa karşın yiğitçe sürdürülmesini hazmedemeyen bir avuç maocu provakatör, işçilerin birliğini bozmaya ve sendikalarına olan güvenlerini sarsmaya yönelik girişimlere başlamışlardır.

12 Kasım günü sözde işçilerin direnişini savunan, özde ise direnişi kırmayı hedefleyen bir bildiriyi işçilere dağıtmışlardır. Bildiri dağıtılmasını bahane eden sıkıyönetim güçleri işçilere saldırma fırsatını anında değerlendirerek süngü ve dipçik darbeleri ile işçileri yaralamışlardır. Askerlere komuta eden yüzbaşının maocu provakasyondan yararlanarak işçilere saldırması, işçilerin haklı tepkilerine yol açmıştır.

Ülker işçileri, ekonomik-demokratik haklarını almak için bu tür oyunları ve baskıları şimdiye kadar olduğu gibi boşa çıkarmasını bileceklerdir.

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

«Şah»ın Suç Ortakları

Halkların mücadelesi, şahların, diktatörlerin tacını, tahtını yerle bir ediyor. Eski egemenliklerini sürdürebilmek bir yana, devrik diktatörler yeryüzünde oturacak yer bile bulamaz oldular. Ne İsviçre bankalarındaki milyonlarca dolarlık hesaplar, ne de dünyanın dört bir köşesine yayılmış milyarlarca liralık mal-mülk onlara bu imkanı sağlamağa yetmiyor. İşte devrik İran Şahı, işte devrik Nikaragua diktatörü! Dünyanın dört bir köşesinde yerleşmek için başvurdukları ülkelerde kapılar bir bir yüzlerine kapanıyor. Dünyamız şahlar, diktatörler için böylesine daralmış olmakla birlikte yine de «ekmek kapıları» tamamiyle yokolmuş değil. Gericiliğin ve emperyalizmin dünya jandarması ABD, bir zamanlar kendisine sadakatle hizmet etmiş diktatör eskilerine her türlü imkanı sağlamakta kusur etmiyor. Ve ışığa koşuşan sinekler gibi eski diktatörler de ABD'nin «hamiyetperverliğinden» medet umuyor, ona sığınıyorlar.

Bugünlerde Amerika Birleşik Devletlerinde bir hastahanede tedavi gören İran Şahı, bir halka yapılabilecek tüm kötüükleri, acımasızca İran halkına uyguladı. Onun uzunca bir müddet süren egemenlik dönemi İran halkı için ölümün, işkencenin, zulmün kolgezdiği, alabildiğine ağır bir sömürünün halkı sefaletin pençesine ittiği bir karanlık dönemden başkası değildi. Ancak Şah'ın İran halkına ettikleri bu kadarla da kalmıyor. İran halkından esaslı bir tekme yiyerek ülkesinden kovulan bu zalim diktatör, bugün İsviçre bankalarındaki hesapları ve dünyanın dört bir yanına yayılan mallarıyla milyarlarca dolarlık bir servetin sahibi bulunmaktadır. Ve tüm dünya bilmektedir ki bu servet gayrimeşrudur, İran halkından çalınmadır. Böylece devrik şahın yıllar süren diktatörlük döneminde, tarihin en büyük dolandırıcılıklarından birini tezgâhladığı da anlaşılmıştır.

İşte, ABD'nin Tahran elçiliğini basarak elçilik personelini rehin tutan gençler bu zalim diktatörün İran'a teslimini istiyorlar. İstiyorlar ki, zalim Şah İran halkına çektirdiği acıların hesabını versin, İran halkından dolandırdıkları geri alınabilsin. Belki elçilik basmak gibi şeyler uluslararası diplomasi kurallarına uymaz ama, İran halkının bu haklı isteğini kimsenin görmezden gelmesi mümkün değildir. Kaldı ki misli görülmemiş cinayetlerin, dolandırıcılıkların sanığı olan bu kanlı diktatörün suç ortağı durumuna olan, ona yataklık eden ABD'nin bu davranışlarının da uluslararası diplomasi kurallarına uygun bir yanı olmadığı açıktır. Dahası, olayların gelişimi üzerine, ABD bankalarındaki İran paralarına el konulması girişimi emperyalizmin kirli yüzünü bir kez daha tüm boyutlarıyla çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. Evet ABD emperyalizmi bir kez daha köşeye sıkıştırılmıştır. Hem de bir zamanlar ileri karakol olarak gördüğü bir ülkenin halkı tarafından. Ve görülmektedir ki, ne okyanuslarda devriye gezen savaş gemileri, ne de dünyanın dört bir yanına yayılan askeri üsler, halkların haklı taleplerini bastırmaya yetmemektedir. Temelinde haksız kazanç ve sömürü yatan politikaları, artık eskisi gibi tankla, topla, bombayla geçerli kılmak günümüz dünyasında gitgide zorlaşmaktadır.

TEK-GES-İŞ enerji işkolunda ileri adımlar atıyor

● **TEK-GES-İŞ MYK üyesi Sarıtepe: «Sendikamızın başarısı işçilerin gerçek çıkarlarını ve işçilerin ileri sendikal birliğini savunmasına dayanmaktadır.»**

TEK-GES-İŞ Sendikası Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve Toplu Sözleşme Dairesi Başkanı Şaban SARITEPE, enerji işkoluna bağlı Kangal Termik Santralı işyerinde yoğun örgütlenme ve yetki çalışmalarını başarıyla sürdürüyor. DİSK'e bağlı TEK-GES-İŞ'in enerji işkolunda işçilerin ileri sendikal birliğini sağlamadaki bu olumlu çabaları konusunda Sarıtepe'yle yaptığımış konuşmayı sunuyoruz:

● **Kangal Termik Santralindeki çalışmalar hakkında kısa bilgi verir misiniz?**

Kangal Termik Santrali'nin ihalesi TEK Genel Müdürlüğü tarafından yapıldı. İşyerinde yetki çalışmalarını başarıyla sonuçlandırdık, yetkiyi kesin olarak kazandık. Kangal'ın Hamal köyü yakınlarında kurulan Santral'de şu an çok az işçi çalışıyor. Ama ilerde tam kapasiteyle faaliyete geçtiğinde işyerinde 5000 kadar emekçi kardeşimizin çalışması mümkün olacaktır. Faaliyeti şu anda ihale usulü bir özel şirket almış. Adı GÜRİŞ.

● **Yetki alma çalışmaları hakkında bilgi verir misiniz?**

Biliyorsunuz, sendikamız 14-18 mayıs 1979 tarihinde olağanüstü kongreden çıktı. Bizler göreve yeni geldik. Tüm arkadaşlarla ilkeli birlik anlayışı içinde enerji işkolunda en güçlü sendika olma ve işçilerin ileri sendikal örgütlenmede birliğini sağlama uğraşı veriyoruz. Bu politikaya dayanan çalışmalar sonucunda yetki almayı başardık.

● **Bu santral dışında yetki çalışmalarınız var mı?**

Termik santrali dışında Malatya TEK Başmühendisliğindeki işçiler topluca Tes-İş'ten istifa edip TEK-GES-İŞ'e geçmişlerdir.

● **Enerji işkolunda işçilerin ve sendikal örgütlenmenin durumu nedir?**

Enerji işkoluna baktığımızda Türkiye'nin başlıca işkollarından birini teşkil ettiğini görürüz. 80 bin dolayında işçiyi barındıran işkolunda 24 sendika örgütlenmiş durumdadır. Bunlardan biri DİSK üyesi TEK-GES-İŞ. Öbürleri sarı ve korsan sendikalardır.

● **Bu kadar sarı sendika içinde TEK-GES-İŞ nasıl bir çalışma yürütmektedir?**

20 numaralı enerji işkolunda sınıf sendikacılığını savunan ve hayata geçiren sendika TEK-GES-İŞ'tir. Bu çalışmalar, sendikanın ilkeli, doğru politikasına, DİSK'in birlik politikasına ve ileri sendikal örgütlenmedeki temel ilkelere dayandırılmaktadır. İşçilerin gerçek haklarının ve ileri sendikal birliğin savunuculuğunu yapan sendikamızın başarısı burada aranmalıdır.

Halk şekere hasret kaldı

Şeker darlığı ve karaborsacılık güneydoğuda bütün şiddetiyle sürerken, halk bir kilo şeker için saatlerce kuyrukta bekliyor.

Mardin Kızıltepe ilçesinde öğretmenler tüketim kooperatifi, kendilerine gelen şekerin halka dağıtılmasını sağlıyarak ihtiyacın küçük bir ölçüde de olsa giderilmesine çalışılmıştır. İsteklilere dörder kilo olarak dağıtılan şekerin kilosu 22 liradan verilmiştir.

Şeker bekleyenler arasında kucaklarında çocuklarıyla kuyruğa giren kadınların çoğunlukta oluşu ise dağıtım sırasındaki en ilginç görüntüyü teşkil ediyor. Kalabalığın önemli bir bölümünü ise, çevre köylerden çay şekeri alabilme umuduyla koşan insanlar oluşturuyor.

Demokrasi güçleri Özbucak işçisinin yanında

● **Patronların amacı Adana'da DİSK Tekstil Sendikasının örgütsel gelişmesini engellemek.**

Adana'da Özbucak Tekstil Fabrikası patronunun «fabrikayı kapatma» adı altında işçileri sokağa atma girişimine karşı tepkiler sürüyor.

İşyerinde DİSK'e bağlı Tekstil sendikasının örgütlü bulunması ve bu sendikanın Adana'daki tekstil işyerlerinde gelişmekte oluşundan korku duyan patronlar, Tekstil'in güçlenmesini ve işçilerin ilerici sendikal mücadelesini kucaklamasını engellemek istemektedirler. Bu amaçla fabrikanın kapatılması ve Tekstil üyesi işçilerin sokağa atılması yönünde bir süreden beri yasa dışı yönelimlere hız vermiş bulunan patrona karşı demokrasi güçleri işçileri destekleme kararı almışlardır.

Adana'da Adakobirlik, Banksen, DİSK II. Bölge, Gıda-İş, Türkiye Maden-İş, Petrol-İş, Çüm-Der, SGB, DHKD, Genç Öncü, İşçi Kültür Derneği, İGD, İKD, Sosyal-İş, Tabip Odası, Tüm-Has-İş, Tüs-Der, Ziraat Müh. Odası, TÖB-DER ve TÜM-DER temsilcileri ile birlikte TSİP ve TİP'in Adana il örgütlerince yapılan ortak basın açıklamasında konuyla ilgili olarak şöyle denildi:

«Özbucak patron 1300 işçiyi sokağa attı.

1974 yılından beri DİSK Tekstil'in örgütlü bulunduğu Özbucak Fabrikasında işçilerin ileri sendikal mücadelesini boğamıyacağını anlayan Özbucak patronu çareyi fabrikayı kapatmakta görmüştür. Maceracı akımların tutumu da buna hizmet etmiştir. Tekstil sanayiinde Paktaş'ta, Akdeniz'de ve birçok fabrikada yetkinin DISK Tekstil Sendikasına geçmekte oluşu, patronları oldukça telâşa düşürmüştür.

Özbucak fabrikasının kapatılması, 1300 işçinin sokağa atılması ve açlığa terkedilmesi demektir. Diğer Tekstil işyerlerinde mücadele yürüten işçilere de gözdağı verilmiş olmaktadır.

Her gün 100 işçinin listesini kapıya asarak çıkışlarını yapacağını ve tazminatlarını ödeyeceğini ilan eden Özbucak patronunun bu uygulamasının, özellikle Sabancı'lara ait Tekstil fabrikalarının bulunduğu yörede ne anlama geldiği gayet açıktır.

Biz demokrasi güçleri olarak nice zorlu mücadelelerden geçerek bugüne gelen Özbucak işçilerinin sokağa atılması karşısında sessiz kalmayacağız. Bu haklı mücadelelerinde Özbucak işçilerinin yanında olacağız.

Fabrika kapatmak ya da lokavt gibi yasa dışı uygulamalara izin verilmeyecektir.»

Ünye'de Prese Lastik patronunun oyunları sökmeyecek

Ünye'de DİSK'e bağlı Lastik-İş'te örgütlenen Prese Lastik Fabrikası işçilerinin ileri sendikal mücadelesini engellemek isteyen işveren, fabrikadaki makinaları başka yere taşıyarak işçilere yol vermek hesapları yapmaktadır.

Fabrikada düşük bir ücretle ve kötü işkoşullarında çalıştırılan işçilerin ileri sendikal örgütlenmeye katılmaları patronu korkutmuştur. İşçilerin örgütlendiği Lastik-İş Sendikası, işverene toplu sözleşme görüşmeleri için çağrı yapmış, ancak işveren bu çağrıları hiçe sayarak toplantılara gelmemiştir. İşyerinde grev kararı alan sendika durumu işverene bildirmiştir.

İşçilerin örgütlü sendikal mücadelesinden korkuya kapılan patron, yasadışı uygulama ve yöntemlere yeltenmiştir. Fabrikadaki makinaları sökerek başka bir yere taşımak suretiyle işçilere yol verme hesapları yapan ve işçilerin mücadelesini bu yoldan bastırmak isteyen patrona karşı işçiler kararlılıklarını göstermişler, bu tür yöntemlerle mücadelelerinin bastırılamıyacağını bildirmişlerdir. İşçiler, patronun oyunlarının sökmeyeceğini, haklarını almak için her türlü direnişte kararlı olduklarını da belirtiyorlar.

Beşler işçisi direniyor

● **İşçiler sarı sendika patron işbirliğinin bozulması ve ilerici sendikada örgütlenmede kararlı.**

Beşler Sucuk Fabrikasında 12 Kasım günü başlayan direniş sürüyor.

Gıda işkolunda kurulu Birleşik Gıda-İş Sendikasının yıllardan beri Beşler işvereni ile anlaşarak işçilerin hak ve çıkarlarını sattığı işyerinde, işçiler satılmış sarı sendikaya ve patrona karşı direniş yaptılar.

Son dönem toplu iş sözleşmesinde de Birleşik Gıda-İş, işçilerden habersiz Beşler patronu ile anlaşarak gerici bir sözleşme imzaladı. Sözleşmenin her bakımdan gerici hükümler taşıması karşısında fabrikada çalışan 95 işçi topluca direnişe geçerek kendi taleplerinin gerçekleştirilmesini istediler.

Fabrikanın kapılarını kapatarak direnişi sürdüren işçilerin talepleri şunlar:

— Birleşik Gıda-İş'in imzaladığı sarı sözleşmenin geçersiz sayılması,

— Birleşik Gıda-İş'in işyerindeki sözleşme yetkisinin kaldırılması,

— İşçilerin kendi iradeleri ile seçecekleri sendikaya yetki verilmesi,

— Toplu sözleşme görüşmelerinin yeniden ve işçilerin seçtiği sendika ile yapılması.

Patron ve sarı sendika Birleşik Gıda-İş, işbirliği içinde işçilerin bu demokratik isteklerini engellemeye çalışarak çeşitli oyunlar tezgahlıyor ve direnişi kırmaya çalışıyorlar. İşçiler, haklarını alıncaya kadar direnişte kararlı olduklarını ve başarıya ulaşacaklarını haykırıyorlar.

O'NUN HİKAYESİ

M.DOGRUER

